

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Corpus iuris civilis

Accursius, Franciscus

[Nürnberg], 27. Dez. 1486

Incipit [liber] secundus. de rerum divisione

[urn:nbn:de:bsz:31-319935](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319935)

in ar. ad questionē talem si em̄ libri et ante q̄ solū precū
p̄p̄iam alicū vel viciosum q̄ nō tenear solvere precū
quia expedit potius nō solvere. q̄ cautionem de reddē-
do in cām euictionis vel vicij recipere: quibus p̄sonar. ff.
de p̄pen. l. ij. r. ff. in i. cau. inter. re. l. ij. r. ff. de vicinis li-
ceat. l. ij.

Suspectum.
nam tutores su-
spectum nō fa-
cultates parue:
sed fraudulenta
vel callida p̄uer-
satio in reb⁹ pu-
illaribus p̄me-
dat. i. probat.
beres vero solis
facultatibus par-
uis suspect⁹ ha-
bet⁹ creditorib⁹:
vt hic et. ff. d. p̄si.
credi. l. si credito-
res.

Remoued⁹
nō em̄o vidē q̄
sic. vt. l. de tu. r.
cu. qui fati. non
da. l. ij. q̄ est hinc
contra. So. ibi
nō p̄pellit p̄pter
paupertatem. sed
quia nō satis da-
bat. hic aut fati
dedit. p̄f̄t̄ tamē
men̄ iste se excu-
sare. qd̄ dic vt dī
pi. d. r. ij. in. f. sed
r̄ p̄pter paup̄ta-
tem. ff. tñ hinc
curator adingē-
tus. vt. ff. de cu.
f. interdū. r. ff.
e. pietatis. r. ff.
peri. tu. l. f. Acc.

Explicat liber primus.
Incipit secundus.
De rerum diuisione.

Superiore libro de iure
personarū exposuim⁹:
modo videam⁹ d̄ reb⁹
que vel in nro patrimonio⁹ vt
extra patrimonio⁹ nostrū ha-
bent⁹. **Q**uedam em̄ naturali
iure coia sunt oim⁹. quedam
publica. quedā vniuersitatū⁹
qd̄ nūllū⁹. plerāq̄ singulorū.

quod est huius populi vel illius tm̄. vt campus marcius. vt
l. de sacrosan. eccle. l. fi. et bec dicitur magis vniuersitatis.
Acursius. florentinus.

Vniuersitatis. vt. j. eo. §. vniuersitatis.
Nullius. vt. j. eo. §. nullius.

que ex varijs⁹ causis cuiq̄ ac-
quirunt: sicut ex subiectis ap-
parebit⁹. **E**t q̄dez naturali⁹
iure coia sunt omnū bec. aer
aqua p̄fluens⁹ et mare⁹. r. p̄ b⁹
littora maris. **N**emo igit ad
littus maris accedere phibe⁹
dum tñ villis⁹ et monumētis⁹
et edificijs se abstineat. qz nō
sunt iurisdictionū sicut⁹ et mare
Flumina aut oia r portus
publica sunt. **I**deoq̄ ius pis-
candi omnib⁹ comune est in
portu fluminibusq̄. **E**st at
littus mari quaten⁹ hybern⁹
fluctus maximus excurrit⁹
Riparū quoq̄ vsus publi-
cus est iurisdictionū sicut ipsi⁹
fluminis. **I**taq̄ naues ad eas
applicare: funes arborū⁹ ibi
natis religare: onus aliquod i
his reponere: cuiuslibet libere
sicut p̄ ipsum flumē navigare
Sed p̄uictas earū⁹ illorū est
quoz p̄d̄s adherent⁹. q̄ te
cā arbores q̄ in eisdem⁹ nate

Que varijs. scz
que sunt singulorū.
nec em̄ ad superiora
refertur. **A**ccu.

Et subiectis vt
j. eo. §. singulorū vt
q̄ ad. f. et.

Et quidem na-
turali iure. i. iur. gē.
est qd̄ naturali rōe
inductū. vt. ff. de iu-
sti. r. iure omēs. §.
qd̄ vero. de quo hic
loquitur. vt. j. e. §.
singulorū. et in fi. b⁹
§. naz iure natura-
li p̄meuo etiaz alia
essent coia. **A**ccu.
n⁹ **C**oia nō tñ agi-
tur comuni di. fm
pla. nisi postq̄ scā
fuerint occupatus
Et qd̄ dicit oim scz
vsu nō p̄uictate vt
p̄cedit.

Profluens. id
est de celo cadens.
Et mare. sic. ff.
de iniur. l. iniuriarū
§. si quis p̄bdeat.
Acursius.

Et p̄ boc. i. p̄ cō-
sequens. cum sit ac-
cessio maris. ar. j. e.
§. si tamen. §. cō-
tra. ff. ne quid i lo-
pu. littora. vbi dicit
tur littora esse po-
puli romani. **S**ed

illud est verum quo ad iurisdictionem. vere tamē sunt coia.
vt hic. sic. l. de quad. p̄. l. bene a zenone: secus in ripa flu-
minis. que nō est publica: licet flumen sit publicum. vt. j. e. §.
riparū. vbi sed p̄uictas. et p̄t esse rō. quia in iudicio fluminis
raro venit. et ideo esse potest vtilitas in p̄uictate ripe. at ma-
re assidue inundatur: vnde puula esset vtilitas non ergo p̄-
uictas queritur. vt. l. de bo. que li. l. f. §. fi.

Cillis. ab alio ibi positus. et habet duas significaciones.
videtur em̄ caupona quedam in qua nō habitat: sed vel rbe-
tia reponitur: vel p̄pter aquā ibi p̄fugitur: vel fruct⁹ repo-
nuntur. vt hic. r. ff. de usufruc. arborū⁹ in p̄. si do ibi bitare⁹
etē p̄ quū vrbaniū. vt. j. de seru. §. p̄dioz. **I**te d̄ villa p̄gre-
s⁹ **E**t monumētis. quid sit monumentū. ba-
gatō boim
bet. ff. de religiosis. l. ij. §. monumentum.

Edificijs. scilicet alijs.
Iuris gentiū. i. coia d̄ iure gentiū. sicut et mare imo eo-
rū quibus edificauerūt. vt. ff. e. l. i. tantū. **A**cc. floren.

Sicut et mare. hic otinua qd̄ est. j. statim est autē. r.
Flumina aut oia. i. p̄petua. vt padus r rhe⁹ quedā em̄
sunt p̄uata: vt fossata in agris posita que q̄q̄ currūt q̄q̄
nō vt. ff. de flu. et ne qd̄ in flu. l. j. §. ij. r. ff. c. nemo. in fi. **A**ccu.

Riparū. nec qui sūt p̄mo lōgo tpe piscatu s aliū supuen-
entem repellere p̄t. vt. ff. de vfluca. l. fi. nisi forte. r. r. an. vt
ff. de diuer. r temp. p̄scrip. si quisq̄. vel scdm i o. intellige b̄ac
legem si quisq̄ q̄ erat in pos. piscandi. **A**ccu.

De. i. in coi oibus patet nō autē ē cōe. i. publ icū. scdm io.
Et autem littus. vt. ff. de ver. sig. l. littus.

Hybern⁹. i. byemal q̄ v̄to vnd̄ trahit. q. d. quātūq̄
mare aliq̄ tpe p̄⁹ extēdit i byeme vlc̄tate tan tū ē lite⁹ ci⁹
Excurrit. hic continua qd̄ est. j. e. §. littorum.

Riparū. scz fluminis.
Interū. i. d̄ iur. gē. vel. i. oibus gētib⁹ hoc p̄ publice patet
Et riparū. ff. l. riparū. **I**llorū. scz boim quoz. r.

Adherent. i. qd̄ si via publica est in medio in ter flumen
et aru. **R**ū. idem qd̄ hic. vt. ff. d̄ acqui. rez. do. l. in arau.

In eisdem. scilicet ripis.

Eorūdem. Sed quid si piscator vult ligare domus vult incidere. vt dñs p̄cedus vt. s. de bis q̄ sunt sui vel alie. iur. in si. ibi nec cuiq̄. rē. l. de iudeis nemo. r. ff. so. ma. etiā. §. l3. Sed p̄tra credo. vt. ff. de vsu. r. ba. l. si. r. de vsu fruct. si cuius. §. item nrua. Acc. l. littoz. f. maris vt sequitur.

Publicus. s. eo. §. et quidē ibi r. p̄ hoc. rē. p̄tra. §. dicit pla. oia cōia esse publica et ecō. tra. f. rōne quozum dam vsuū. vt ecce tam mate q̄ flumi na r. littoza r. ripe i vsu oim aiantium sunt et in bibendo r. in abluendo r. cō mozando r. similia que exigit natura: sed ius sp̄ificādi qd̄ in his est solū cōpe tic hoibz: r. becia sic candi r. quedam si milia portus tñ di. fit esse publicos. n̄ cōes. Sed io. dicit nulla cōia esse pub lica. vel p̄tra. ca. cñ. demū sunt cōia que cñ sunt in vsu oim aiantū occupanti p̄cedunt vt lapilli r. gemme in littoze maris. vt. j. e. §. itē lapilli: r. ff. e. itēz la pilli. §. publica nō solum nō p̄cedunt occupanti imo in terdicta proponū tur ne qd̄ in eis fiat ff. ne qd̄ in lo. pu. r. §. flu. r. alij. §. p̄. tēca q̄no pōt esse qd̄ ait pla. cū in di uisione. §. positave lut due spēs oppo site ponunt cōia r. publica vt. §. eo. in prin. r. qd̄ dicit bic publicus. i. cōis vt publico quo ad vsū cōmunē nō quo ad p̄rietatē.

publicum et
quod in deam

Eorūde sunt. **L**ittoz quo qz vsu publico iuris gentiū ē. sicut r. ipi maris: r. ob id q̄ buslibet libez ē casā ibi pone re: i qua se recipiāt sic r. becia siccare r. ex mari reducere. p̄ p̄ietas aut̄ eoz littoz p̄ in telligi nulli ēē. s. eiūsdē iuris ēē cū r. mare r. q̄ subiacēt mari: vt ēra. vt arena. **U**ni uersitatis sūt nō singulorūz veloz q̄ i ciuitatibz sūt vt the atra stadia r. silia. et si qua alia sūt cōia ciuitatū. **N**ul lius aut̄ sunt res sacre r. reli giose r. scē. qd̄ em̄ diuini iuris ē. id nulli i hois ē. **S**acre sūt q̄ rite p̄ pontifices deo cō secrate sūt. veluti edes sacre r. dona q̄ rite ad misterū dei dedicata sūt. q̄ etiā p̄ nostrā p̄stōem alienari r. obligari p̄hibuim̄ excepta cā redēptō nis captiuoz. **S**i q̄s vo au tozitate sua q̄si sacru sibi p̄sti tuerit. sacru nō ē s. p̄phanū. **L**oc aut̄ i q̄ edes sacre edifi cate sūt etiā dirupto edificō adhuc loc sacre remanet vt r. papinian̄ scripsit. **R**eligio sū locū vnusquisq̄ sua volū tate facit: dū mortuū inserti locū suū. **I**n cōem aut̄ locum pup̄ iuito socio iſerre nō licz. **I**n cōe vo sepulcrū: etiā inui tis ceteris l3 iſerre. **I**te

hois singularis. **I**te p̄tra. j. e. §. fere. **S**o. vt ibi. **A**ccur. **P**ontifices. papas et ep̄os. Sed nūquid impator de dicare pōt. videtur q̄ sic. vt. ff. e. l. sacra. §. j. vbi dicitur. i. potestare dēdicandi dat. nam olim impatores erāt sacer dotes vt in canonibus dicit. vel dic dēdicat. alij puta ep̄o pmittendo sine requisitione: vel concedit. f. req̄si tus.

Si aliē vsu fructū p̄rietariū placz nisi p̄sentiente vsu fructu ario locū religiosuz nō facere **I**n alienū locū p̄cedēte dño licet iſerre. r. l3 postea ratū nō hūerit q̄ illat̄ ē mortuus: tñ religiosus locus fit. **S**acte qz res veluti muri r. porte q̄ dā mō diuini iuris sunt. r. ideo nullius in bonis sunt. **I**ō at̄ muros sc̄tōs dicim̄ qz pena capitis p̄stituta sūt in eos qui aliqd̄ i muros reliq̄runt. **I**ō r. legū eas p̄tes q̄b penas cō stituim̄ aduersus eos q̄ p̄tra leges fecerint: sanctōes voca mus. **S**ingulorū aut̄ hoiz multis mōis res sūt. q̄rūdā em̄ rez dñiuz nāciscimur iure naturali. qd̄ sic dixim̄ appel lat̄ ius gentiū. q̄rūdā vo iure ciuili. **C**omodi ē itaqz a vetu stioze iure incipe. **P**alā est at̄ vetusti ēē ius naturale qd̄ cū ipso genē hūano rez natura p̄didit. **A**nilia at̄ iura tūc ce perit esse: cū r. ciuitates cōdi r. mgrāt̄ creari r. leges scribi cepert. **F**ere igit̄ bestie r. vo lucres r. pisces. i. oia aialia q̄ i terra mari celoqz nascūt. sūt atz ab aliq̄ capta fuerit: iure gentiū statū illi esse incipiūt. **Q**d em̄ an nulli est. id natu rali ratōne occupanti p̄cedit. **N**ec iter est feras bestias r. vo

Edes sacre. hic locus dicitur sacer vt dic. r. l3 a ctus: vt. l. de sa crosanct. eccle. Item religio: vt in autē: vt re ligiose domus. **E**t dona. id est turribula. et cruces et calices e. **Q**uetiam. scz dona. nō sūt referas ad edes sacras. nam ille nullo mō possit alienari vt i aut. de ali. et est p̄bi. §. r. qm̄ cognouim̄. col. it. **A**ccu. f. **C**onstitutōe. vt. l. de sac. san. c. l. sancim̄. **E**xcepta. nā boim̄ aie. q̄bus libet rebus p̄e ponende sunt vt de sacrosā. ec. sancimus in si. **I**tem p̄ter de bitum si qd̄ habet ecclēsia vt in autē. de ali. r. em̄ p̄bi. §. r. beceriā sup bis colla. jr. **I**tem p̄ter ali menta pangum vt. j. q. ii. aurū habet ecclesia.

Paris. f. est. **S**icut r. becia. hysteron p̄therō. i. ordo p̄uers. vt. ff. e. ti. riparum. q. **E**oz. f. littoz. **A**ccur. **N**ullius. scz bonis singularis. oim aut̄ sunt. r. sic differt ab illo. §. nullius. j. statim posito. **A**ccur. floren. **U**niuersitatis. que etiā publice q̄ncz dicunt. i. vni. p̄li. vt. l. de sacro san. ec. l. si. in prin. Sed aliter accipit. §. §. flu. mira. nā loquit̄ ibi d̄ illo qd̄ est publicū oim populoz. **I**n ciuitatibus. r. ciuitatum sunt. **A**ccur. **T**heatra. a theozādo. i. inspicēdo vt in arena veronēsi. **S**tadia. stadiū est octaua pars miliarū qd̄ bercules cur rebat vno anhelitu. vt legitur in bystoris. **S**illa. q̄ sūt a d̄ delectatōz p̄li. vt late vie et picture i palatio. **A**ccur. **E**t si qua. necessitatis cā facta. vt curia cō muni palaciū nauigiū. et sunt supradicta vniuersitatis do minio et vsu. Sed pla. dicit vsu tñ esse vniuersitatis. **A**lia sunt que dño et fructu sunt vniuersitatis. nō vsu. vt fundi ci uicatis et serui. vt. ff. de in ius vo. sed si bac. §. qui manumit titur et de ver. sig. l. inter publica. et de p̄traben. c. mp. l. sed cel sus. §. j. **A**ccur. **N**ullius aut̄. nulli. f. bonis vel boim̄. nec pōt esse: s. sūt in bonis dei boninū censura siue d̄spositione. et sic non ob. qd̄ possit d̄ca de p̄muniibus et publicis et rebus vniuersita tum que vidēt nullius esse. qz esse pōt et sunt boim̄: licz nō

Item p̄ter de bitum si qd̄ habet ecclēsia vt in autē. de ali. r. em̄ p̄bi. §. r. beceriā sup bis colla. jr. **I**tem p̄ter ali menta pangum vt. j. q. ii. aurū habet ecclesia. **I**tem p̄ter de bitum si qd̄ habet ecclēsia vt in autē. de ali. r. em̄ p̄bi. §. r. beceriā sup bis colla. jr. **I**tem p̄ter ali menta pangum vt. j. q. ii. aurū habet ecclesia. **I**tem p̄ter de bitum si qd̄ habet ecclēsia vt in autē. de ali. r. em̄ p̄bi. §. r. beceriā sup bis colla. jr. **I**tem p̄ter ali menta pangum vt. j. q. ii. aurū habet ecclesia. **I**tem p̄ter de bitum si qd̄ habet ecclēsia vt in autē. de ali. r. em̄ p̄bi. §. r. beceriā sup bis colla. jr. **I**tem p̄ter ali menta pangum vt. j. q. ii. aurū habet ecclesia.

R Sancte quoque muri. s. civitatis romane. qd de civitate alia vel castro. R. nec ibi quicqz facere licere sine aucto- ritate p. h. d. s. sacra. s. inuros. vel forte vniuersitati li- cet no p. iurato. vt. C. de operibus publi. l. omnes.

S Sanctos. i. firmos a sancio sancis. no calce vel lapid- bus. sed lege fir- mati. vt sequit.

T Deliquerit. s. transcedendo vel rüpendo. si- cut fecit remus frater romuli. vt bic. r. ff. e. l. si. vñ lucan. Frater no pmi madue- re sanguie mari u

C Constituit. vt. C. de le. r. co. l. no dubiu. r. si miles. Accur.

S Sanctiones in licta signifi- catione. qñqz op- nitur larg. p. q. libet impiali le- ge. vt. C. de no- uo cod. fa. tbi col- ligetes vero. r. qñqz largissime p. collectione to- tius iure. vt in p. p. ff. in p. i. c.

S Singulari. vt. C. de iure na- turalis vel. s. de iure na- turalia. vel me- lius. s. c. s. r. qui dem.

S Pure civili. vt vsucapione. arrogatione. suc- cessione. depor- tatione. monacha- tione. de quibus incipit dicere. j. de vsucapioni.

S Actus. s. de iure im- mu. l. semp.

N Natura. i. de us.

P Prodidit. i. statim cu p. crea- uit deus gentes statim fuit ius gentium.

C Cre. quia a verustiore incipiendū est. r. c.

C Clo. id est aere.

S Simul atqz. i. statim postqz. r. c. Sed nūquid res sancte pcedunt occupanti. vt. s. e. s. nullus. R. res dicat ee in nullius bonis. vt. vel. vñ. modis. Natura. vt. bic. Facto. vt. j. e. s. penul. Itē tpe. vt. ff. de acqui. rez. do. l. nunqz. s. t. b. s. a. r. u. s. r. in bis tribus locum habet bec regula. nisi qz in t. b. s. a. r. u. s. r. de equitate dimidiū dño soli restituit. vt. j. e. s. t. b. s. a. r. u. s. r. de cenfura. vt. s. e. s. nullus. Itē casu. vt. i. b. e. r. e. d. i. t. a. c. e. n. t. e. que vice dñi respicit. vt. j. de stip. ser. in prin. Itē culpa bovis. vt. in seruo egrotate. vt. C. d. lati. lib. col. l. j. s. sam. etiā hoc. Itē iuris naturalis p. s. t. o. n. e. vt. lib. homo. vt. ff. de ver. ob. inter stipulantem. s. sacram.

M Nec interest. quo ad acquirendū dominū.

P Plane venā. aliud si causa requirēdi fugitiuū meū vt. l. de ser. fu. l. i. h. vel glandis colligende. ca. vt. ff. d. glan. le. l. j. vt. recipiam pecuniā quā ibi abscondi. vt. ff. ad exi. t. b. s. a. r. u. s. r. vel si vindemiā quā emi tollere me vendi- tori p. h. b. e. a. t. vt. ff. de ac. emp. qui pendente.

I Ingrediat. quid si post p. h. b. i. t. o. z. qd ceperit. R. nō facit suū. vt. C. de rei ven. si fundum. r. l. certū. et fact. j. e. s. plane.

lucres vtrū in suo fūdo qz ca- piat an in alieno. Plane qui alienū fundū ingredit venā

di aut aucupadi grā. p. t. a. d. nō si is p. u. i. d. e. r. i. t. p. h. i. b. e. r. i. n. e. i. g. r. e. d. i. a. t.

Quicqd aut eoz ce- peris eozqz tuū esse itelligit. donec tua custodia cohercet.

Cū vero tuā enaserit custodi- am. r. in libertatē naturalē se se receperit. tuū esse resinit. et rursum occupatis sit. Naturalē aut libertatē recipere itelligit.

Cū vel oculus tuos effugerit: vel ira sit i p. s. p. e. c. t. u. o. vt. dis- f. i. a. l. i. s. s. i. t. e. r. p. s. e. c. u. t. i. o. n. e. m.

Lud qstū ē an si fera bestia ita vlnerata sit vt cap. i. possit sta- rim tua ee intelligat. Et qbus dā placuit: statim ee tuā. r. cons- qz tuā videri donec ea p. s. e. q. r. t. qz si resierit p. s. e. q. r. t. e. s. i. n. e. r. e. e. s. s. e. t. u. a. r. i. t. u. s. i. e. r. i. o. c. c. u. p. a. n. t. i. s.

Alij putauerit nō alr tuā ee qz si ceperis. s. posteriorē iniam nos pfirmam: qz mltā acci- dere solēt. vt ea nō capias.

Apiū quoqz fera natura est itaqz qm arbor et tua p. s. e. d. e. r. i. t. a. n. qz a te aluo. includant. nō magis tue itelligunt ee qz vo- lucres qm in arboze tua mdū fe- cerūt. ideoqz si ali. e. s. s. i. d. u. s. e. r. i. t. i. s. e. a. z. d. n. s. e. r. i. t. f. a. u. o. s. q. u. o. qz si quos effecerit eximere qli- bet p. i. Plane integra res si p. r. e.

Quicquid libertatem id est laxitatem. vt statim sequit. vt. ff. de acqui. rez. do. naturalem. et. l. pomp. Acc. floren.

Naturalem difficultis. i. impossibilis. sic. ff. p. socio. l. d. illo et contra. ff. de his qui deie. vel effude. l. ij. Accursius.

Persecutio. sic. ff. de acqui. pol. l. in. s. nerya. Acc. floren.

Illud sic. ff. de acqui. rez. do. natu- ralem. s. illud.

Capi. p. sidera- ta natura bonis r. animalis nō diuina possibilitate. s. nec oino facilitatez co- sidero. Accursius.

Sed postero- rem. sic. ff. e. in la- queum.

Accidere. licet em p. b. e. t. u. r. v. n. i. i. c. a. m. v. u. l. n. e. r. a. t. a. m. n. o. n. t. a. m. e. n. s. e. q. u. i. t. v. t. c. a. p. i. p. o. s. s. i. t. v. t. e. d. e. p. b. a. l. n. e. qz n. a. t. a. l. e. a.

Capias. nota qz inspicit ad euenire pōt. sic. ff. loca. si dñi domi. s. idem que rit si sumptus. r. ff. ad trebel. lucif. s. p. e. r. a. d. l. fal. l. i. q. s. i. t. a. t. e. s. m. a. g. n. a. r. e. e. x. q. u. i. b. c. a. m. a. s. r. s. i. p. e. r. s. e. o. r. e. s. s. i. f. e. r. i. e. r. e. r. u. p. r. e. q. u. i. s. e. l. l. a. s. i. i. z. d. e. v. a. i. n. f. e. c. q. u. i. b. o. n. a. s. i. t. e. r. a. r. t. i. c. o. t. r. a. f. f. d. e. p. e. c. u. l. l. e. o. t. p. e. j. R.

Capium. con- cordat. ff. de acqui. rez. do. l. naturalez s. apium.

Fera. i. nō mansueta.

Lucro. vas est vbi apes manent qñqz p. loco vnde flumē currit ponit vt. j. e. s. insula.

Induferit. qd bul. facere noluit i his r. similibus vi- cens. magis timeo scandala. qz futuz iudiciū vt notat. ff.

Callinarum quoqz et an- serum non est fera natura. id quoqz ex eo possumus intelli- gere. qz alie sunt galline quas feras vocamus: item alij sunt anseres quos feros appellam.

Ideoqz si anseres tui aut gal- line tue aliquo mō turbati turbateqz enolauerit licet cō-

de acqui. rez. do. l. in laqueum.

Dñs erit. nec furti tenetur. vt. ff. de fur. si apes.

Integra. i. anqz intret. Accursius.

Preuderis. quid si fuerit ingressus. an poterit retinere vt det qd accepit. R. cū dñs fact. sit p. occupationē. nō video quare desinat. ar. h. u. s. q. m. tñ p. u. i. d. e. n. t. i. p. s. u. l. i. t.

Cramen. i. vniuersitas apii. als p. pbatione ponitur et forte seruatur aliud de consuetudine in hoc. s. et in superio- ribus duobus.

Mansua fera. i. nō p. s. u. s. r. o. m. e. s. t. i. c. a. v. e. l. m. a. s. u. e. t. a. Accur. d. Nec ad rem. i. nō obstat his q. dixim.

Quax. s. apii.

Ceruos. qz. l. ceruo p. i. g. n. e. P. s. o. r. s. l. i. n. g. l. o. r. i. s. p. e. c. i. e. f. a. l. i. s. r. e. g. u. l. a. B. i. c. n. o. t. r. i. a. g. e. n. e. r. a. a. i. a. l. i. u. m. a. s. u. e. t. a. v. t. g. a. l. l. i. n. e. i. n. q. u. i. b. u. s. h. y. l. o. c. u. b. e. c. r. e. g. u. l. a. v. t. v. b. i. c. u. qz s. i. n. t. d. o. m. i. n. i. e. e. s. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. v. t. j. p. r. i. s. Itē fera p. s. u. s. r. i. n. b. i. s. h. a. b. e. t. l. o. c. u. m. a. l. i. a. r. e. g. u. l. a. qz o. c. c. u. p. a. t. i. p. e. c. e. d. u. n. t. v. t. s. e. s. f. e. r. e. r. s. i. l. l. u. d. r. s. a. p. i. u. s. r. s. e. r. a. m. e. I. t. e. m. f. e. r. a. n. a. t. u. r. a. l. i. t. e. r. r. a. c. c. i. d. e. t. a. l. i. t. e. r. m. a. s. u. e. t. a. r. i. n. b. i. s. o. b. t. i. n. e. t. b. e. c. p. s. e. n. s. r. e. g. u. l. a. r. a. c. i. t. a. d. h. f. e. n. a. t. u. r. a. l. e. p. t. o. t. u. v. l. qz a. d. s. f. i. s. e. s. t. e. r. i. t. e. x. t. e. r. i. o. r. a. i. n. d. i. c. a. n. t. a. n. i. m. i. s. e. c. r. e. t. a. i. n. t. e. r. i. o. r. a. r. a. c. i. t. f. f. d. e. d. i. l. e. d. i. c. l. i. s. i. e. n. s. i. i. b. a. l. l. i. n. a. z. l. o. i. m. v. t. f. t. a. t. i. z. i. n. n. u. i. t. v. e. l. v. i. c. s. i. n. g. l. a. z. i. s. p. e. c. i. e. i. f. e. r. a. s. v. t. f. a. s. i. a. n. o. s. I. n. s. e. r. e. s. s. d. o. m. e. s. t. i. c. i. k. B. a. l. l. i. n. e. s. d. o. m. e. s. t. i. c. e. T. u. r. b. a. t. i. v. t. p. v. u. l. p. e. v. e. l. m. i. s. u. z.

Item lucradi. f. vt habeat penas vel onatals em no pmit-
tatur furtu. nisi lucradi aim? interueniat vt. ff. d. fur. l. j. §. fi.
§. 3. m. qd. volus fit i vno ouo. Rn. sic. fz d. volo no agit i re
minori duob? aureis. vt. ff. d. volo. si oleu. §. fi. r. l. se. §. 3. qre
no agit d. volo cu agit furti vt. ff. d. furtu. fit pteruqz i dco
frequenti? pumien
diut h. f. m. io. vt. ff.
d. penis aut facta.
§. fi. Et nota ex h.
§. q. quelibet actio
etiaz p vno numo
dat. vt. ff. d. d. a. i. fe.
si puerari? in fi. j.
Rn. r. ff. d. iungu.
cu ena. l. l. j. §. illd
sed fallit in casibus
vt ecce si p modo ti
bi fuit r tu cu alas
no repetis a me ex
pfas. vt. ff. omo. i
reb? §. pnt. r. ff. de
imp. i re. r. o. fac. l.
oia r excepta actio
toli vt dictu e. Itē
erape qd. e. ff. d. d. a.
infec. ex damni in
pau.
Et ex hostib?
vt qd? p. l. ro. bel-
lum inditit vel ipsi
p. l. ro. vt. ff. d. cap.
hostes. r. ff. d. h. si.
hostes. r. l. q. s. non
hostes.
Si euaserit aio
r coepe. vt. ff. d. ca.
p. l. i. n. d. in pau.
Accursius.
Recipiunt iure
possimunt vt. s. q.
mo. ius pa. po. sol.
§. si ab hostibus
Et lapilli. f. p.
cioli. r. q. sit iter eos
lapillos. r. gemas
vra r margaritas.
dic vt. ff. d. au. r. ar.
le. fz r. si n. sine. §. fi.
q. Inueniuntur.
que tm no sit alic?
als ptra vt. j. co. §. fi.
Accursius.
Naturali. i. ge-
tium. §. co. §. singu-
lorum.
Inuetoris. ita demū si occupat siue apprehēdat non als
fm azo. nā in supiori. §. r. in alijs pcedentib? d. bis q. p. occu-
patōem qrunē tractat vñ qd. idē psequit hic vicinitas scri-
pture inuit vt. ff. d. testa. l. beredes. §. sed r. si notau. r. ff. d. le.
j. si seruus pluriū. §. fi. r. adverbū similitudinis fz itē qd. est in
pau. §. agredat intelligere aliud ē in thesauro. cui? tractat?
est valde ab h. sepatus. vt. j. e. §. thesauros. r. iō primū vidē
ti r. inueniēti. nō capiēti querit Accursius
Et ea. nunc mutar stilū r. dicit de bis que acquirunt per
accessioz discretā. r. i. sequit. §. pterea dicit d. accessioe pterea
v. Ex aialib? feminini gener. siue rōnabilib? vt. d. rei vē
di. l. partū. siue irrōnabilib? vt. ff. d. rei vē. l. si frumentum. §.
idē scribit. r. d. hio tuo. vñ qd. vt si bōa fide possideas aial
irrōnale. vt. ff. d. acq. re. r. l. boues. §. si. nō ita in rōnali vt. j.
eo. §. in pecude. r. e. rō vt ibi. y. Codem fz gentium.
Adiecit. ponēdo iur. tuū pdiū. 3. Incrementū. i. augmētū
a. Intelligi. licet tota die ibi figas intuitū. r. hoc ipē imbe-
cillitate naturalis? q. tā subtilia ppēdere nō p. vt. i. curubi
ta p. q. cito crescat. q. tm p. nō pot. q. tū crescat quodq. mo-
mēto t. p. s. in qdā gne agroz cessat ius alluui. iōnis. vt in
agris militib? assignat a pncipe q. limitati dicunt vt. ff. e. l. in
agris. q. sit rō diuersitatis dic vt in eo. l. in fi.
Applicuerit. als appulerit. i. apposuerit. vt subijcit: pu-
ta crustā terre forte vineate r. in arborate. Accursius
Ergo. i. longo. f. tāto vt faciāt radices vt sequit vltiā

speciū tuū effugerit. quocūqz
rū loco sint. tui tuue eē intel-
ligunt: r. q. lucradi aio ea aia-
lia terinet. furtū cōmittere i-
telligit. **E**t ea q. ex hostib?
capim? iure gētū stari nostra
fiūt: a deo q. d. ez. vt r. liberi ho-
mines in seruitutē nrām de-
ducant q. tm si euaserit? nostra
prāte r. ad suos reuersi fuerit
pūstiniū statū recipiūt **E**t
lapilli r. gēme r. cetera q. in lit-
tore maris inueniunt? iure na-
turali? statū inuētōris fiūt
Et ea q. ex aialib? dñio? tuo
subiectis nata sūt. eodez iure
tibi acqrunē **E**t pterea qd.
p aluuiōē agro tuo flumen
adiecit iure gētū tibi acqrit
Et aut aluuiō? incrementuz
latēs. **P**er aluuiōē aut id vi-
detur adijci: qd. ita paulatim
adijctū: vt? itelligi nō possit.
q. r. q. quo momēto t. p. s. adij-
ciat. **Q**uod si vis flumis de tuo
pdio aliqua pte extraxerit: et
vicino pdio applicuerit. palā
est eā tuā pmanere. **P**lane si
longior tpe fundo vicini tui
heserit. arboresqz q. secū tra-
xerit: in eū fundū radices ege-
rint. ex eo tpe vident? vicini fū-
do eē acqsite **I**nsula que
in mari nata est. qd. raro acci-

ipa terra appositavitatē alteri terre fecit cui apponit vt
ff. de dam. infec. l. hoc ampli? §. ita tenui. §. quo fact? qñ
bec vnitio erit facta. **R**n. p. rusticos q. talia sciūt vt in au-
ten. de nō alic. aut pmutā. §. qd. aut dictū est. colla. ij.
Acquisite. vtilis tñ rei ven. p. r. o. dñio daf. scdm mar.
vt. ff. d. rei vē. si
frumentū. §. de
arboze. **S**nos
ptra fz in factuz
ad extimatōem
dāni. vt. ff. de rei
ven. l. in rē. §. itē
sed rei vē. nō va-
tur vt. ff. d. d. a. in
fec. hoc ampli?
§. alphenus.
Insula. dicit
tur locus vndiqz
circūdat? aq: vt
bic. r. ff. e. l. adeo
§. insula. r. l. in-
sula als qñqz p
domo in mari po-
sita. q. in salo. i. in
salto posita ē s5
sido. **E**t qñqz
p qualibz domo
vt. ff. d. eo qd. cer-
to loco da. l. ij. §.
si q. s. insula. **E**t
nota diligenter.
vj. **R**n. vñqz ad.
§. alia sane. r.
Et dicit. f. an-
tea. **A**cquis?
§. In flumie. i.
in medio flumif
Mediā pte
qd. poterit sciri.
accepta corda r.
pūco posito in
medio iter vtrū
qz agrū. r. tunc si
punctū ē ex vna
ptra tm aliq. cedat
als fm qd. pun-
ctū extendit. vt
colligit. ff. e. iter
eos. r. l. se. ex bis
patet q. p. vni-
so possident in-
sulam. r. habent
dñioz circūdan-
tes flumē vt. ff.
eo. p. regione.

Latitudinis. existentis ab vna parte. cum plures sint
ex vna pte. r. vnius fundus latior: est q. fundus alterius. r.
in hoc tm frontem agri considero. vt. ff. eo. insula in pri.
Accursius.
Parte scilicet superiori.
Insula. scilicet in inferiori parte.
Insula. fz flumē. i. coadunatū. et h. sit punctū. vñ die
vñqz agrū. r. tunc pūca infra agrū. r.
Aluuius a quo nunc vltimo recessit flumen.
Incipit q. tum ad strictā rōnem. nā de equitate vñ
obtinēt. id est nō obtinet. vt. ff. e. l. adeo. §. insula in fi. **E**t
nota hic. q. flumina vice iudicū tenent. et dant r. auferunt
dominia vt. bic. et. ff. e. ergo. §. alluuiō.
Alia sane. spēm. i. faciē fundi. sed ptra. ff. d. flu. r. ne qd.
in flu. pu. l. j. §. si fossa. in fi. §. So. ibi totū occupauit h. pte
Et hic eodē impetu recessit quo venit. ibi nō. sed vñ coo-
ptū tenuit. q. **M**anere. sunt ergo dñs etiā tūc t. p. s. qñ
aqua inūdabat. **S**ed ptra. ff. qui. mo. v. usufruc. amitt. l. si a-
ger. **S**o. ibi improprie dicit amittit. f. q. tum ad pmoduz
fruenti. **E**t h. inūdauit pter impetu aqz. ibi vt faceret
aluui. vt. pbat p. dicto. ti. l. quid tm. §. agri. **E**t hec va sūt
q. tū ad p. r. t. e. fz possessio indubitanē tpe inūdationis
amitteret vt. ff. d. acq. pos. l. ij. §. labeo. r. l. qui vniuersas
§. ij. r. l. p. p. o. j. **R**n. tm aq. recedēte etiā possessio resti-
tuēda est: vt. ff. de itinere actuz pri. l. j. §. sed r. l. q. s. **A**cc.

Cum facta. facta autem intelligitur etiam cepta. licet. nō pfecta. vt ff. de au. et ar. l. et si nō sint. §. quid ergo. **Q**uod aliquo. s. bonafide. vt ff. ad exhi. de eo. §. si quis. et suo nomine. vt ff. de acqui. re. do. adeo. §. cū quis. in prin. et. l. quicquid. §. yb. i. itez et tercia. f. qd nō possit redire ad

priorem materi- am secundū iō. vt in fi. §. huius. **Q**uid si duo spe- cificauerunt vni? bonafide. ali? ma- fide. Rñ. omnis est domini? et spe- cificatis bonafide. nō autē malafide. vt ff. quibus ad li. p. ca. nō lz. si duo az. Eodem modo quero. et soluo ea que se- quuntur. quid si ex diuersor? ma- terijs specie? fe- cit? in vna ba- buit bonafidez et in alia malaz. itez quid si i ma- teria vnius prius bona prim ma- lam fidem babu- erit. itez quid si prim suo specifi- cantis nomine? tū uoie dñi.

Naturali. id est iure gentium. **F**ecerit. i. de- terent q ad spi- cas. vt ff. e. l. ado. §. cū quis in fi. sic q. d. libert. §. j. **M**ulsum. i. nectar siue stal- ladiam.

Colliriū. i. vni- guentū ad occu- los.

Et post. sibi- manoz. id est sibi- ni et suoz sau- totum. qui vire- runt spēm cede- re domino mate- rie. sed pcul? cū suis sequacibus eontra. vt spec- ficanti tñ cedat. vt ff. eo. l. adeo. §. cū quis.

Macuit salicet nobis.

Media. que nec vni in totū nec alt eri cōcordat vt di- scordat. sed distinguit. vt sequitur et nota mediū suanduz sic. §. qui manu. nō pos. §. pe. ar. ptra. ff. de neg. gef. l. nesen- nius. in fi.

Fecerit. si talia duo interuenerunt que in prin. huius §. diximus.

Et spicas. et ita apparet qd frumentuz cedit specificā- ti. Sed ptra. ff. e. l. adeo. §. cū quis in fi. §. So. bec posuit gratia exempli. p pueris p m. p. quedā em grā docendi di- cūf. q als n dicereff. vt ff. d. ac. et ob. l. obligatōnū suba. §. fi. **Q**uel die p m azo. illā p istam corrigi. Item ad bec om- nia exempla in quibus dicitur spēm specificanti cedere. ē cōtra regula que dicit. qd ex re mea est vel nascitur meū est. vt ff. ad exhi. de eo. §. si quis in fi. et ff. de rei ven. soluz §. meū. **S**o illa regula locum habet in quinq casibus. s. vbi dominus specificauit. item vbi alius eius mandato. item vbi sine mandato sed ratū habet. item vbi alius ma- lafide et suo nomine. itez vbi bona fide. sed res pōt ad pri- orem materiā reduci. quoz nullus est bic. Item si bec ce- ra sunt. quod specificanti cedant. cōtra est regula que vi- cit neminē cū alterius iactura fieri locupletiorē. vt ff. de ondi. inde. nam natura. Rñ. licet fiat sua spēs quo ad vo-

minū. tam en actione in factum tenetur ad extimationē. vt ff. de rei ven. l. in rem. §. item si quectiq. et. ff. de dona. inter vi. et vro. l. si mulier. §. j. et. l. se. Accur. **E**t aliena. scz materia. **E**t aliena. salicet lana.

Miscuerit aut ex suis et alienis medicamentis ēplastrū aut col- liriū aut ex sua lana et alige- na vestimentū fecerit. dubitā- duz nō est hoc casu eū eē dñm q fecit. cū nō solū opam suaz vederit: sed et prē eiusdē ma- terie prestiterit. **S**i tñ alienā purpurā vestimēto suo qd in- teruit. lz p ciosior sit purpura accessionis vice cedit vestimē- to et q dñs fuit purpure aduer- sus eū qui surripuit hz furti actōem et pditionē siue ipse sit qui vestimētū fecit siue a- lius. nam extincte res licet vē- dicari non possint condici ta- men a furibus et a quibusdaz alijs possessoribus possunt.

Si duorum materie ex vo- luntate dominorū cōfusa sint. totum id corpus quod ex con- fusione sit vtriusq commune est. veluti si qui vna sua con- fuserint. aut massas argenti vel auri conflauerint. Sed et si diuersae materie sint. et ob id propria species facta sit. forte ex vino et melle mulsum. aut ex auro et argento electrum idem iuris est. nam et hoc cāu cōmunem esse speciem nō du- bitat. **Q**uod si fortuito et nō volūtate dominorū cōfusa fu- erint. vel diuersae materie vlt q

Dñs. sed si pos- sit reduci ad priore materiam. sic cōis. habita rōne mate- riarū. vt non cedat specificanti vt ff. e. l. quicquid. §. fi. in fi. idem forte erit et quando mala fide fecit licet reduci nō possit. vt ff. ad exhi- ben. l. de eo. §. si qd

Sitam. purpu- ram. vt manica vlt gyronē. si aut ipsa fila. puta intela tūc alia ratione est do- minus factus pur- pure. scz iure speci- ficatiōis. vt §. pri. §. et precedenti. **H** autez. §. aliqd vult adijcere supradictz scz de adquisitiōe in re accessiōis. ne er- go nihil opetur ad iungit hoc qd nūc dicit. vt ff. de le. j. si qñ. in prin.

Preciosior. nota preciosi? accedere viliori. sic ff. de ptra- ben. emp. si in emptione. Sed ptra. ff. d. edil. edic. l. iustissime sibi speciale i homine. Sed ptra. j. de fideiussō. §. fideiussō- res. lo. vt ibi. **I**tez loquitur bic. §. quāqo dicta purpura grā ornandi vestimenti fuit apposita. sin aut ecōtra. vt vestimen- tū seruiret purpure. vt forte eā seruaret. tunc cedit vestimē- tum purpure. vt ff. de au. et ar. l. et si nō sint. §. pueniamus. si autem neutrū causa alterius apponatur. tunc neutrū alteri cedit. et vtrūq possidet. vt ff. d. vlt. l. rerū mixtura. §. qd §. **S**urripuit. si surripuit. als istis actōib? famosie nō tenet in **E**t pditionē. f. furtiā vel sine cā. vt ff. de cō. si cā p totū **S**ive ipse. f. fur. nam forte erat sartoz.

Extingit. qñtum ad dominū quod perdidit dñs eius et ideo dicitur qñtum ad eum? extinctum.

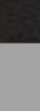
Possessorib? veluti a pdonib? et a mala fidei pos. vt iste fuit. vt bic. et. j. de actio. §. sic itaq. et. ff. vlt. fruc. quē admo- q

Si duoz. acquirif dñm nō soluz dñ. ea. l. si in fi. **E**t. specificatione. vt §. e. §. cū ex aliena. et. §. qd si. et accessiōe. vt §. e. §. si tñ. hz etiā p fufione. vt bic. item unitione. vt. j. pri-

Prioz. bñ dicit dñoz volūtate. nā §. qd si frumentuz. si vñ? dñs fecit ide spēs. i. mulsum vlt vas ex arg. mco et suo. sua est iure specificationis. nō cōis. vt §. e. §. cum ex aliena. et. ff. de rei ve. l. si frumentū. §. j.

Confuse. i. simul fufe.

Electrum. genus est vasis. vel species metalli. vt ff. de auro

ar. l. de iudiculis. §. neracius. **Q**uod iure. ut sit cōe. ut subicit.
t. **Q**uod iure. ut sit cōe. nisi separari possit veluti ex ere meo
vel plūbo vel argento tuo spēs facta sit. quib⁹ casib⁹ separa-
ri pot. 7 quilibet vendicat suū. ut. ff. de rei. ven. si frumentū.
§. sed si plumbū. et. ff. de acqui. re. do. l. lacus. et. stagna. §. si.

Quod si frum-
tum. diximus quā
do p̄fūdunt ita ut
separari nō possint
nunc videndus est
quādo singula cor-
pora in sua substā-
tia durant. quo ca-
su dicuntur misce-
ri.

Comunicata. 7
ideo locū habet cō-
muni actio. ut. ff. de
rei ven. l. si frumen-
tum. §. si.

eiusdem generis sūt. idē iuris
esse placuit. **Q**uod si frumē-
tum ticij frumēto tuo mixtur
fuerit. siquidē ex volūtate ve-
stra cōe erit qz singula corpa
.i. singula grana que cuiusqz
ppria fuerūt ex consensu v̄o
cōicata sūt. **Q**uod si casu id mi-
xtū fuerit. vel tici⁹ id misce-
rit sine tua volūtate. nō vide-
tur cōe. qz singula corpa in
sua substantia durant. **S**inec
magis istis casibus cōe sit fru-
mentū q̄ grex intelligit cōe
munis. si pecora ticij tuis pe-
cibus mixta fuerint. **S**ed si
ab alterutro vestrū totū id
frumentū retineat. in rē qdē
actio p̄o modo frumenti cu-
iusqz cōpetit. **A**rbitrio autē iu-
dicis p̄tinetur ut ipse extimet
quale cuiusqz frumentū fue-
rit. **C**uz in suo solo aliquis
domū ex aliena materia edifi-
caverit. ipse intelligitur dñs
edificij qz omne qd edificat⁹
solo incedit. **N**ec tamen ideo
is qui materie dñs fuerat. de-
sinit cē dñs ei⁹. s̄ tantisper nō
vendicare eaz potest. neqz ad

Mixta. qd sit per errorem. quo casu dñum nō transit. ut.
ff. e. l. si p̄curator. vel ut melius pascant. et facit. j. ad. l. aq.
in prin. ubi dicit qz gregari pascunt. sed cōtra. ff. de sol. si alie
ni. fo. ubi speciale est in pecunia numerata. ut ibi dicit. ut. ff.
si cer. de singularia.

Sed si ab alterutro.

Frumētū. nō dū bonafide rē. p̄sumptū. tunc ei in factū
actio daretur. ut. ff. ad. l. acqui. qui occidit. §. si quis alienū
vinum.

Pro modo. id est mensura.

Cōpetit. i. qz cuilibet tantū frumentū restituať quantum
fuit suū qñ nō apparet qd fuerit suū et hoc p̄pter impossibilitē
discretionē. ut. ff. de usufruct. l. usufructuarius. §. si viuaris
si autē apparet qd cuiusqz fuerit. hoc iudex extimet ut subicit
fm azo. et fm hoc dic quale. id est qd et sic cuilibet sua grana
restituaf. **Q**uod dic. pri. **R**ñ. arbitrio. rē. esse de eo de quo est
istud. l. quādo nō apparet qd fuerit suū. 7 hoc insuit hoc ver-
bum quale. nō em dicit qd. sed quale. ut in qualitate officij
vertatur 7 quantitate. nō autē in corpe. cū illud sit impossibi-
le discernere. et sic pbabit qui dicit suū fuisse melius. **E**t nō
ta triplicem esse differentiam inter hunc. §. et supiorē. spēs
em dicuntur misceri ut hic. materia p̄fundit. ut. §. sed. p. ecō-
tra. item bic remanent in eadem substantia. ibi nō. item con-
fusa sunt cōmunia etiam sine dñoz voluntate. ut. §. pri. §.
bic non. ut. hoc. §. Accursius.

Cum in suo. suū est etiam si alius habeat ibi usufruct.
ut. j. de here. insti. §. j.

Edificaverit. scz. bonafide. als non. imo vendicatur. ut.
ff. de rei ven. l. in rem. §. tigni. 7 iurabitur in litē. ut ibi no.

Edificatur. i. in ipsa terra cōsigitur. **Q**uid ergo de do-

mo non affixa solo. **R**ñ. non cedit solo. ut. ff. e. l. si tici⁹ 7 fa-
cit ad banc regulam. **E**t. de edi. pri. l. j. idem in satis. et plā-
ratis qd hic in edificatis dicitur. ut. j. e. §. si tici⁹. 7. §. q-
ratione. **Q**uod ver⁹. **Q**uicquid plantat fertur vel edifi-
catur. omne solo cedit radices si tamē cogit. **S**ed p̄tra hāc
regulam est. ff. de
recz di. l. in tantū
so. illud spēale ē.
b. **N**ec definit.
f. ex causa edifica-
tionis. sed ex alia
causa p̄tē desine-
re. ut. ff. de v̄suc.
l. rez mixtura. §.
labeo. q̄ huic re-
gule signatur cō-
traria.

exhibendum tē ea re agere. p-
pter legem. xij. tabu. qua caue-
tur. ne quis tignuz alienū edi-
bus suis iniunctū eximere co-
gatur. sed duplū pro eo p̄stet.
per actionem que vocatur de
tigno iniuncto. **A**ppellatio
nē autem tigni omnis mate-
ria significatur. ex qua edifi-
cia fiunt. **Q**uod ideo p̄sum est
ne edificia rescindi necesse sit
Quod si aliq ex cā dirrūtū sit e-
dificium. poterit materie do-
minus si non fuerit duplū iaz
consecutus tunc eam tē ea re
vendicare. et ad exhibendū
agere. **E**t diverso si quis i
alieno solo sua materia domū
edificaverit. illius sit domus
cuius 7 solum est. **S**ed hoc ca-
su materie dominus p̄prietate
eius amittit. quia volun-
tate eius intelligitur esse alie-
nata utiqz si non ignorabat se
in alieno solo edificare. 7 ideo
licet diruta sit dom⁹ materi-
am tamen vendicare non po-
test. **C**erte illud constat si in
possessione p̄stituto edificato-
re soli dñs petat domū suam

regulam est. ff. de
recz di. l. in tantū
so. illud spēale ē.
b. **N**ec definit.
f. ex causa edifica-
tionis. sed ex alia
causa p̄tē desine-
re. ut. ff. de v̄suc.
l. rez mixtura. §.
labeo. q̄ huic re-
gule signatur cō-
traria.

Stantisper
id est interim.

Quod exhiben-
dum. f. ut exima-
tur. nisi mala si-
de fecerit. ut. ff.
de rei ven. l. in rē
§. tigni. et. ff. de
tigno iniuncto. l.
fi. sed tūc nō exi-
mitur. sed in litē
iuratur. ut. ff. de
sol. qui res. §. si.
quia arbitrarie.
sūt iste actiones
ut. ff. de in litem

iurari. l. in actōibus. et. j. de acti. §. p̄terea.

Tabularum. lex quaedam fuit. de qua dic. ut. §. de iu-
re iatu. §. et non ineliganter.

De tigno. qua actione tenetur et qui iniunctū habet
licet non iniunxit. et qui iniunxit. licet non possideat. s̄
altero solvente alter liberatur. ut. ff. de cieat. et esse. si vero
§. positum. et de su. l. j. in fine. et qd vi aut dam. l. compe-
tit. §. fina. **S**ed quid si velit magis rem reddere et crime-
re qz duplum p̄stare. **R**ñ. nō auditur. qz p̄pter publicā vti-
litatem hoc fuit statutū. ut. j. rē. qd ideo. et. ff. de oper. no.
nuncia. l. p̄tor. et. ff. de le. j. l. cetera. §. si duobus. **I**tem
nunquid hec actio p̄petit etiaz contra cum qui bonafide
iniunxit. **R**ñ. sic. ut bic. licet p̄tradiderint quidaz sed p̄tra
malchida alia p̄ter hoc auxilia competunt. ut rei vendi-
ca. item ad exbi. item furti. item furtiva condic. item hec
actio de tigno iniuncto. ut. j. de acti. §. sic itaqz. et. ff. de tigno
iniuncto. l. prima. in fi. et. l. fi.

Appellatione. facit ad hoc. ff. de ver. sig. l. tigni. et. ff. ad
exbi. l. gemma. §. tigni. et. ff. e. adeo. §. cum in suo. **I**te qd
in domibus. dñ. idem dic in caupana. ut subicit. qd ideo.
rē. ad hoc. ff. de ver. sig. l. vrbana p̄cedia. quidam tamē cō-
tra item idem in vinca. ut. ff. de tigno iniuncto. l. j.

Materia. ut cemenra et lapides.

Consecutus. hic est §. ff. de tigno iniuncto. l. fi. s̄ ibi j. cū
effectū fuit consecutus. ut. ar. ff. de cieat. 7 effu. l. p̄ceptōne.

Edicare. nlla t̄pis p̄scriptōe obstāte i rei v̄. ut. ff. de
rei ven. l. in rē. §. si. qz nec p̄ agere potuit. ut. l. de an. ex.
l. j. §. si. aliud ergo si malafide iniunxit qz tunc agere po-
tuit. unde. xxx. ann. repellitur a rei ven. ut. l. de p̄scrip.
xxx. anno. sigur.

Rediverto intelligit sic. **C.** de edi. pri. l. si is ptra que. Non potest. que alienata e non pot videri. Sed ptra. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. aut de mea in alieno vt. hic. aut de aliena in alieno vt. in dicta. l. p. traria p. tunc. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. aut de mea in alieno vt. hic. aut de aliena in alieno vt. in dicta. l. p. traria p. tunc. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. aut de mea in alieno vt. hic. aut de aliena in alieno vt. in dicta. l. p. traria p. tunc. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. aut de mea in alieno vt. hic. aut de aliena in alieno vt. in dicta. l. p. traria p. tunc. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Editicaverit. **C.** de nouo edificat. **C.** vt. hic. plene sciens. dic. cu impendi in rem aliena. aut suo aut meo noie. primo casu loquitur ille. de neg. ges. l. 2. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

esse: nec soluat p. ciu materie r mercedes fabroz posse eu per exceptioes doli mali repelli. vt. q. si bonafidei possessor fuerit q edificauit nā sciēti alie nū solū eē pōt obijci culpa: q temere edificauerit in eo solo qd itelligebat alienū eē. **S.** ticiā alienā plantā in solo suo posuerit. ipi erit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. ticiā alienā plantā in solo suo posuerit. ipi erit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. ticiā alienā plantā in solo suo posuerit. ipi erit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

cedere itelligunt. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

S. ticiā alienā plantā in solo suo posuerit. ipi erit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Radices. omes vt dicitur a sequenti.

Bonafidei. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Ratio. facit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Qua ratione. solo cedunt. vt. s. p. pio.

Radices. pro parte. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Diximus. s. e. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Consequitur. l. plantauit vel seminavit. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Ceteris. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Solo. vt. s. e. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Paras. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Sic bona. si autē mala laborē donasse videt. vt. s. e. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Sed nūqd actionē scriptorū hz reddito libro. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Sed cū hodie p. elioz sit scriptura qz charta. nūquid mutat hoc. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Si quis pingerit. siue bonafide. siue mala. fm. p. nos ptra quā bonafide. vt. s. e. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Tabulam. quid si in marinoze. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Cedere. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

Cippellus. p. nra nomina p. c. **C.** de rei ven. l. in fi. Sed ibi ex aliena materia et in alieno edificavit. hic de sua in alieno. Quare dic. aut de mea materia et in meo edificio. tunc plan e. aut de aliena in meo. vt. s. p. pio.

defemianca in alio uogo up alieno p. nra

Verum petat. i. directa rei ven. z. ff. de acqui. re. do. l. q. rone
§. sed non vt littere. fm a30.

Vtilis actio. in re no directa q. definit dñs esse. et sic
est mirabile. qd no dñs a domino vendicat sic ptingit als in
publi. in quibusdam casibus. vt. no. j. de act. §. alie.

Imposuit. mi-
rabile hic. q. ptingit
conditio possidentis
est deterior q. pete-
tis. als ptra. vt. j. d.
interdic. §. cōmo-
dū. sic z als. ff. d. no
ra. si quis a multo
z. ff. si ex nox. cā a. l.
j. in fi. z. l. ij. z. ff. de
pe. ber. cū idē. Sed
ad hoc nō deo. q. in
causa notali eē po-
terit qd secundo a-
gens nō pbabit itē
in pet. bere. si bona
iura habuit in vin-
cendo. hec eadē ba-
bet in defendendo
et sic nō est eoz cō-
ditio deterior. item
cū hic habcat act.
pictoris nō posside-
at. multo magis ex-
ceptionē debet hñe
solutio pōio. vt. ff. d.
supplicibus. l. j. §.
quod autē Sed nū-
quid dñs quondam
tabule idem pcedi-
tur si possideat. si p-
cuz picture soluat
Rūdet ro. q. sic. cū
sibi actō decur ego
ptra. vt sit diferen-
tia inter dñm z pi-
ctorē. Itē qd pce-
ferē si ambo cōtra
extraneū possiden-
tē agant. Rñ. is
qui directā habet
act. i. pictor fecit dū
io. Sed nunquid si tabula fuerit abrasa. remanet pictoria.
Rñ. sic. vt. ff. de rei ven. i. re. §. z qd semel. Sed quare aliud
in pictis q. in scriptis. Rñ. q. pictura pōio est q. scriptu-
ra fm Boban.

*for pdes p do
fincum pdat
finc volfrun*

*quere ut p
nō dñs*

*non
deponit
ad dñm*

*deum pndm
nātm ex nō dñm
malu*

Rasū in a cessioz vilissime ta-
bule cedere. Cū si a dño ta-
bule imaginē possidēte is q
pinxit eā petat. nec soluat p-
ciū tabule. poterit p exceptōz
doli mali submoueri. At si is
q pinxit eā possideat. pñs est.
vt vtilis actō dño tabule ad-
uersus eū def. Quo cā si nō
soluat ipensā picture. poterit
p exceptōz doli mali repelli.
vtiq. si bonafide possessor fue-
rit ille q picture iposuit. Pl-
lud em palā ē. qd sine is q pin-
xit surripuit tabulas siue ali-
us cōpetit dño tabulaz fur-
ti actio. Cū quis a nō dño
quē dñs eē credidit bōafidē fū-
duz emerit vl ex donatōe alia
ve qualibet iusta cā eque bo-
nafide acceperit natālī rōne
placuit fruct. qd pcepit eius
esse. p cultura z cura. Et iō si
postea dñs supuenerit z fun-
dum vēdicet. d fructibz ab eo
psūptis agere nō pōt. Et ve-
ro qui alienum fundum sciēs
possederit. non idē cōcessuz

Cogitur. distingue tamen. q. si habet ti. malafi. poss. d
psumptis condic. sine causa. de extantibus rei ven. de pa-
piendis. ppter tr. excusat vt. §. de rei ven. si fundū. nisi in
iij. casibus. vt. ff. que in frau. cre. l. aje ptoz. §. p banc. et. ff.
qd me. ca. sed z partus. z. §. de agri. et. cen. que ad modū.

idem in quarto.
vt. §. de fi. inst. z
iure aste. fi. l. j. si
non haber ti. de
psumptis condi-
tione sine causa.
de extantibz rei
ven. vt. §. de co-
di. ex. l. i. pe. z. §.
de rei ven. si fun-
dum. de papien-
dis. offi. iud. vt.
ff. d. rei ven. si na-
uis. §. fi.
l. §. vero. ad
quez ipse. alio ei
percipiente non
sunt sui. sed bo-
nefidei possesso-
rii sūt et si eos a
liis percipiat vt
ff. de vsu. qui scit
§. pterea. Qel
aliter si ipse pce-
pit. non etiā be-
res eius. nec enī
ad heredes tras-
mittit.

fruct. amē. l. si usufructuan. Et et alia differentia q. fru-
ctuaris facit suos naturales fructus. bonaf. vero poss.
nō. vt. ff. de usufru. le. l. usufru. legato. et de vsuf. l. fruct.
n. dño. sed p quam acti. Rñ. per rei ven. cū dñs sit. vt
con. ex. bac. l.
o. De colono. qui numis colit. nam omnes fructus fa-
cit suos. vt usufru. sed differunt q. colonus talis facit fru-
ctus suos. vt a solo decerpti sunt. vt. ff. de fur. l. si apes. §.
si secus in usufruc. vt de d. c. ad. Ad dicat d partiaris. vt
ff. loca. et con. quum in plures. §. mēse. fm a30. Item di-
cit fere. ppter aliud q. colonus transmittit ad heredē. vt.
j. loca. §. fi. sed fructuaris non. vt hic.
p. In pecudum. fetus. q. dita fetus. sicut. z. z.
q. Dilus ouis. vel etiam caprarū ad bozzā scellarū.
r. Et succuli. i. parui fues.
f. Naturali. i. gentiū. de quo loquit. §. e. §. singuloz.
t. Partus. pnet quantū ad plenā ppetatē. nisi etiam
z in partu sit usufru. legato. vt. ff. de usufru. vetus.
v. Aburdum est. sic. ff. de vsuris. in pecudū.
r. In fructu. i. vt ipse sit fructus. sed tamen in eo relinq-
tur usufructus. Accur.
y. Natura. i. de. sic. §. d iur na. i. pū. An d. apud ouidū
Promaq. cum spectent animalia cetera terram.
§. bonum sublime vedit. celūq. videre.
Iussit z erectos. ad sydera tollere vultus.
sic. ff. de edil. e. l. iustissime. z. ff. de fur. qui vas. §. ex furti-
uis. et. ff. de pe. here. l. ancillarū.
z. Sed si gregis. grex est numer. x. ouū vel quinq. por-
coz simul et. l. gregatim psistentū. vt. ff. de abigeis oues.
z. ff. de vsuc. l. rerum mixtura. §. tercium.
a. Et fetu. aliunde em nō submittit secundū quosdā. vt
forte submitret etiam aliunde. ar. ff. de usufru. quid ergo.
§. sed quod dicitur in fi.

*in Perceptis.
vt si in bozzo re
positi sunt. facit
suos fructuan.
sed bonaf. poss.
statim vt a solo
separati sunt. vt
ff. qui. mo. vsu.*

Submittere. que submissio non fit si in singulis capi-
bus sive suffrag. vt. ff. e. quid ergo. §. sed qd dicit. in fi. ff. de
c. thesauros. est autem thesaurus pecunia ab ignotis
dominis vetustiori tpe abscondita. vt. ff. de thesauris. li.
r. in prin. vel depositio pecunie cuius memoria non extat.
vt. ff. e. l. nund. §. thesaur. qua-

doq; improprie
dicitur. vt. ff. de
acqui. pos. l. pere-
gre. in prin. r. ff.
ad exbi. l. thesau-
rus.

In suo iure.
directo vel vtili
vel si feudatarius
vel emphiteoti-
carius vel simi-
les. licet pla. ali-
ud dixerit in his

Quid si merce-
narius duz labo-
rat in alieno. vel
creditor in pig-
nore inuenit the-
saur. ff. de re. di-
mid. est eius in
cuius fundo in-
veniunt. r. dimidiu
sibi acquirunt. vt.
ff. de acqu. re. do.
l. si is qui. §. qd si
creditor. Accur.

Loco. als so-
lo. Accur.
Religioso. ff.
de iure fil. l. iij. §.
pe. tra. solu. bic
corrigit fm. bul.
vel bic fm natu-
ralem rationem vt
patet ex lra. ibi
fm qualem rōes
que pualet. sic et
in vfuca. ptingit
fm iō.

Fortuito ca-
su. casus est inopinate rei euentus ex diuersis causis pro-
ueniens ob aliud et aliud inceptis.

Non data. opa. als totū reddidit dño. in suo loco tamē
potest opam dare. nō tamē magica arte. als esset fisci. vt
de thesau. l. vnica.

Dño. sed per quā act. ff. p. re. ven. cū dñs sit. vel pdi.
et hac lege. Accursius.

In cesaris loco. l. patrimoniali.

Fiscali. non tñ publice deputato.

Publico. r. publice deputato.

Cuitatis. que loco pauatorū sunt. vt. ff. de verbo. sig-
eum qui vectigal. Accur.

Rel fisci. quā si fisci ptem supprefferit. cū altero tantū
reddidit vt. ff. de iur. fil. l. iij. §. fi. Accur.

Per traditōem quoq; nō solū inuentione. vt. §. §. pxi.

Naturali. i. gentium. vt. §. §. pxi.

Acquirunt. cā pcedente vera vel putatiua vt in debi-
tū. als nō. vt. ff. e. l. nund. et. §. boc. §. ibi sed siquidē rē.

Libil. imo deo seruire. s; hypbolice loquit. sic ff. de pa-
ctis. l. j. in prin. et. ff. de act. emp. l. exempto in prin. et. l. d
transac. non minorem.

Coluntatem. dñi tñ legitimā. nā cui bonis interdictū
est non alienat. vt. ff. de cu. fu. l. j. in prin.

Conscūq; i. siue mobilis siue soli.

Corpalis. inco: palea cñ tradi nō pnt. vt. ff. de acqui.
re. do. seruus. §. inco: palea.

In dño. hoc qñq; fallit et eius pstrarium inuenit verū
vt. §. quibus. als §. vel nō. §. hoc est regulare. vt. bic. et. ff. e.
traditio. Accursius.

Alienatur. i. dñum transferē.

Stipendiaria. l. que militib; p stipendis danē. vt. ff.
de rei ven. item si verberatū. §. j. r. de cuius. l. luci. r. d ac-
qui. re. do. in agris. Accursius.

colere debet qsi bonus pater
famil. vti d3. **T**hesaurus
qs qs in suo loco iuenerit. di-
uus adrianus naturalē equi-
ratē secur? et pcessit q eos iue-
nerit. Idēq; statuit si qs i sa-
cro aut religioso loco fortui-
to casu iuenerit. At si qs in
alieno loco non data ad hoc
opa: s; fortuito iuenerit di-
midū dño soli pcessit. r. dimi-
diū inuentori. Et pueniēter.
si qs in cesaris loco iuenerit.
dimidiū inuentoris. et dimidi-
um eē cesaris statuit: Qui cō-
ueniens ē: vt si qs in fiscali lo-
co vel publico vel ciuitatis
inuenerit dimidiū ipi eē d3.
dimidiū fisci vel ciuitatis.
Per traditionē qz iure natu-
rali res nobis acqrit. nihil
em tam pueniens ē naturali
equitati q voluntatē dñi vo-
lentis rē suā in aliū transferri
ratā haberi r ideo cuiuscūq;
generis sit res corpalis tradi-
pōr: r a dño tradita alienat
Itaq; stipendiaria qz et tri-

Tributaria. que tributa romē reddunt.

Alienatur. per traditionem.

In puncijs. quasi dicat talia pdia nō sunt in italia.

Inter que. l. puincia. l.

Constōne. vt. l. de vfuca. r. ransfor. l. vnica.

butaria pdia eodē mō alie-
nant. **C**locant autē stipendia-
ria r tributaria pdia: q in p-
uincijs sūt: inter q nec nō r ita-
lica pdia ex nra ptoe nlla dif-
ferētia est. **S**z si qdē ex cā w-
nationis: aut dori: aut qlibet
alia ex cā tradant. sine dubio
transferunt. **C**redite vo et
tradite res nō aliter emptori
acqrun: q si is vēditōri pciū
soluerit v lio mō ei satisfec-
rit: veluti ex pmissore aut pig-
noze dato qd qdē cauet le-
ge. r. j. ta. tñ recte dicit r iure
gētū. i. iure naturali id efficit
Sed si is q vēdidit fidē em-
ptoris secur? fuerit: dicendū
est statim rez emptoris fieri.
Nihil autē interest vtz ipē do-
minus tradat alicui rē suā an
voluntate eius ali? cui et rei
possessio pmissa sit. **Q**ua rōe
si cui libera vniuersoz nego-
tiorū administratio pmissa fue-
rit a dño: usq; ex his negocijs
r vēdidit r tradidit fac-
eā accipiet. **I**nterdū et sū

Vendite. vero. p sed. Accur.

Res. que loco pignozis a vēditore teneri pnt. vt. ff. de act.
empti. iulianus. §. offerri.

Pignore. qd sic intelligo. si placeat venditori aliud q p-
cium accipere. als non. vt. ff. si cer. pe. l. ij. §. j.

Dato. poterit ergo vēdicare venditor: rē. l. si nō fuerit de
pco satisfactū vt. ff. de tribu. l. pcurato. §. §. si dedit mercē.

Nisi emptor pāi tunc offerat. vt. ff. mā. diligenter. §. j.

Lege. r. ta. qd est ius ciuile. vt. ff. de iuri. r iure. l. ius ci-
uile. §. boc iquitur. non solum gentium.

Iure natāli. sic dicit q rōe naturali ductū fuit. vt. §. d
iure na. §. qd vero. r. §. sed naturalia. **C**redidit r tradidit

Emporis. quid si dedit diē ad soluendū. ff. nō facta so-
lutione. vendicat fm iō. vt. l. de pac. inter emp. et ven. l. cō-
missionē pōt tñ tradidit. qz aliud ē simplr diē solutioni statu-
ere. aliud pactū legis pmissionē ponere. **I**te qd si simplr tra-

Dat. rē. vt seā fidē nisi p. pbe. vt qz forte dicebat emptor p-
sentem habere pecunia. vt. ar. ff. de pig. act. l. iij. r. ar. ptra. ff.
de tribu. pcuratoris. §. sed si dedit.

Emporis fieri. nisi in casibus. vt. ff. de iure fil. l. si pcura-
tor. §. fi. r. ff. de re iudi. a diuo. §. sed si emptor.

Libil. qd. n. qs p aliū facit ipē facere vidē. vt. ff. d vi r vi
ar. l. §. dicit. r. j. d iniur. §. nō solū. r. ff. d iniur. itē apud

Permisā. l. ab ipō dño. l. ab alio dñi voluntate. §. fecisse.

Libera. sec? in generali pcur. q nō bz libera. vt. ff. d pcur.
l. pcurator cui. et. l. pcurator torozum sed mar. distinet in-
ter pcuratoroz bo. vt. ibi. r vniuersoz. vt. bic.

Interdū nuda. l. a traditione. sic. **I**te. l. de pact. l. tradi-
tō. r in alijs casib; dñuz sine traditione dat. qui pnt bis
legibus notari. vt. ff. de acqui. pos. l. j. §. si iusserim. r. §. idēq;
et. l. qd meo. §. si vēditōrē. et. l. quarundā. **I**te. l. d acq. pos.
n inus. et. l. de dona. l. j. et. l. quisquis. **I**te si volēs tibi trade-
re dñum. noie tuo me pstituiam possidere. vt. pducā a te. vt.
ff. de acqui. pos. qd meo. et de rei vendi. que dān muli er.

Differentia est
scz quantū ad dñū
translationem. vt.
l. de vfuca. ransfor.
l. vnica. sed quantū
ad tributa est diffe-
rentia. l. de epis. et
cleri. de bis.
Sed siquidē
vere nulla est diffe-
rentia. sed et si rē.
Tradant. l. sti-
pendiaria pdia r tri-
butaria. Accur.
Transferatur.
l. puincia pdia
sicut italica. **E**t est
verū in omnib; nō
si scriptura necessa-
ria sit. fm iō. vt. l.
de vfuca. ransfor. l.
vnica. §. qd si pdia.
ites sunt vera. si ac-
cipiens in ducatur
inuacua pos. fm qd
dam. vt. l. d pba.
cum res. iō. contra.
vt. ff. de fundo do. si
fundum. et de acq.
rez do. homo lib. r.
§. qui. qd. sufficac
em induca in pos. l3
non vacuas. quod
autem in dicta. l. d
pba. dicitur. temō-
stratiue qd sic eue-
nerat nō causatiue
dicitur.

3 Quam esse. si res presens est. ut. ff. de rei. ve. cius. et. l. bec. si. vel. bicin. vera. veditio. ibi. in. ficta. ut. ff. p. emptio. l. ij. Item. hoc. est. veru. si. precu. sit. solutu. vl. satisfacta. ut. d. e. s. a. Item. depositas. i. repositas. vendite.

b Transfert. p. iurisdictionem. et. possessionem. Et. qd. vici. d. p. iurisdictione. veru. est. si. d. n. s. est. tradens. als. cas. vsucapiendi. si. bec. fiant. cora. horreo. z. hoc. p. ter. p. sententia. vitione. rei. ut. ff. de. p. r. aben. emp. cla. ubi. q. z. de. acq. pos. l. j. s. si. iusseris. Et. sunt. bec. in. ar. ut. si. vend. equu. quem. trad. p. frenu. vl. ca. p. istru. ut. dominiu. transeat.

c Hoc. aut. ampli. us. scz. est. bic. q. su. pra. in. aliquo. casu. qz. supra. semp. in. p. sona. certa. bic. i. in. certa. ar. 2. cc.

d In. incerta. ar. contra. j. de. lega. s. tutor.

e Diffilia. sic. di. ca. qz. populu. mit. tuntur. siue. p. i. c. u. tur. ut. illuc. currite. multitudine. possint. p. r. o. r. e. v. e. l. p. s. u. l. e. s. p. r. a. n. s. i. r. e. ut. in. cozo. natio. e. d. n. i. p. a. p. e. v. i. di. ut. ff. p. de. relicto. l. si. id. qd. s. id. qd. z. in. auten. de. consuli. bus. col. iij. s. hoc. ita. qz. ibi. argentum. vero. 2c.

f Nollet. vere. vl. legis. p. s. u. m. p. t. o. e. ut. in. auten. d. n. u. p. s. et. multo. poti. col. iij. et. c. de. infanti. bus. l. si. i. z. c. de. lat. lib. tol. l. j. s. sed. sci. mus.

g Desijt. si. abie. cit. vel. habere. desijt. re. i. m. o. b. i. l. e. alio. qui. possit. d. z. p. e. r. d. e. re. potest. no. d. n. i. u. z. ut. ff. de. acq. pos. si. q. s. vi. s. differentia. z. ff. p. de. relicto. l. j. et. ij.

h Alia. ca. als. sane. f. p. i. c. i. e. n. d. i. et. ideo. aliud. ius. statuitur.

k Fluctibus. idest. vici. s.

k Furtum. ff. de. furtis. l. falsus. s. si. i. a. c. t. u. s. p. r. a. S. o. l. u. disti. gue. animu. z. p. i. c. i. e. n. t. i. s. qd. patet. ut. si. libru. aptum. p. i. c. i. a. m. fm. io. ut. ex. bac. l. et. illa. colligif. z. ar. ff. de. dam. infec. si. fini. ta. s. si. quis. metu. Itē. quid. distat. hoc. furtu. ab. illo. ff. de. icen. ru. nau. R. n. hoc. locu. habet. qn. no. in. ipso. naufragio. aliquid. quis. furatur. ibi. i. ipso. naufragio. ut. ff. de. icen. ru. nau. l. j. in. fi. et. l. ij. et. iij. et. ff. p. de. relicto. l. j. ij. et. iij.

l Longe. nam. in. aliquo. distat. quia. hoc. sciente. illud. igno. rante. domino. fit.

m De. reda. i. de. curru. ducto. ab. equis.

n Non. intelligentibus. i. non. videntibus.

De rebus corporalibus et incorporeis. Rubrica.

q Queda. p. t. e. r. e. a. i. p. t. e. r. p. d. i. c. t. a. m. d. i. u. i. s. i. o. n. e. s. t. i. j. i. p. a. ff. et. alia. qz. quedā. coia. quedā. publica. quedā. vni. uersitatis. quedā. nulli. quedā. singulares. quedā. z. corporales. z. quedā. incorpales. ut. bic. sub. i. c. i. t.

p Corporales. sic. ff. de. re. di. u. i. l. l. j. s. quedam.

q Queda. incorpales. quid. de. hac. di. u. i. s. i. o. n. e. nos. iurifcon. sulti. egemus. R. n. qz. multa. in. corp. alibus. locum. habet. que. non. seruant. in. incorp. alibus. Incorp. alia. cū. no. tradunt. no. vsucapiuntur. regulariter. ut. ff. de. acq. rei. do. l. seruis.

S. incorpales. z. d. vsuca. l. vsucapione. no. veditio. ut. ff. de. rei. ven. l. vendicatio. no. transcrunt. penitus. ut. ff. p. r. o. socio. l. j. ij. z. iij. no. possident. ut. ff. de. acq. pos. l. ij. i. p. r. i. S. qui. natura. secus. si. p. r. o. t. e. r. d. i. f. f. i. c. u. l. t. a. t. e. ut. res. in. p. s. i. u. s. to. maris. vel. celo. affixa.

quis eas habere nolit: s. quo magis cū ipsa nauis maris periculū effugiat. Quia de causa si quis eas fluctibus expulsas: vel etiam in ipso mari nactus. lucrandi animo abstulerit. furtū committit. Nec longe videt discedere ab his qd. redam. corrente. non. intelli. gentib. d. n. s. cadunt.

De rebus corporalibus. et incorporeis.

Queda. p. t. e. r. e. a. res. cor. porales. sunt. et. que. d. a. i. n. c. o. r. p. o. r. a. l. e. s. Cor. porales. sunt. que. sui. natura. tangi. possunt. veluti. fundus. homo. vestis. aurū. argentū. et. teniqz. alie. res. innumerabi. les. Incorpales. aut. sunt. q. tangi. no. possunt. qualia. sunt. ea. q. in. iure. p. s. i. s. t. u. t. sicut. here. dital. vsuffru. vl. z. obligatō. nes. quoquo. mō. s. c. t. e. Nec. ad. re. p. t. i. n. e. t. q. in. hereditate. res. cor. p. a. l. e. s. p. t. i. n. e. n. t. nā. z. fru. ctus. q. ex. fundo. p. c. i. p. i. u. n. t. cor. porales. sunt. z. id. qd. ex. aliqua. obligatione. nobis. debet. ple. rūqz. corp. ale. est. veluti. fun. dus. hō. pecunia. Nā. et. ipsū. ius. hereditat. z. ipm. ius. v. t. e. di. z. fruend. z. ipsum. ius. obli. gatō. s. incorp. ale. est. Eodē.

3 Innumera. biles. i. no. habi. les. ad. numeran. dum. io.

t Incorpales. que. in. iure. i. sub. hoc. predicabili. ius. p. t. i. n. e. t. i. quar. rū. d. i. s. t. i. n. c. i. o. n. i. b. u. s. ponitur. bec. di. ctio. ius. in. p. d. i. c. a. to. qualia. sūt. oia. iura. s. i. c. o. r. p. o. r. a. l. i. a. v. e. r. e. d. i. t. a. s. ut. ff. de. ver. sig. l. nihil.

e vsuffru. i. p. r. i. y. et. obligatō. nes. i. de. obli. in. prin.

3 Quoqz. mō. i. siue. ex. p. r. a. c. t. u. vel. q. i. v. m. a. l. e. f. i. c. i. o. v. l. q. u. a. s. i. ut. j. de. obli. g. s. fi. ac. a. Nec. ad. rem. R. n. d. z. tacite. ob. i. e. c. t. o. n. i. q. d. q. u. o. mō. hereditas. ē. in. corp. alis. cū. in. ea. sūt. res. cor. p. a. l. e. s.

b Erfudo. in. q. vsuffru. habem.

c Meriqz. p. p. e. seruitutes. que. p. actōem. vl. obli. gatōem. debentur. ut. j. d. act. s. ij. z. p. r. o. t. e. r. a. c. t. i. o. n. u. m. cessio. ut. ff. m. a. l. si. p. c. u. r. a. t. o. r. e. s. fi. et. de. rei. ven. l. b. o. m. i. n. e. s. s. v. s. q. a. d. r. o.

d Nā. p. sed. e. ius. heredi. tat. i. p. a. heredi. tas. et. sic. in. tran. s. i. t. u. s. z. c.

f Fruendi. i. vsuffru. z. c.

g Obligationis. i. obligatio. ipsa.

h Eodē. numero. idest. incorp. alia.

i Iura. idest. seruitutes.

k Locant. de. quibz. i. ti. p. r. i. d. i. c. i. t. statim. De. q. b. u. s. d. a. z. queritur. l. s. ad. nos. no. p. t. i. n. e. a. n. t. ut. de. acre. fumo. et. de. fla. tu. a. i. a. l. i. s. R. n. fm. p. h. o. s. bec. esse. corp. alia. Item. quid. de. angelis. bo. i. s. et. malis. z. a. i. a. bo. i. s. R. n. bec. in. corp. alia. esse.

De seruitutibus. Rubrica.

l Isticor. sic. et. ff. e. l. j. s. c. u. r.

n Iura. i. seruitutes. Et. nota. bic. tria. genera. f. u. i. t. u. t. u. Queda. a. p. s. o. n. a. p. s. o. n. e. d. e. b. e. n. t. s. q. d. b. p. d. i. c. i. e. s. de. iure. p. s. o. n. a. r. u. quedā. ab. v. n. a. re. alteri. rei. d. q. u. i. b. d. i. c. i. t. u. s. boc. ti. Queda. a. re. p. s. o. n. e. ut. vsuffru. z. vl. z. habitatio. ut. j. ti. j. et. n. Dōt. z. quartū. d. i. c. i. t. ut. a. p. s. o. n. a. rei. d. e. b. e. a. t. ut. ff. de. p. d. i. et. de. t. i. c. i. o. s. t. i. c. i. o. et. de. ali. et. c. i. leg. seruos.

n Ius. cundi. solus. ut. per. hoc. discrepet. a. s. e. q. u. e. n. t. i.

o Ambulandi. i. cum. alio.

p Iumentū. i. separatim. a. se. vel. armēta. separata. a. se. sed. sup. equo. ire. pōt. ut. ff. de. serui. ruf. p. d. i. o. q. sella. i. p. r. i. n. et. l. iter. Qnqz. iter. no. est. seruitus. ut. si. vsuffru. t. a. r. i. o. d. e. f. a. d. o. m. i. n. o. a. l. t. e. r. i. u. s. p. d. i. q. ut. ff. si. seruitus. ven. l. ij. s. ij. Ter. cio. grosse. d. i. c. i. t. u. r. q. u. e. l. i. b. e. t. v. i. a. p. e. r. q. u. a. m. i. t. u. r.

q Iumentū. vel. subter. vel. a. n. se. et. idē. in. v. e. h. i. c. u. l. o.

r Actum. no. habet. per. p. s. e. q. u. e. n. t. i. a.

post septem recipit septem. Rñ. usufructus. q. p. ea d. usufructus. a. deducto. nota deducto. si em. vni. simplr. fundi. alij usufructus legaverit. ambo pcurrit in usufructu. vt. ff. de usufruct. ac. inde ncratius. §. nō solū. 7. de usufructu. e. rerum que vfu cō. l. si tibi.

Legare. p. t. tē et alijs modis. vt. ff. de usufructu. l. p. culus. datur autem cū induat i possessiōne fructuarij. et p. p. rietarij patitur cum vti frui. vt. ff. e. l. iij. in prin. Acc. e. l. iij. in prin. Acc. e. l. iij. in prin. Acc.

Constitueret. iter vltima. **Dactionibus. ex** ponit. vt. §. i. j. d. i. m. §. fi.

Ne tamē absce dente. i. sepato exi. fte. Et erit p. q. fte. illa. qd. liber homo n. poterit lo. care opas suas i p. p. tui. ne libertas sit inutilis qd. ir. cō. cessit. ar. ff. de p. d. i. et de mō. ticio. §. t. i. cio. de lib. bo. c. rbi. l. i. §. i. o. p. tra. c. y. possit p. substituti. f. uire. vt. l. d. epif. 7. de. quis. §. 7. l. ad. similitudinē cū hoc nō agatur vt per se tū opetur. vt. l. d. cadu. tol. l. vna. §. ne aut. et. ff. de duo. bus reis. l. nemo ē. v. l. etia. possit inter esse p. stare. vt. ff. de re iudi. si quis ab a. lio. §. fi. Accur.

Certis modis. vt. §. e. finitur. **Constitut.** autē in fundo. etiam ste. rili. vt. ff. de. status. §. i.

Naturali quia non pōt esse salua substantia. qd. eē de. bet. vt. §. e. in prin. **Quili.** qz. trāsit in dominiū legatarij. vñ sibi seruire nō pōt. vt. ff. si usufruct. pe. vti frui. in prin.

Constitutio. ff. e. l. sed et si qd. §. si vestimentoz. contra. fo. ibi loquit de quibusdā vestimentis q. p. p. tui durabant. hic de temporalibus.

Permutatōe. nā que bodie est mea cras erit tua. sic ertin gatur quo ad dominiū meū. qd. desinit sic. §. d. re. di. §. si tñ. item si cum alia misceatur. extinguit. vt. ff. d. fo. si alieni. Acc. m. Sed vtilitatis. senatus. cuius nomē nō habemus.

Satisfat. sed nōne bec satisfatio vel illa q. satisfat lega rarius v. usufructuarij se v. sūū arbitrio boni viri p. remit. ti a testatore. Rñ. nō. vt. ff. vt. in. pol. l. i. si pecunie. et. l. de usufructu. l. j. 7. l. vt. l. e. no. ca. l. pe. illa autē satisfatio quā p. stat beres de legato soluēdo. bene pōt remitti. vt. ff. vt. l. no. ca. l. licet. 7. l. fi. 7. est rō qz. bec satisfatio p. tēplatōe heredis inter. ponitur. illa autē de legato p. tēdo gra. testatoris vt sua volū. tas adimpleat. vt. l. vt. l. e. no. ca. l. iij. nō est ergo mix. si illud qd. sua gra. introductū ē testator pōt remittere. aliud autē nō vt. l. de pac. si quis in p. scribendo. 7. ff. de pact. l. pactū. 7. de ope. l. i. cerdonē. et ad. l. fal. qd. de bonis. §. fi. Acc.

Capite. bis em duobus modis tñ amittit usufructus. vt. ff. de usufruct. e. rerū q. vfu. con. l. in stipulatōe. 7. l. qm. **Satisfat. a legatario.** q. Extimate. f. eo tpe qñ dāf legatario. sic. ff. d. usufr. e. arū rerū q. vfu. cō. l. si tibi vñ. Acc. **Poterat. f. cū** substantia in bis nō saluē. et dñium mu.

deducto usufructu. legatarij nudā habet p. rietatē. heres vero usufructu. tē alij usufructu. alij deducto eo fundū legare p. t. Sine testō vo si q. s. velit usufruct. alij p. stituere. p. actionibus 7. stipulatōibus id efficere d. Ne tñ in vniuersū inutiles eēt p. rietates. sem. per abscedente usufructu pla. cuit certis modis extingui vfu fructū. et ad p. rietatē reuertē

Constituitur aut usufruct. nō tñ in fūdo et edib. veruz. etiā in seruīs 7. iumentis. ceteri qz. reb. Exceptis his q. ipovsu psumunt. nā heres neqz natu rali rōne neqz ciuili recipiūt usufructu. quo in numero sūt. vi nū oleū frumentū vestimēta. Quibus prima est pecūia nu merata. nāqz ipō vfu assidua pmutatōne quodāmodo ex tinguit. §. vtilitatis. cā se. natus censuit. posse ēt eaz. re rū usufruct. p. stitui. vt tñ eo no mine heredi vtiliter caueat. tē si pecunie usufruct. lega r. sit. ita dāf legatario. vt ei. fiat 7. legatarij satisfat. hōdi d. tāta pecunia restituēda: si moriat aut capite minuat. Et ere qz. res ita tradunt le. gatario vt ei. fiat. §. extimat.

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

tetur. vt. §. dicitū est. **Cautōez.** improprie. nā satisfat re d. vt. l. d. d. sig. facim. 7. ff. d. usufr. e. ar. rep. q. vfu cō. l. tribus in fi. que cautio loco p. rietatis erit apud herede e. **Finē** aut. usufructuarij. f. naturali. sed p. tra. ff. de no. ua. si usufructu. fo. nō p. tradit. ibi. n. anteq. esset usufructu

arius delegau. vnde ex eius pfo na cui delegau. si m. tur. qz. in e. p. s. fona icepit. si ac postea delegasse er. mea p. s. fona si n. ietur. vt. ff. de periculo 7. cō. rei vendi. l. necessa. rio. §. fi. Acc. v. l. capitis. §. d. capi. dimi. §. j. q. 7. iij.

Daria. que moztēs ciles sūt vt. ff. p. socio. ve rā. §. societatis. nō autē mima capi. di. vt. j. d. acqui. p. arro. in prin.

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

De usufructu habitazione. **Idē** istis modis qui bus usufruct. p. stituit. etia nudus vfu p. stitui solet. hūde qz. illis modis fini tur quibz. et usufruct. desinit. **Adinus autē.** f. iuris est in

vt. q. ligna vendere poterit. vt. ff. e. diuis.

Ligno. id est de herba.

Mstramentia. i. de melega.

Noctidianum. quid si bodie vsus qui mihi sufficit p'statur. et cras ab alio in alio fundo p'statur. R. loc. erit electioni. vt. gra-

tificationi in toto vel in pte. ar. j. de le. §. si generaliter. et. ff. de religio. l. si.

Orat. nu. qd. in vino vel frumeto r oleo. rñ. quida null o mō dñi ptra. quozm est verior. Inuayt ff. e. plenū §. pte. et. item quis coler agrū rñ. pro p'ietarius si vit als vsuarius. vt ff. e. si dom' vsus et. ff. de vsufruc. l. actenus.

Pimpedimēto. als. i. si alia dca inueniat dominū et eius familiā poterit p'bibere. vt. ff. e. si habitatio. §. si.

Qu. qd. dicat nisi p'ietario.

Ru. i. q. uis. r ff. e. oia. §. ti. j. §. finitur §. so. vt. ibi. l. ff. loca. l. locare. contra.

So. ibi in p'cedali b' feruitutib' loquitur. hic i perfonalibus.

Tē is vt ipe ff. e. l. u. §. j. ptra. so. ibi ponitur solū. p. solūmodo. vt. ff. de vul. sub. l. i. qui liberis in prin.

Vum marito. p'fenti et futuro vt. ff. e. l. certū §. mulieri. et generaliter oēs recipiet quos r masculus. dūmodo boneste. vt. ff. e. l. nō solum. et. l. non aliter.

Xte. ipe tñ. nō aūt locare pōt. si tñ aliqd p'ducat dñs faciendū. in eo poterit vti opa vsuarij serui. Item ipsi eadem seruo sua opa poterit locari. acquirit aut ex re. nō ex opa vsuario. vt. e. plenū. §. si. et. l. se.

Yct in iumeto. facit. ff. e. plenū. §. §. si boū. r. §. eq. cñ.

Zed et si. neq. lacte. nisi modico. vt. ff. e. plenū. §. §. si pecoris. alij nullo mō. fm pla. Jo. ptra. dicit em oib' bis ad suū vsū r suoz posse vti. vt in fundo supra diximus.

An fructu. sic. §. de re. di. §. in pecudū.

Bsi cui. habitatio. siue dicatur habitatio. siue vsufr. habitationis idem est. vt. l. e. cum antiquitas.

Caliquo. l. inter viuos. pactionibus r stipulationibus sic. §. de serui. §. si. et de vsufructu. §. j. Accur.

Dellus. q. locat. vt. l. e. cum antiquitas. sed vsuarius nō. vt. §. e. arca prin.

Elluc vsufructus. q. bec nō finit nisi morte. vt. ff. eo. si habitatio. circa prin. sed vsufructus multis modis. vt. §. de vsufr. §. finitur. f. Decisione. vt. l. e. cū antiquitas.

Gec de seruitutibus. excusat se quare debere. r ob. nō dicit cum videtur hic dicere debere. vt. §. de reb' cor. §. j.

Hpropouemus. l. j. de here. in. si. vsq. ad. ti. j. de ob. et exinde vsq. ad. ti. de actionibus. Accur.

vsu q̄ in vsufruc. nā is q̄ fūdi nudū hz vsū: nihil vltē h̄re intelligit q̄ vt oleribz. pomis floribus. feno stramentis. lignis ad vsū q̄tridianū v̄tat. In eodē quoq; fundo acten' lz ei morari. vt neq; dño fūdi molestus sit. neq; his p quos opa rustica impedimento sit nec vlli aliq' ius qd habz. aut locare. aut vendere. aut gratif pcedere pōt. cū is q vsū fr. hz. pōt bec oia facere. Itē is q edium vsū habet. acten' iuris h̄re intelligit. vt ipe tñ habitet. nec hoc ius ad aliū trāsferrē pōt. Et viy receptū esse videt. vt hospite ei recipe liceat. r cū vxore liberisq; suis. i. rē libertis. nec nō psonis alijs liberis qd nō min' q' suis vtrī habitandi ius h̄at. Et puenienter si ad mulierē vs' ediu ptineat. cū marito ei habitare liceat. Itē is ad quē serui vs' ptinet. ipe tñ opis atq; ministerio eius vtrī pōt. ad aliū vō nullo mō ius suū trāsferrē ei pcessū est. Idē. l. iurig' ē r in iumeto §. et si pecor' vel ouū vsus legatus sit. neq; lacte neq; agnis neq; lana vte tur vsuari' qz ea i fructu' sūt. Plane ad stercozandū agruz suū pecoribz vtrī pōt. §. si cui habitatio legata. siue aliq' mō

Beposimus. bec continuatio refertur. §. de re. di. §. fin gulozm. i. Et. pro idest.

CDe vsucapionibus. et longi rpiis p'scriptionib'. Rubrica. **K**De vsuca. l. mobilium. sed p'scriptio immobiliz. vt paret. j. e. in prin. et. l. in qui. ca. ceflon. tempo. pte. l. j. sed. ff. e.

vsucapio large sumit p totū. r ma rime. in. l. qre. Accursius. **I**re cul. l. i. lege. rñ. ca. vi romano rum. p excellentia. vt. §. de iure natu. §. sed ius. rē. m Qui bona. qd p'sumitur. si a dño credat se emere. vt ff. de p'raben. em. l. qui a quolibet. vt qd putat vendentem habere ius vē vendi. vt. ff. d ver. sig. l. bonafides emptoz. que bonafides p'sumit semp. vt. ff. d pba. verius. Et igitur autem in venditione duob' rpiibus bonafides videlicet tempe p' tractus. et tpe traditōnis. in alijs autē cōtractibus rpi traditōis sufficit. nocet posterior scientia. secus in p'bere. vt. ff. p solu. ro. l. penul. et p tēpore. l. ij. r. l. d vsu capi. transf. §. §. rā tummodo. et. ff. de p'et. bere. sed et si. §. quod si ab inrō. n Non erat si em erat dñs r accipies sit dñs. p traditōez vñ nō vsu capie. vt ff. e. sequit. §. lana. r d cap. l. i bello. §. si quis seruū. r. §. d rez di. §. p traditōnem.

De vsucapionibus r longi rpiis p'scriptionibus. Rubrica.

Are civili p'stitutus fuerat vt q bōa' fide ab eo q dñs n' erat cū cōdidit eū dñs eē rē emēit vt ex donatōe aliaue qlibz iusta causa accepit is eam rē si mobilis erat anno vbiq; vno. si imobil' biēnio tñ i italico solo vsucapiebat. neq; rez dñta i incerto essent. Et cū hoc placitū erat putātib' ariq; oibz dñis sufficē ad inq'rendas res suas p'fata tpa nob melior sē tētia reledit ne dñi maturi' suis rebz r'fraudēt. n3 certo loco b' bñficiū pcludat. r hō cōstōz sup b' pmlgauim' q' cautū ē. vt res qdē mobile p' tri

Oalia cū sunt multe cause iuste siue. et. vt ff. de publicia. l. j. §. sed cur. vsq; ad. l. cum qui.

Pitalico solo. i. in italia nō etiam in puinciali. vt. l. de vsucapi. transf. l. vna.

Que rez dñta. bec est rō quare vsuca. sit inducta. et c' alia l. vt aliquis sit litium finis. vt. ff. pro suo. l. si. Accur.

Ret cum bec placitum erat. i. cum istud placebat.

Sdurantibus. f. iurifconsultis.

Tinquirendas. vel amittendas. Accursius.

Vrefata tempa. f. anni vel bienni.

Xesedit. f. in animo. y Maturius. idest mature.

Zefraudentur. quod iura nolunt. vt. l. de vsufr. corruptiōnem. et de pte. xxx. anno. l. si.

Aerto loco. f. solo italico. vt olim. vt. §. eodem.

Constitutionē. l. de vsuca. transf. l. j.

Qua. l. constitutione. Accursius.

Quidē mobiles. r se mouētes. vt. ff. d ver. sig. mouētū.

Rer triennū. que tpa tam p'scriptionis q̄ vsuca. p'tinua sunt. vt. ff. e. nunq; §. j. et in vsuca. sufficit tetigisse vltimum diem. in p'scrip. vero querit de momento ad momentū. vt. ff. e. l. in vsuca. r. ff. de ac. et ob. l. in omnibus. et est rō qz vsuca. fauorabilis est. p'scrip. vero odiosa. vt. l. de edi. diui. adia. tol. l. si. in si. et. ff. de libe. et post. l. cum quidā. Accur.

Edicto. i. pcepto generali. als pzetozū dicitur edicta. vt quod iudicatus ca. et similes.

Fisco. vt a pcuratore impialium rerū. naz de patrimonia libus dicit. j. c. in fi.

Emit. f. fisco vendente vt suā a quo edicto res minorū ex capiuntur. vt. C. si aduersus fiscū. l. si. si autē vt alienā.

Cessatū est in solutione tributorum. tria exigunt. vt qd sit debitū. et qd cessatum. vt. C. si aduersus fiscū. l. si. 7. C. si ppter pu.

Constitutio. C. de quadri. pscripti. omnes.

Bene pspicit. corrigendo edictū diui marci. Accu.

Statum. ff. de pe. bere. necellā. §. item si quis. contra Solu. ibi in vniuersitate. bicin re singulari loquit. Alij dicunt qd hic corrigat. Et eodem modo. f. primo et nō secundo. Andeo ad le. §. de bere. ven. l. j. item ibi erat res fisco.

Quadrienniu. nisi sit minor vt rei pu. cā ables. vt. C. de resti. mili. l. naz Accursius.

Actōnes. sed qd nō condi. ex hac l. fm io. sed. p. in rē dabat bicinon dno ptra dnm.

Mostra pstitutio. C. de quadri. p. bene a zenone.

Mostra. i. a b uata nostra substātia. sed. §. de fiscali dicit. vt. C. de quadri. p. bene a zenone.

De donationibus. Si autem acquisitionis. f. de iure ci. nam p sti. tū contrahatur. f. donatio. que. f. stipulatio est d iure ci. Sed bodie sit nudo pacto. vt. C. e. si qd ar. §. fi. 7. de act. §. de pstituta. Del dic eam esse iuris ci. approbatione non inuentione. sed iuris gen. vt. §. de re. vi. §. p traditionem. Del dic sui origo fuit de iure gen. vno modo. f. p traditionē. ac postea de iur. ci. fuit ille modus approbatus 7 ali adinuentus. f. p stipu. tercio p iustinianū additus est tertius. puta per nudum pactum.

Et nō mortis. si large hec duo mēbra accipiuntur. 7 in tertio nil deest 7 pūe ponit genera. nā multe spēs sub quolibz ptinent. et hoc approbo. Del accipe stricte p duabus speciebus tū donationū. f. simplicis inter viuos. et simplicis causa mortis. 7 adde alias donatōes vt legatū. vt. j. de le. in pti. item donationes. ppter nup. vt. j. e. §. est 7 aliud. item. 7 qd ē j. §. fi. Accursius.

Mortis. f. instantis vel future. vt. ff. e. l. ij. iij. v. et. vj. si quidem vbiqz mors timēda est. cā ei⁹ dies incertus sit. vt ff. e. senatus. §. mortis. et de condi. 7 de. l. j.

Si qd humanit⁹. i. si mortis. vt. ff. d. ver. si. i. vulgari. §. f. et de hoc expm. als nō ē mortē cā donatō. vt. ff. e. scia. §. f. ac.

Supuiisset. i. pualuisset. et ita tribus modis reuocatur vt hic subiicit. et. ff. si cer. pe. non omnis.

Denitisset. qz voluntas est ambulatoria. vt. ff. d. adi me. l. e. l. ij. in fi. 7 qz donatio e st ob cām. f. si moriatur 7 sic possum penitere. vt. ff. e. sciatus. §. j. in fi. et. ff. de cōdi. cā da. l. ij. §. ij.

Der omnia. subaudi fere. vt statim dicit.

Donationis. scz simplicis 7 inter viuos als nō. la esse bndi distinctione. cū omne legatū sit donatio vt patz ex diffinitione eius vt. ff. d. l. ij. l. legatum.

Habebat. f. donatio cā mortis. nam cum donacione inter viuos bz insignia. vt sit liberalitas cū legatō vt morte pfirmet. et vt retrahatur falsi via. vt. C. ad. l. fal. l. fi.

Retrahēte subaudi et alij 7 aliud Accur.

Fere legat⁹ fere dicit qz in q busdam discrepat allegatis. ecce em si donas i annos singulos. donatio vna est sed legata plura vt. ff. de dona. cā mortis senatus. §. fi. Item legatum ab heredi. semper traditur donatio. vel ab hoc vel ab alio. vt patet ex diffinitione legati. j.

De lega. in prin. item in dona. obligatur donas. in legato non. item si testamentū accuso perdo legatū. non donationem. si tamen accuso vt falsum. vt. ff. de bis quib⁹ vt in dig. post legatū. §. qui mortis. itē aliter substituit in legatis fm quosdam. vt. ff. de donatio. causa mort. si cui mort. 7 de le. ij. vt heredibus. itē filiū f. a. donat. sed nō legat. vt. ff. e. ram. l. bis. 7. j. q. nō est pmil. fa. test. in prin. item in legato tria tpa considerant. vt sit capax legatarius. vt. j. de bere. qua. et dif. §. in extraneis. in dona. nō. vt. ff. de dona. ca. mort. l. in mortis. Itē qz p legato datur interdictū quorum le. nō p donacione. qd dic vt in summa.

Constitutio. f. coram quinqz testibus. scriptura interueniente vel non. vt. C. e. l. fi.

Et in summa. id est vt breuiter de hac dona. expediamus. vt. ff. e. l. j.

Delic. id est vellet.

Habere. f. si supuierit. vt. ff. e. senatus. §. j.

Sic 7 apud. i. sicut recitat poeta homer⁹. qd thelema chus dicitis verbis expressis donauit.

Alie. nunc prosequit aliud genus.

Donaciones. dicitur est de donationibus causa mortis. nunc de dona. simplicis. i. inter viuos dicit.

Temere. ideo dicit temere qz quandoqz reuocant. vt j. e. §. sciendum. Accursius.

De donationibus.

Et aut aliud genus acquisitionis donatio. Donationū autē duo sūt genera. mortis cā. et non mortē cā. Mortis cā donatō est. que ppter mortis sit suspitionem. cum quis ita donat.

De donationibus.

Si autem acquisitionis. f. de iure ci. nam p sti. tū contrahatur. f. donatio. que. f. stipulatio est d iure ci. Sed bodie sit nudo pacto. vt. C. e. si qd ar. §. fi. 7. de act. §. de pstituta. Del dic eam esse iuris ci. approbatione non inuentione. sed iuris gen. vt. §. de re. vi. §. p traditionem. Del dic sui origo fuit de iure gen. vno modo. f. p traditionē. ac postea de iur. ci. fuit ille modus approbatus 7 ali adinuentus. f. p stipu. tercio p iustinianū additus est tertius. puta per nudum pactum.

Et nō mortis. si large hec duo mēbra accipiuntur. 7 in tertio nil deest 7 pūe ponit genera. nā multe spēs sub quolibz ptinent. et hoc approbo. Del accipe stricte p duabus speciebus tū donationū. f. simplicis inter viuos. et simplicis causa mortis. 7 adde alias donatōes vt legatū. vt. j. de le. in pti. item donationes. ppter nup. vt. j. e. §. est 7 aliud. item. 7 qd ē j. §. fi. Accursius.

Mortis. f. instantis vel future. vt. ff. e. l. ij. iij. v. et. vj. si quidem vbiqz mors timēda est. cā ei⁹ dies incertus sit. vt ff. e. senatus. §. mortis. et de condi. 7 de. l. j.

Si qd humanit⁹. i. si mortis. vt. ff. d. ver. si. i. vulgari. §. f. et de hoc expm. als nō ē mortē cā donatō. vt. ff. e. scia. §. f. ac.

Supuiisset. i. pualuisset. et ita tribus modis reuocatur vt hic subiicit. et. ff. si cer. pe. non omnis.

Denitisset. qz voluntas est ambulatoria. vt. ff. d. adi me. l. e. l. ij. in fi. 7 qz donatio e st ob cām. f. si moriatur 7 sic possum penitere. vt. ff. e. sciatus. §. j. in fi. et. ff. de cōdi. cā da. l. ij. §. ij.

Der omnia. subaudi fere. vt statim dicit.

Donationis. scz simplicis 7 inter viuos als nō. la esse bndi distinctione. cū omne legatū sit donatio vt patz ex diffinitione eius vt. ff. d. l. ij. l. legatum.

Habebat. f. donatio cā mortis. nam cum donacione inter viuos bz insignia. vt sit liberalitas cū legatō vt morte pfirmet. et vt retrahatur falsi via. vt. C. ad. l. fal. l. fi.

Retrahēte subaudi et alij 7 aliud Accur.

1 **C**onstitutio etiam nudo pacto. vt. **C.** co. si quis. ar. §. si. **2c.**
2 **M**anifestanent. s. per verba futuri tps. vt. dabo. vel
 donabo. instar. si. vt. ff. de ver. ob. l. v. §. stipulatio. vel pre
 sentis tps. vt. do. vel dono. cu nudo pacto fiat. et pactum
 etiam fiat p verba pscntis tps. vt. **C.** e. si quis. ar. §. si. et.
 ff. de pactis. tale.
3 **C**onstitutio.
 et hoc verbo di
 cebat. mar. ven
 vitorē pscntene
 ri ad rem tradē
 dam sic. ff. d. ver.
 obli. vbi aut nō
 apparz. in fi. **3o.**
 cōtra. s. vt inter
 esse dando libe
 retur. vt. ff. d. ac.
 emp. l. j. z simili
 tudo que hic sic
 est i hoc. vt sicut
 necessitas impo
 nitur venditori
 ad aliquid. sic et
 donanti. s. a pu
 cípio nullus co
 gebatur. vt. **C.** d.
 ac. et ob. l. sicut.
Sed nūquid do
 nator de cui. te
 netur. **Rn.** si ince
 pit a traditione
 nō. vt. ff. e. l. ari
 sto. in fi. si a pac
 tione. sic. vt. **C.** d.
 iure do. l. j. **Acc.**
4 **C**onstitutio.
 vt. **C.** de dona. l.
 si quis. ar. §. si.
5 **C**et si nō tra
 dant. i. si trade
 re nolit donator
Accursius.
6 **N**ecessitas.
 p condi. ex lege.
 que stricti iuris
 est. vt. ff. eodem.
 emm qui. et. **C.** e.
 si quis. ar. §. si.
7 **D**ispositio
 ncl. i. eoz qui an
 te nos fuerunt z
 nostra etiam p
 ma vt. **C.** e. fap
 mus. in fi.
8 **C**onstitutio.
 vt. **C.** e. l. pe. in fi.
Accursius.
9 **C**onstitutio.
 id est scriptura facta in pscntia publicariū personarū. z
 in actis. vbi supfluum est testes adhiberi. cuz publica mo
 numenta sufficiant. vt. **C.** e. l. data. et. l. in donationib?
10 **C**onstitutio. scilicet nostra constitutio. vt si don etur in re
 demptionem captiuoz. vel a magistro militum donetur
 militibus. vel in refectionē domus donetur alicui. vt. **C.**
 e. l. pe. **Idem** et si donet impator. vel a donetur. vt in au
 ten. de nō alie. §. simili collatione. ij. et. in auten. vt nō fiat
 pig. §. si. colla. v. **Idem** in donati. ppter nupti. vt in autē.
 vt spon. lar. colla. ij. in prin. **Idem** in remissione vltimū
 futuri tps. vt. ff. e. modestinus.
11 **C**onstitutio. licet quingentoz solidorum summam ex
 cedant. **Accursius.**
12 **A**lia. veluti ne plures donationes diuersis temporib?
 facere coaceruentur. vt. **C.** e. l. sancim? §. si quis aut. **Item**
 vt bi qui pecuniam recipiunt in redemptionem captiuo
 rum iurent se ibi bona fide expendere. **Item** vt sacramē
 to. domini dom? questio dirimatur. vt. **C.** e. l. pe. in fi. **Ac.**
13 **C**onstitutio p nostram constitutiones. **C.** de reuo. do.
 l. si. **Accursius.**
14 **C**ausis. quin qz scilicet vt si atroces iniurias in eum
 effundat. vel impias manus inferat. vel grue dammum

in bonis vel vite periculum intulit. vel si legi dicit in donā
 do non parucrit. vt. **C.** de reuo. do. l. fin. **Sed** donatio liber
 to facta. solo obsequio nō pscnto reuocatur. aliud in liberta
 te. vt. **C.** de reuo. do. l. j. et de libe. ca. l. solo. **Et** est bicar. p do
 mino. vt bis causis possint reuocare feudum. sic in autē. vt
 libe. de ce. §. hāc au
 tem. et de libe ag.
 l. alimenta.
15 **C**et si aliud. in
 troductū est. **C.** de
 dona. ante nup. per
 totum. fi. **Accu.**
16 **D**abebat. z bo
 die habet si fiat do
 natio prius. nam z
 postea fieri pot. vt.
 j. e. §. **Accu.**
17 **I**nsecutum. et
 de iure et de facto.
18 **P**ater noster.
 sic. j. quibus nō est
 pmis. fa. test. t. §. ce
 cis. **Accu.**
19 **C**um augeri. i.
 cum hoc non esset.
20 **F**uerat. etiam an
 te se.
21 **T**ale. puta quis
 augetur dos.
22 **D**ermis. i. di
 uis iustinus vt. **C.**
 de dona. ante nup.
 l. pe.
23 **C**onsequen
 tia. sic. **C.** de epil. et
 cleril. de cernim? z
 de offi. pre. l. j. in. fi.
 et de defen. d. l. defē
 fores. ar. cōtra. **C.**
 de cons. pec. l. ij. §.
 pe. z. ff. de adm. le.
 l. ij.
24 **C**onstitutio. **C.** de dona. ante nup. l. fi.
25 **C**onsequenter. si de nouo fiat donatio vel dos post matri
 monium. vel vetus augetur. est equalitas. vt. **C.** de dona.
 ante nup. l. fi. §. si igit dote. si ante matrimonium. poterat esse
 inequalitas. vt. **C.** de pac. cō. l. ex morte. **Sed** hodie equalitas
 est. ante et post. in pscnti. et in pactis lucroz. vt quan
 tū dat vxoz in dotē. tm̄ det in dona. ppter nup. maritus. z si
 cur hic sit dominus dotis. sic illa donationis. ppter nuptias
 vsufructū tamen habeat marit? ne accidat infimonia one
 ribus dotē nō seruire. nam equitas suggerit qd dos debeat
 esse ibi vbi sunt onera matrimonij. vt. ff. de iure. do. l. dotis
 fructus. z l. plerūqz. §. serui. cū tantundē reddat vxoz. ex q
 donatōne pscntit mulieri. fo. ma. si res dotales nō existant.
Et qz nō potuit alienare maritus etiaz ca pscntiente. vt. j. ti.
 pri. in prin. licet alias iuri hypobee possit renūciare. vt. **C.**
 ad vell. l. etiā. z l. iubem? et in auten. siue a me. **Et** sicut dos
 vxoz. sic et talis donatio iure reddiē viro. soluto m̄imonio
 cū sit equalitas. vt in autē. de equali. do. §. j. col. vij. **Est** z p
 salia largitas qn̄ sponsus sponse per verba de futuro vl̄ ecō
 tra donat pure. non respectu dotis. que similiter pditōem
 m̄imonij vt. **C.** de dona. ante nup. cū veter. et. l. si a spō. l.
3 **C**onstitutio. sic. **C.** de pba. l. exemplo.

in bonis vel vite periculum intulit.

Et consequentia. sic. C. de epil. et cleril. de cernim? z de offi. pre. l. j. in. fi. et de defen. d. l. defē fores. ar. cōtra. C. de cons. pec. l. ij. §. pe. z. ff. de adm. le. l. ij.

de doni et dona

3 **M**ostram p[ro]p[ri]etate[m] C. de seruo coi ma. l. j.
a **U**ius fauore. s. libertatis.
b **C**oes. s. vt libertates. per lege[m] fal. no[m] minuunt. item vbi
no[n] valet testifi libertates no[n] reuocantur. ff. de inoffi. te. papi.
s. sed an 7 libertates. et. s. si. item. et. ff. de fideico. l. i. gene-
raliter. s. si quis ser-
uo.

e **D**iffiniuimus.
f. de coi seruo ma.
l. j. s. ne autē. et. s.
in autem socius.
d **A**ccipiente vel
eo deposito. vt. C.
de coi seruo ma. l. j.
s. ne autē 7. s. sinau-
te socius. Et no[n] qd
p[ro]pellitur v[er]o d[omi]no.
qd est speciale p[ro]p[ri]a
regula m[er]it[us]. C. d[omi]n[us] co[n]-
traben. emp. 7. inui-
tum.

dari 7 ex ea humanioribus q[ui]de[m]
dominus damnu[m] inferri: seue-
rioribus autem dominis lu-
crum accrescere. hoc quasi in-
uidia plenū pio remedio p[ro]no-
stram p[ro]stitutionē m[er]eri ne-
cessarium duximus. Et inue-
nimus viam. per qua[m] 7 manu-
missor. et socius eius. et qui li-
bertatem accepit. n[on]o b[er]n[ar]do
fruantur libertate cum esse-
ctu p[re]cedere. cuius fauore[m] an-
tiquos legislatores multa et
contra coes[us] regulas statuis-
se manifestum est: et eo q[ui] eam
libertate[m] ip[s]o s[er]uo sue libertate[m]
stabilitate gaudente et socio
idemni p[re]seruato p[re]cuiq[ue] ser-
ui scdm p[re]m d[omi]n[us] qd nos dif-
finimus accipiente.

Quibus alienare licet:
vel non.

Aliquando vt
qui dominus sit alie-
nare non possit. 7 con-
tra qui dominus non sit alie-
nandere potestatem habeat
nam dotale p[re]dium mar-
tus inuita[m] muliere per legem
iuliam prohibetur alienare

e **Q**uibus aliena
re licet. vel non.
Rubrica.

Macidit a
liquando
dotale. s. i
extimatu[m]
vt. C. de rei vt. act.
l. j. s. 2. cu[m] lex. als si
extimatu[m] esset. pos-
set alienari nisi exti-
mano fiat vt sciaf
quantu[m] valet vt. C.
d iure do. quot. 7. l.
si inter v[er]u[m] 7 d[omi]n[us]
do do. l. j. Et dic do
talevel quasi. vt. ff.

de fundo do. l. iij. 7. iij. quid si res mobilis est. Rn. p[ro]t[er] alie-
nari. si maritus est soluendo vt. C. de ser. p[ro]p[ri]a. ma. l. j.
i **I**nuita. ergo ea volente poterat. vt inuit. qd corrigi[us] stati.
k **P**rohibet. nisi p[ro]cedat ad diuisione[m] fundi dotalis. vt.
l. de im. do. l. i. item nisi ex necessitate. vt. C. de li. ca. l. j. ite[m]
nisi cum vniuersitate. vt. ff. de fun. do. l. j. ite[m] si v[er]taf ad v[er]-
litatem mulieris. vt. ff. de iure do. l. i. h. Accur.
l **A**lienare. hoc large accipias. siue dominu[m] mutet siue ius
aliq[ui] p[ro]ficiatur. vt. C. de rebus ali. no[n] ali. l. fi. et in autē. de non
ali. s. alienationis. col. ij. 7. ff. de fundo do. l. i. iul.
m **P**rius. s. de iure gentiu[m]. vt p[ro] traditione[m]. et ciuili. s. appro-
batione[m] fm to. Alij dicunt de iure ciuili. s. fictione. no[n] iure ge[n]-
tium. vt. C. de iure do. in rebus. Sed qd ibi dicitur iure natu-
rali v[er]o rem d[omi]n[us] esse veru[m] est p[ri]mo iure. quo dicit quic-
quid calcant pes tuus. et non naturali. i. iure gentiu[m].
n **C**orrigentes. in duobus capitulis. et in alijs non.
o **R**eduximus. vt. C. de rei v[er]o. ac. s. et cu[m] lex.
p **P**er. scilicet iulia.
q **I**talice. i. in italicis p[ro]hibebat alienationem et hoc erat
p[ri]mu[m] eius vitu[m].
r **I**nuita. sed ea volente p[ro]cedebat. 7 hoc erat scd[us] vitu[m].
s **V**olente ca. similiter p[ro]hibebat.
t **C**ontrig. scilicet vicio.
v **I**nterdicte. qd si fiat. Rn. vendicat maritus p[ro]state ma-
trimonio p[ro]p[ri]a factu[m] suu[m] veniens. cu[m] fuerit p[ro]p[ri]a lege. vt. C. d[omi]n[us]
ag. et ces. l. quodamod[us]. et de rei ven. l. voce. sed dissoluto
co[m] mulier rep[er]it. vt. C. de iure do. l. in rebus.
x **C**onsp[er]iale vt suo fauore no[n] possit renu[n]ciare q[ui] etiaz
reio[n] interest. vt. ff. so. ma. l. j. sic ff. de pac. do. l. de vie.
y **C**onsp[er]iale i. destructionem.

3 **C**onuertat. similia sunt vbi etiam d[omi]n[us] no[n] alienat. vt. ff.
ad. l. iul. ma. l. fi. et. C. de here. et ma. manib[us] cos. s. pe. et. C.
de p[ro]p[ri]a. curialium. l. f. l. r. et. i. e. s. nunc admonedi.
a **C**ontra. id est e contrario.
b **A**lienare. idem in iudice. vt. ff. si ex noy. ca. aga. l. ij. et.

quis ipsius sit dotis causa
ei datum. Quod nos legē iu-
liam corrigentes in melioze[m]
statum reduximus. Quz em
lex in soli t[er]m[in]o rebus lo-
cum habebat que italice fue-
rant. et alienationes inhi-
bat. q[ui] inuita[m] muliere fiebant
hypothecas autem eaz etiaz
volente v[er]trig[us] ea remedium
imposuim[us] vt etiaz in eas res
que in p[ro]uinciali solo posite
sunt interdicia fiat alienatō
vel obligatio vt neutz coruz
neq[ue] p[re]sentib[us] m[er]itib[us] p[ro]-
dat. ne lex muliebri fragili-
tati p[ro]uicia[m] substātie eaz p[ro]-
curat. Co[n]tra aut[em] creditor pi-
gn[us] ex pactōe quis ei ea res
no[n] sit alienare p[ro]p[ri]a. s. b[er]n[ar]do
tan. p[ro] v[er]o fieri q[ui] voluntate
v[er]itatis intelligit pign[us] alie-
nari. q[ui] ab initio p[ro]curat[us] pa-
ct[us] ē. vt licet[ur] creditori pign[us]
v[er]ede. si pecunia n[on] soluat[ur] s[ed] ne
creditozes sui ius p[ro]p[ri]a ip[er]di-
rent neq[ue] v[er]itotes temere su-
aru[m] rez d[omi]n[us] amittere vide-
ant. n[on]a p[ro]stōne consultu[m] est.
7 certus modus imposuim[us] ē. p

j. de off. iud. i. fi.
idem in sumie.
vt. ff. de acq. re.
do. ergo. s. allu-
uio. idem in im-
peratore et augu-
sto vt. s. de v[er]-
ca. s. vl. idem in
platis ecclesiaz
vt in auten. hoc
ius p[ro]rectu[m] qd
in tutoribus qui
dominoz locuz
obtinuit. vt. ff. d[omi]n[us]
furtis. interdus
s. qui tutele. idē
in p[ro]curatore q[ui]
habet liberā ad-
ministracionem
vt. s. de re. vi. s.
nihil autē. idem
in seruis habet
liberā p[ro]-
culij administra-
tionem. vt. ff. de
pig. acti. si p[ro]-
nerit s. fi. et. l. se-
quenti

c **N**on soluat.
s. tempore p[ro]p[ri]-
tuto. Accu.

d **I**mpedirent. vbi no[n] esset pactio d[omi]n[us] pignoz vendēdo
e **T**emere. i. nimis cito. vt. s. de v[er]uca. in p[ro]p[ri]a.
f **C**onstōne. C. de iure do. impe. l. f. s. j. 7. ij.
g **C**ertus. vt si actū sit de vendēdo. iura p[ro]uentionem
vendere possit. sed si nihil fuit dictū de hoc. nunciabit se-
mel. et tunc elapso biēnio vendet. vt. C. de iure do. impe.
l. fi. s. j. et. ij. si autem dictum fuit vt non vendat. t[er]c[us] n[un]-
ciabit. 7 tunc vendet. vt. ff. de pig. ac. si p[ro]nerit.
h **E**noze. scilicet p[ro]stōnis.
i **C**ane admonedi. vllā. neq[ue] rōne p[ro]p[ri]etatis. neq[ue] rōne
p[ro]p[ri]etatis que animo retinet. licet corpalem sine tuto-
re p[ro]dere possit. vt. ff. de acq[ui] re. do. l. pupillus. 7 de acq[ui].
posse. l. p[ro]p[ri]etate. Quid in adulto. Rn. si no[n] habet cura-
tozem. potest alienare que seruando seruari non possunt
si habet curatozem. similis est. p[ro]p[ri]a. vt. C. de inter. resti.
mi. l. si curatozem. Accur.
k **P**osse. sic. s. de au. tu. in p[ro]p[ri]a. et de solu. l. qd si forte. in
fi. et. l. pupillo. 7. ff. si cer. pe. l. no[n] omnis. s. fi.
l **P**rocedit. i. tradiderit. cum dare sit accipientis facere.
vt. j. de acti. s. sic itaq[ue]. si poneres. p[ro]p[ri]e. no[n] haberet locuz
qd sequitur. idcoq[ue] vendicari.
m **O**bligacionem. s. p[ro]sonalem ex mutuo.
n **C**ecumiam. bona rō. vt. j. q. mo. re. contra. ob. in p[ro]p[ri]a.
o **F**acit. qd est necesse q[ui] dicitur mutuum q[ui] de meo sic
tuum. vt. ff. si cer. pe. l. ij.
p **C**onsp[er]iale. credens cum maiorem. vt. ff. p[ro] emp. l. ij.
s. si a pupillo. vel etiam errans in iure. licet sit ar. p[ro]p[ri]a. ff.
p[ro] emp. l. ij. s. si a pupillo.
q **C**onsp[er]iale. qd sit expēdēdo vel cum alijs imiscendo
vt. s. de v[er]u[m] s. p[ro]stituitur. et. ff. de solu. si alieni.

Donec et
iudice
d[omi]n[us]

De quibus personis vobis acquiritur

Conditio. f. conditione certi et mutuo reconciliato p co-
sumptione. vt. ff. si cer. pe. si a furioso. 7. l. sc. item stipula-
tione reconciliatur. vt. l. si cer. pe. l. quibus. item vsuca. vt.
ff. de iure do. pculus. et no. j. q. mo. re. trahi. ob. in pn.

Ad exhibendum. q. tenet qui dolo fecit quo min? posse
exhibere. vt. l. ad ex-
hibendum. et sic
iuratur in litem
et eo qd interest
pupilli cum? pe-
cuniam reddita
esset. ff. d. in litem
iuran. l. in actio-
nibus? et. l. numis
e. Et ex p. rario
recte vt res fiat
accipiens non
vobis libere
tur. et hoc sequi-
tur.

Varia ex qua
causa.
Liberabilis. f.
debito pupilli.
Sec. p. rario. ff. de
solu. si stipulatus
fuerit. Rn. ibi pu-
pillus erat adie-
ctus. nec quicq
sibi debetur. cur
ad solutione tñ
ponatur vt in. e.
ti. de solu. q. si sti-
pulatus. et. l. qui
res. s. at vbi.

Constitutio.
vt. l. d. admi. tu.
l. sancimus.
3. Debitorem.
ex mutuo vel si-
mili causa. no. ex
pensione. vel red-
ditu. vt. l. d. ad-
mi. tut. sancim?
et. l. p. rario.
a. Sina. f. inter-
locutoria qua p
ceptum vulgari-
ter appellamus
vt si dicat. decer-
no vel p. capio tibi soluere vel deponere. vt. ff. d. mino. l. ait
p. rario. s. qd tamen.

Sine omni. vel sportulari vel precioz tabellis. Sed
nuncquid debitor? p sua pte soluet. Rn. no. vt. l. de fruc. et
li. et. l. si. et facit sic. l. de epi. au. tam tementis in si. et i au-
ten. de sanc. epi. s. sportularum.
c. Permittat. no. qd tutor et iudex necessarij sunt vñ p.
sed vñ nos solus iudex sufficit. vt. ff. de mino. ait p. rario. s.
quid tamen et. l. qd si minor. in si. Accur.
d. Securitas. vt nec restitutio detur. secus in p. dio alic-
nato cu decreto. qz emptio ex voluntate. solutio ex neces-
sitate fit. vt. ff. de mino. ait p. rario. s. quid tñ. 7. l. qd si minor. i
fi. et. l. de p. rario. mi. si quidem.

Si ante solutio. vt soli pupillo vel adulto curatorem
habenti sine co. vñ ipso iure no liberat. vt. j. ibi nihil. p. de-
f. l. p. rario. qd est. et si no est factus pauper. rit. 7.
no. vt. ff. de solu. in pupillo.
g. Detat. et sic est de p. da sollicitus vnde no audit. vt. l.
p. rario. p. rario. l. cum. Accur.
h. Nihil. apparet ergo qd ipso iure no est liberat. si au-
tem cu autoritate tutoris ipso iure liberat. sed tunc re-
stituetur minor p. dita pecunia. vt. l. si aduersus so. l. j.
i. Canabilis. l. ipso iure petere. vñ alio suo noie no extra
h. Soluerit. circa banc diffu. neo. vt. ff. de solu. l. fili?
fam materia distingue. cu debitor pupillo soluit. aut p. de-
tur plena. aut plenior. aut plenissima securitate. Si sol-
uat pupillo sine tutoris autoritate. et pupill? habeat sal-
uam pecuniam. vel ex ea locupletior. e. liberatur no ipso iu-
re. sed p exceptione. nisi esset adultus sine curatore vt bic

Quis pupillo facta an plene et qd no
Subscribitur libere sic p. rario

et. ff. de solu. l. in pupillo. Si aut soluat tutore autore. ipso ius
re liberatur. pot tamen in integrum restitui. si no habeat re sal-
uam. vt. l. si aduersus solu. l. j. nisi in. iiii. casib? tu. l. de ad-
mi. tu. sancimus. 7. l. p. rario. qd est legitime factu est. ex
euentu retractari no debet. vt. l. ad se. co. trebel. sancimus

Et plenissima si in
ter interueniat cu
tu. vel sine eo. vt. h.
et. ff. de mino. ait p
toz. s. quid tamen. 7
de hac materia ibi
plene notatur.
l. d. diuerso. no
possum. distingue.
Aut id qd erat sol-
uendum. no poterat
alienari sine decre-
to quo casu decretu
interponendu e in
soluendo. vt. ff. d. re-
bus. c. mag. s. si pu-
pillus. als no tenz
7 p. rario. qd
solutu est. nisi p. rario
p. rario. vt.
bic. et. ff. si cer. pe. n.
omnis. s. si. Aut p
terat. quo casu sol?
sufficit tutor vel cu-
rator. vel adult? n
habet curatorem nec
restituunt. cu non
sunt recepti. Si su-
tutor soluerit. no
liberatur. nec dñus
transit. nisi p. rario
p. rario. vt. bic. 7. ff.
si cer. pe. no ois. s. f.
Et hoc qd debitor
erat civile et natu-
rale si autem natu-
rale tñ. p restituo-
nem poterit repe-
tere si legitime sol-
uit. als suo iure. co
dicet. vt. ff. de p. rario
tione in debitor inter-
dum Accur.
m. Per quas per-
sonas. Et mod? in
rebus. sunt certi de

Per quas personas
vobis acquiritur.
Aquit vobis no solu
p vosmetipos: s. et p
eos qd i p. rario h. et ite
p suos in qd vsu fr. h. et ite
p hoies liberos 7 p suos alios
qd bona fido possider? d. qd sigul

niq fines. Quos vltra citraqz nequit consistere rectu. Na
licet multis modis res nobis acquirant. vt. a. s. illo singu-
lorum de re. vi. vsqz nunc traditu est. tñ certi sunt homines p
quos acquiritur. Et sunt vj. s. per nos. per filios. per seruos
nostros. per alienos in quibus vsu fr. habemus. per alie-
nos quos bona fide possidemus. per liberum homine quez
bona fide possidemus est septimus scilicet ille in quo nuduz
vsu habemus. e octauus quandoqz vt liber bo. i. pcurator
de quibus bic ti. dicat. Distert autem a quodaz alio. j. per qd
per. no. acqui. ob. quia ibi de obligatione acquirenda. bic de
rebus tractatur.

Acquiritur. habetis vt. j. e. s. j. z. s. item vobis.
Item vsu fr. vt. j. e. s. de bis. Quid si nudu vsu
Rn. ex re vestra acquirit. non autem ex opa. vt. ff.
de vsu. et ba. per seruum. et. j. per quas per no. ac-
qui. obli. s. per eum quoqz.
p. rario. vt. j. e. s. idem placet. que bona fides in possi-
dente non possessio. requiritur. vt. ff. de acqui. pos. cum here-
des. s. si. et. ff. de sti. ser. l. si seruus testamento. et de acqui. re.
do. homo liber. in prin. Et exigitur bona fides in prin. pos-
sionis 7 continua in libero homine ad aliqd acquirendu p eu n
in vsuca. qz no vsucapit. vt. ff. de acqui. re. do. l. qui bona fide
s. j. 7. l. de p. rario. lon. ten. que pro. li. l. sola. sed in seruo sufficit
7 quo ad vsuca. 7 qd ad fruct? in initio bona fide bre. vt. ff. de
vsu. q. scit. s. vl. 7. l. de vsuca. transfor. l. vna. s. hoc tñm. d.
q. qd d. singul. vice vult d. filij vt d. dignitab? p. rario dicit
r. Olim. antiquitate primo recitat. 7 hoc ideo vt nihil anti-
quitatis penit? ignoret. vt. j. ti. pri. in prin. na id qd tollitur
vel reformat no d. j. e. in cogitu vt. l. d. cad. tol. l. j. in fi. n. c.

et. ff. de solu. l. in pupillo. Si aut soluat tutore autore. ipso ius
re liberatur. pot tamen in integrum restitui. si no habeat re sal-
uam. vt. l. si aduersus solu. l. j. nisi in. iiii. casib? tu. l. de ad-
mi. tu. sancimus. 7. l. p. rario. qd est legitime factu est. ex
euentu retractari no debet. vt. l. ad se. co. trebel. sancimus
Et plenissima si in
ter interueniat cu
tu. vel sine eo. vt. h.
et. ff. de mino. ait p
toz. s. quid tamen. 7
de hac materia ibi
plene notatur.
l. d. diuerso. no
possum. distingue.
Aut id qd erat sol-
uendum. no poterat
alienari sine decre-
to quo casu decretu
interponendu e in
soluendo. vt. ff. d. re-
bus. c. mag. s. si pu-
pillus. als no tenz
7 p. rario. qd
solutu est. nisi p. rario
p. rario. vt.
bic. et. ff. si cer. pe. n.
omnis. s. si. Aut p
terat. quo casu sol?
sufficit tutor vel cu-
rator. vel adult? n
habet curatorem nec
restituunt. cu non
sunt recepti. Si su-
tutor soluerit. no
liberatur. nec dñus
transit. nisi p. rario
p. rario. vt. bic. 7. ff.
si cer. pe. no ois. s. f.
Et hoc qd debitor
erat civile et natu-
rale si autem natu-
rale tñ. p restituo-
nem poterit repe-
tere si legitime sol-
uit. als suo iure. co
dicet. vt. ff. de p. rario
tione in debitor inter-
dum Accur.
m. Per quas per-
sonas. Et mod? in
rebus. sunt certi de

Castrensis. idem in quasi castren. etiam iure veteri. vt. ff. de col. bo. l. j. §. nec castrense. nō solū nouo iure. vt. l. d. bo. q. li. cū oportet. §. excepti. et. §. eodē obseruādo. Et aut castre se. qd filius. a quolibet in castris acquir. nō acquiruntur alis vt. ff. d. de cal. pec. l. si forte. et. l. castre. Quasi castrense ē qd magistril iber a lium artium. medi ci. clerici et aduoca ti de publico acqui runt. vt. l. de inof. test. l. si. et. l. d. epi. et. cleri. sacrosan. et. l. cum lege.

Castrensis. ad uenticij. vel pfecti cū. puetat. vt. vsuf fructus. Accursius v. Alii. s. fratri qd grauis esse videt vt. l. de bo. q. libe. cum optet. §. j. de. r. Constitutione. vt. l. de bo. queli. cum oportet.

re. large po nei. ppter rem. vt fructus ex reb? pa tris. vel occasione patris quocūq; mō quēta vt. ff. de in cen. rui. nau. l. j. §. ij. et. ff. de vsuris. l. in fideicommiss. §. cū pollidius. et de vul. sub. sed et si plures. §. in arrogato. 2 de castren. pecn si forte. et. l. si castrense. nisi et aliunde filius sit habiturus p se. vt. ff. de iure bo. l. v. §. si pater 7 sic ponitur ex re. ff. de ac qui. bere. aditio in si. ar. contra. ff. de peculio. eo tpe. i. f. arg. similiter ptra. ff. de actio. emp. iulian. §. si quid seruo.

Inuidia est. s. filio qui acquisiuit. Reuerti. quasi dicat nulla. Cūfruc. quē habet in aduenticijs. Nisi remiserit. vt. l. de bo. que li. cum oportet. §. si autē res. vel nisi ab aliquo si bi detur vel relinquatur hoc pacto. vt ad patrem nō pteat vt usufruc. vt in auten. vt lice. ma. 7 auie. in prin. col. viij. Et nisi succedat filius vnacum patre in hereditate fratris vel fororis. vt in auten. de bere. que ab intest. de. §. si vero colla. ix. Et nisi seruas dnetur filiosa. eo pacto vt manumittat statim. vt. l. de bonis que li. l. vl. ad si. Et nisi qñ pater no. iuit consentire filio aduenti hereditate aliqua. vt. l. de bo. q. li. l. in. f. §. j. 7. ij. Et nisi parente minus legitime diuertete bona filijs applicentur. vt in auten. vt nulli. iu. §. qz vero que dam. col. ix. Itē quando pater ptra. g. incestas nuptias. vt in auten. de incest. nup. §. j. colla. ij. Ac

Prospera. quid dicemus in dubio vnde puenit. Rū dent quidam. ex bonis patris psumitur habuisse. sicut si vr oz habet psumitur ex bonis mariti. vt. l. de dona. inter viz et vxorem. l. etiam. et. ff. de dona. inter viz et vro. l. quintus. Nos ptra. et distingue. an filius sit diligens 7 pater inops. vel contra. vt ex bonis diligentis questum fingam. vt. l. ar. tu. si defunctus. et. ff. de bere. ven. venditor ex hereditate ibi pteat em boia. 2c. et. ff. ad. l. fal. si beres institut. in prin. d. Procedat. collige peculium aliud castrense. aliud quasi castrense. aliud rusticānū siue pagani. qd diuiditur in pfe. sticiū. et aduenticiū vt. l. de inoffi. test. l. in prin. in quib?

omnibus dicit in hoc. t. qd iuris sit. 7. l. de bo. que li. l. cū oportet. Accursius. Hoc qd. s. vt parētib? bonoz seruem? 7 filijs pcam? f. Dispositū est. l. de bo. que li. cū optet. §. cū aut. Acc. 9. Spece. idest casu.

b Cūbi. idest in quo.

qstioz? effugiūt: sibi etiā ptem retinē si voluerat licētiā ex anteriorib? pstitutōib? habe bat. qñ p pōcio quodā mō emā ciparōnis. Et inhumanū qui dē accidebat. vt fili? rez suaz ex hac emācipatōe dñio p pre defraudet. et qd honoris ei ex emancipatōe additū ē: qd sui iuris effect? ē. hoc p rerū dimi nutionē decrecat? Ideoq; sta tuim? vt parens p tercia pte tominij quā retinere poterat dimidiā. nō tominij rez. sed vsufruct? retineat. Ita etem res intacte apd filiū remane bāt. 7 pat? ampliore sūma fru etur. pro tercia? dimidia poti tur? Itē vob acqrit. quod sui vri ex traditōe nāciscunt: siue qd stipulētur vel ex dona tōe vel ex legato. siue ex qlibet alia cā acqrit. B em vob igno rātib? inuiri? obuēnit. ipe em fu? qd ip tate alter? ē. nihil su um? hie pōt. B si beres insti tut? sit: non alis nisi inssu vzo hereditate adire pōt: 7 si vob in bētū adierit. vob heredi tas acqrit. pind: ac si vos ipi be

Acquisitioes idest patri nō ac quiruntur quan tum ad pūeta tē. Sed fm que tpa locuz hēbat qd hic dicit. fm antiqua non. qz sola castrensis 7 quasi nō acqui rebāt. d quib? ni bil retinebat p. vt. l. de bo. que libe. cū optet. §. j. fm moderna vtro nō. qz non erat ad huc statu tum in aduenti cijs vt non acq rantur patri. tpe huius legis anti que que recitat bic. Rū. iij. iura bic successiue cō siderari. Antiq? simū quo sola ca strensis vel qua si nō acquirunt. vt. §. §. j. Anti quū vt tēpe cō stitutiō. q res matene rez ma terna linea. dela te vt non acqui rantur patri sta tutum est vt. l. de bo. ma. l. j. ij. 7 ij. Tercium qd bic recitat vt p emancipando si

lium de bis maternis terciaz teneat pro pcamio. Quar tū quo cauetur vt omnia aduenticia acqrantur filijs p tum ad pūetatem. patri quantum ad vsufructu. et quo corrigi. illud quod iure antiquo cautuz erat. vt bic. et. §. §. j. et. l. de bo. queli. cum oportet. Accur. k Constitutionibus. s. constantini. ac iustinianū. vt re citat. l. de bo. queli. cum oportet. §. pe. l. decrecat. ar. contra. §. de le. pa. tu. 7. l. de cadu. tol. §. psecundo. m Dimidiā. quā semp retinet. nisi expresse remittat. vt. l. de bo. que li. cum oportet. Accur. n Pro tercia. idest loco tercie quā habebat olim in bo nis maternis ratione pūetatis. habet hodie dimidiā vsufruct. in omnibus aduenticijs. vt. l. de bo. que li. cūz oportet. Accursius. o Item stipulentur. 7 ita obligationem domino que rit. vt. j. per quas pe. no. acqui. obli. circa prin. Accursius. p Et qualibet. vt per occupationem vel specificatōnez vel inuentionē. vt supra. de re. di. §. fere. 7. §. cum quis. et §. thesauros. q Inuitis. sic. ff. de acqui. rerū domi. etiam iūmīs. sic et ff. de verbo. obli. seruus et ante. ar. contra. ff. de dona. hoc iure. §. non potest. r Suum. s. ad suā vtilitatem. sed ad dñi vtilitatem pōt. vt. l. de stipula. ser. §. h cū factū. que est §. imo etiā ad suā vtilitatem quandoq; vt si dñs seruo legatū relinquat. vt l. de necessarijs ser. quidam. §. mo. Rū. illud de equitate non ratione dicitur. quia in alimenta erat relictum. vt. l. de lega. l. seruus. 7. ff. de alimen. et a. leg. l. seruos. alis au tem non tenetur beres. nisi velit.

nona
2 glay

Sed si beres. Nota in hereditate ad eandem seruo tria esse necessaria. iustum. vt. ff. de acq. her. l. i. q. et de acq. her. l. i. q. et de acq. her. l. i. q. et de acq. her. l. i. q.

Adierit. scilicet seruus. **Perinde.** qm pmo pnde. vt si finit meo substituiam eos quos beredes mihi fecerim. nam voluntur ex substituitone qui p se non qui per seruos beredes fut vt. ff. de vul. r pu. sub. qui liber. l. g. bec verba. Ites alibi. vt. ff. de le. j. cum filio. l. i. p. vero. et. l. i. deo. **Acquiri.** si ue seruus tantu velit. siue dñs tatum. vt. ff. de dona. cau. mor. l. i. et de ad. le. l. seruo cu. **Acq. flo.** **Non solum.** ad epti. scz iuste fm quoldam vl aliter quod dic vt dicitur. **De bis qui fut sui vl alie. iuris.** l. j. **Ademini et ignoates.** vt. ff. de ac. pos. l. iij. l. g. saltus.

Acquisitio. in rebus peculiaribus statim in dñcis post qd dominus scit. vt. ff. p soluto. l. i. q. et de vsuca. l. labeo. **Acquisitio florentinus.** **Positio.** i. pscriptio. que est effectus longe possessio nis. vt. ff. de vsuca. l. iij. **Acq. floren.** **De bis.** ex re. ex pone vt. ff. de. l. j. **Acq. floren.** **Proprietatis.** nisi ptemplatione fructuarij sit institutus. vel aliud sibi datu fuerit. quo casu ex re eius. l. fructuarij. et sic sibi questu esse videtur. vt. ff. de vsufruc. l. e. sed r si qd. no tñ fructuarij iustus sufficiat ad ad eandem hereditatem. vt. ff. de acq. her. l. adicio. l. p. pretea. **De quid.** l. aliquid **Acquisitio.** **Adem placet.** l. quo ad acquisitione. vt statim sequit. nam in alio differt. vt. j. e. sed bonch. **Si liber est.** pter possessionem que sibi. l. libero possessio queri no pot. cu ipse ab alio possideat. vt. ff. ad. le. iur. d. adulte sic euenit. Item pter vsucapione. que sibi no qritur sine possessione. vt. ff. de acq. re. do. homo liber. l. g. q. quid. r de vsuca. l. sine. Sed in hereditate p liberu hominem mihi quereda ser fut necessaria. quoz siquod vsuerit no queritur. scz vt mei ptemplatione instituat. Itē vt sciat conditione suam institutus. Itē q iustu meo adeat. Itē q volens adeat. Itē q velit mihi querere. Itē q bonafide possideam. Bene dico oportet vt sciat conditione suam. nam ignarus sue conditionis. nulli acquirit. Sibi em non. vt. ff. de acq. her. qui putat. l. j. qui bonafide. et l. vj. l. j. quia se obligare no voluit. Itē possessori no. si no

interuenit iustus. vt. ff. de acq. her. si quis mihi bo. l. i. iustum. Itē m r si interuenit. vt. ff. de acq. her. l. vj. l. g. cessus et. l. j. nam serui necessitate creditur hoc fecisse. vt. ff. de nego. gest. l. at qui. l. si libero. quare no pot acquirere. vt. ff. de bere. insti. homo liber. in prin. **Si sciens conditionem suam volens querere mihi querit sibi.** sed restituit mihi possessori p conditione sine causa cuius intuitu fuit institutus. sicut si volens querere possessori. cui intuitu fuit institutus. iustu eius ad eandem querit. sed si no eius ptemplatione nihil. vt. ff. de acq. reru do. l. liber bo. mo. r. l. homo liber in prin. Item pot dici q ignarus querit sibi. vt. ff. de acq. her. l. qui putat. l. g. de eo. cu non ptemplatione possessori instituitur. vt. ff. de acq. her. l. qui in aliena in fi. et. l. cu autem. **Dominus sit.** sic. l. de pactis. traditionibus.

di fruendi. reinde qz scit fuit alienu esse. **Mo solu aut p prietas p eos suos in qb vsu fructu hētis vl qd bona fide possidetis:** aut p libera psona na q bona fide vobis fuit. vobis acquiri: scz etiā possessio. **Ad qm at i vtriusq psona fm distinctione qua pte ex posuim.** i. si qua possessione ex re vta vlx suis opib adepti fuerit. **Ex his itaq aparet.** p liberos hoies qd neq vto iari subiectos hētis. neq bonafide possidetis. itē p alienos seruos. i. qd neq vsufruc. hētis: nō possessione iusta nulla ex ca vobis acqri posse. **Et hoc ē qd dī p extranea psona nihil acqri posse.** Excepto eo qd p libera psona. veluti p procuratorem. placet. non soluz scientibus. sed et ignorantibus vobis acqri possessione fm diu seueri pstitutionem r per hanc possessionem etiaz dominium: si dominus fuerit qui tradidit vel vsucapionem aut longi tps pscriptoz si dominus no sit. **Acten tantisper admonuisse sufficiat quemadmodu singule res vobis acquirantur.** Nam et

Mo possids. scz ciuilit. sed naturaliter. vt. ff. de acq. reru do. l. i. q. et de acq. her. l. i. q.

Qui. pos. l. naturaliter vno vtiliter inter dictu. vñ vi sibi dat. vt. ff. de vi et vi ar. l. iij. l. g. vnde vi.

O. habet. sic. ff. de acq. pos. l. j. l. g. per euz sic. ff. qui satisdare cog. l. sciendū. l. g.

P. qnia scit. vñ no vsucapit. cu mala fide beat. vt. ff. de vsucapi. in prin. **Acq. floren.**

Q. Mo solu. in vtriusq. nota de trib vtriusq. dici. vñ meli. dic vtriusq. fructuarij. et bo. fi. pos. **Acq. floren.**

R. Proxime. vt. ff. de. l. j. de bis et. l. j. idem placet.

S. Ex bis apparet. l. ar. a contrario sensu sumpto. na si tm p dictos homines acquiritur. ergo no p alios. vt. ff. de offi. ei. cui man. l. j. in prin. r. ff. de tut. clis. in prin.

T. Acquiri. fallit in tutore et cu. et similib psonis. vt dice. mis. j. de iur. l. i. si. l. g. si quis alij. **Acq. floren.**

V. Possessione. l. de acq. pos. l. j. et. ff. de acq. pos. possessio quoq. l. g. r si possessio.

X. Consoem. que est. l. p quas psonas no. acq. l. j.

Y. Per banc. ita q r p procuratorem. naq sola possessio cum res inaiata sit mihi no querit. na r p tradidit: res mihi queritur et possessio. sed illa eade r p me acquiri. vt. ff. de re. di. l. g. per traditione. et. ff. in prin. Alij dicunt p sola possessionem queri dominu. vt. ff. de. l. j. Sed ibi no dicit simpli ceter excepta possessione. sed dicit excepta ca possessionis. i. dñio. qd ē ca possessionis. scz dā p vsuca. vt. ff. de vsuca. l. iij.

Z. Descriptione. vobis scientibus. vt. l. de acq. pos. l. j.

A. Actenus. admonuisse. ff. de reru di. l. g. singuloz. **Acq. floren.**

B. Acquirantur p vos et alios. vt in si. l. i. q.

C legatorum rñdet facite obiectioni que fieri possit de singularibus acquisitionibus legatorum.
d referentur. vt. j. de lega. p. totum. z. j. de singulis re. p. fidei.
e si sui heredes. s. d. iure ciuil. vt. j. de com. re. p. totum.
f heredes. vt. j. de bo. pot. ut. j. de bo. pot. p. totum. t. Ac.

g arrogauit is j. de acqui. p. arro. p. totum.
h fuerit. j. de co. ciuil. ca. bona ad p. totum.
i testis. s. qd. vt. ad terciu. libz. dicitur.

De testamentis ordinandis. Rub.
testamentum ap. pellat potuit tebi. mologia vt. dr. lapz. quasi ledens pede. z argumentu. qua si arguit inuentu. z vñ hoc codicill. pot. dici testm. Dif. finit aut sic testm. e. voluntatis nre iusta sua re. qd. qd. post morte sua fieri voluit. vt. ff. e. l. j. et est addendū. cuz institutio heredis. vt. j. de lega. s. an te heredes. qz sine heredis institutio nulla dicit testm. vt. ff. de iur. co. l. si. et. j. de fideicom. in prin.

Sed vt. vt. d. cadu. col. s. z. cū triplia. ar. s. i. e. ti. s. i. p. no scriptis.

Calacbis. i. bonis inicitis. vel bonis puētibus. calos. n. bonis interp. tatur comicie sunt puētus. vsa calo qd. est voco qz vocatio pfoz. fiebat. vnde kalende dicte sunt.
n testuri. de do. mibus.
o ptoctū. eo forte q. succiee fiebat. z in his duobz testamentis heres erat. vt. j. de. s. sed neqz.

p accessit. similiter de iure ciui.
q heres. p. rñm nomē est testamēti. Accu.
r dndidem. sic. s. q. mo. ius pa. po. sol. s. p. rera.
f libripende. i. extimatoze qui libripendeat vel exstia bat familiā vno nūmo. z inde emptoz manumittebat totas familiam cum omnibus bonis.
t romanis. i. liberis hominibus. vt. s. de liber. s. fi.
v puberibus. s. quibus mo. tu. fi. in prin.
z familie. i. hereditatis. vt. ff. de ver. sig. pnūciatō. s. familie.
y emptoz. qui erat loco heredis.
a partim. qz numerus testm. remansit.
b ad ius. i. qz ius ciuile inuenit.
c postea. s. de media iuris prudentia.
d honorario. i. ptozio. vt. s. de iure naturali. s. ptozi.
e quodamō. qz pputato libripende et emptoze. vij. crāt.
f subscriptione. vt. subscribant se testamento affuisse. et

legatorum ius q. ripo iur. singu. le res vobis acqran. itē fidei. cōmissoz vbi singu. le res vobis relinquitur opportun. infe. riori loco referem. **C**lideo. mas itaqz nūc qd. modis per vniuersitatē res vobis acqru. tur. **S**i cur. s. hēdes facti sitis siue cur. s. hōz possessionē pec. eritis. vt. si que arrogauerit. vt. si e. bona libertatū p. uan. daz. cā vobis addita fuerit. eius res oēs ad vos transeūt. **A**c prius d. hēditariu. dispici. amus: qz duplex p. ditio ē. nā. vt. ex. testō. vt. ab intestato ad vos p. tiner. **E**t p. v. ē vt. d. his dispiciam. q. ex testō vobis ob. ueniūt q. re necessariū ē initi. uz p. ordinādis testis exponē.

De testamentis ordinandis.

Testm. ex eo applla. q. testatio mēz sit. **S**i. vt. nihil ar. q. tatis pe. nit. ignorēt sciendū ē oli. duo. gnā testōz i. v. s. fuisse. qz alio. in pace et ocio vtebant. qd. ca. lachis. comicijs appellabāt. alio. cū i. plū. q. rituri. eent. qd. p. cinctū dicebat. **A**ccesit. z. inde terciū gen. testōz. qd. vi. cebat. p. el. z. libria. s. qz. p. enāci. pationē. i. imaginariā quādā. vēditōz. agebat. quingz testi. bus et libripēde. ciuibz roma. nis. puberibz. p. sentibz. z. eo. q. familie. emptoz. dicebat. **S**i. illa. qd. e. pora. duo. gnā testōz. ex veteribz. r. pito. i. testuetudiez. abierūt. qd. nota. p. es. z. libria. fiebat. l. diu. r. p. mansit. a. t. r. p. tm. z. hoc. in. v. s. u. esse. testj. t.

cuus sit. vt. ff. e. l. p. enul.
g Constōibus. vt. q. de test. hac. s. fultissima.
h Contertu. i. nullo actu interposito. nisi necessario. na. ture. vt. ff. e. beredes. in. fi. et. l. c. cum. antiquitas.
i Testatoris. si. pot. vt. l. e. i. u. b. e. n. u. s.

Sed p. dicta quidē noia testa. mentoz. ad ius. ciuile. refere. ban. **P**ostea. vero. ex. edicto. p. tozis. forma. alia. faciendoz. testōz. itroducta. ē. iure. ci. ho. nozario. nulla. emancipatio. desiderabat. sed. vij. testm. si. gna. sufficiebant. cū. iure. ciu. li. signa. testm. nō. erāt. necessa. ria. **S**i. cū. paulati. tam. ex. v. s. u. hominū. q. ex. p. tōnuz. emēda. tionibz. cepit. in. v. nā. p. s. onanti. am. ius. ciuile. z. p. toziū. i. u. gi. cō. stitūtū. est. vt. vno. eodē. qz. p. e. qd. ius. ciuile. quodamō. ex. tige. bat. vij. testibz. adhibitis. z. sub. scriptione. testm. qd. ex. p. tōni. bus. inuentū. ē. et. ex. edicto. p. tozis. signacula. testis. iponere. tur. vt. hoc. ius. tripartitū. esse. videat. vt. testes. qd. e. z. eoz. p. s. e. ria. vno. p. tē. tū. testū. celebran. di. g. a. iure. ciuili. descendant. subscriptos. at. testatoris. z. te. stm. ex. sacraz. p. tōnū. obser. uatione. adhibeant. signacula. aut. z. testm. numer. ex. edicto. p. tozis. **S**ed. his. oibz. a. n. rā. cō. stōne. p. t. testōz. sinceritatez. vt. nulla. fraus. adhibeat. hoc. additū. ē. vt. p. manū. testatorū. vt. testm. nomē. hē. d. i. s. exprima. tur. z. oia. s. m. illi. p. tōis. teno. rē. p. cedat. **C**ō. n. t. at. omēs. te. stes. z. vno. anulo. z. signare. tes. tamentū. qd. ei. si. septē. anuli. vna. sculptura. fuerint. s. m. qd. papiniano. visū. ē. **S**i. z. alie. no. qz. anulo. l. z. signare. testm. **T**estes. at. adhiberi. p. n. t. h. cū. qd. testū. factio. ē. **S**i. neqz. mu. lier. neqz. ipubes. neqz. seruus.

k testm. si. nō. pot. testator. scri. bere. s. h. bodie. in. distincte. p. aliuz. scribere. pot. no. men. heredis. vt. in. aut. vt. spon. lar. s. q. uero. col. la. vt. Accu.
l tenore. ē. ac. tenor. si. pot. scri. bere. faciat. al. s. vi. cet. coram. testi. bus. z. scribet. p. a. liquē. vel. p. aliqs. de. eis. als. nō. va. leat. imo. falsi. pe. na. tabellio. tene. tur. vt. l. co. iu. bemus. in. fi. ac.
m Anulo. s. h. b. a. bente. caractes. qui. signatoz. di. citur. et. sic. est. in. eo. sigillū. nō. aut. alio. signo. vt. ff. e. ad. testm. s. si. gnum. z. de. ver. sig. i. signatō. n. u. a.
n Testamētū. vel. etiā. linteū. in. quo. inuolutū. ē. testamētū. vt. ff. e. ad. testm. s. fi. Accursius.
o Anulum. hac. ratione. et. cū. tri. bus. vel. paucio. ribz. vel. pluri. bus. pot. signari. testamētū. ar. j. man. s. is. q. ex. quis. Ali. dicit. tm. cū. vñ. vt. vno. dō. d. r. signari. ac. p. test. factō. passue. bic. acci. p. te. vt. bona. sit. ex. ceptio. sed. neqz. z. cetera. als. etiā. accipit. actiue. vt. j. de. bere. qua. et. dij. s. testi.
q Mulier. in. alijs. aut. casibus. omnibus. recipi. tur. p. t. r. q. in. te. stamētis. vt. ff. e. qui. testamē. ta.
s mulier. rō. est. vt. l. de. fidei. cō. l. fi. vt. est. timor. falsitatis. Quid. de. berno. fro. d. ro. rñ. s. f. ualeat. in. mascu. lino. sexu. recipi. vt. ff. de. statu. bo. querit. z. de. test. l. repetū. daz. s. j. r. **S**impubes. quid. de. eo. qd. vidit. in. pupillari. etate. rñ. als. i. p. ter. qz. in. testō. possit. testificari. sicut. et. seruus. vt. ff. de. ver. sig. l. notione. s. instrumentoz. et. l. de. bere. z. ma. tich. qm. in. fi. sed. hic. nō. quia. faciunt. ad. substantiā. testa. menti. vt. hic. dicit. **f** Furiosus. nisi. beat. dilucida. iter. ualla. vt. ff. e. qui. testamento. s. nec. furiosus.
t Que. q. n. bil. lo. q. v. l. audire. p. te. vt. j. q. test. fa. pos. s. i. tē. v. **I**nterdictū. vel. a. lege. vt. qz. p. m. i. s. i. c. e. s. i. c. i. n. i. f. j. **r** Intestabiles. vt. d. crie. famoso. d. an. al. v. l. multi. rñ. ed. a. pass. vt. ff. e. is. cui. s. fi. et. l. cū. lege. z. ff. de. test. ob. car. z. **S**ed. cū. libertate. s. p. u. a. t. i. u. a. et. sic. ualeat. mē. in. prin. plus. qd. est. in. opinione. qz. qd. est. in. veritate. sic. ff. de. l. j.

l. iij. §. sed si qua. ar. ptra. j. e. de lega. §. si quis rem suam.
3. Signaretur. quidā hoc intelligit generaliter vey. vt
siue ondat testm in scriptis p diti. siue nūcupatiū. deat
ei credi. siue testierūt testes esse. siue nō. et sic se bz pfectu-
do. vt. ar. l. de edic. di. adu. tol. l. si. et. l. de dona. in dona.
et arbir. tu. l. si.

Nos §. i. in nū-
cupatio d iure.
et qd bic dī. i te
stamento p diti i
scriptis loquit. i
nūcupatio ei si
pferatur. nō dī
credi sine testib?
cu3 in eis pstat
em suba testi ip3
tamē valet. licet
pbatio deficiat.
vt. ff. d. test. tuto.
l. duo. Quid si p-
nus factus ē vel
infamis velie re
cognoscere sigil
luz suū R. nō ad
mittit. vt. ff. de
car. e. carboianū
§. cause.

Consensu. no
ta errore pdesse
vt. ff. de sup. l. e. l.
ij. in fi. et. l. d. la
ti. li. tol. §. sed qz
et. ff. de offi. pte.
barbarius.

Alieno. ali-
ud sui suo. vt. j.
pri. §. et. ff. de re
su. testis. Accur.

Sed si filius
fem. istionē. aliō
si ante vt. ff. eo. q.
testamēti. §. p co
trarium. Accur.

In ea re. Itē
2 in alijs. vt. l.
de testi. l. ij. Sed
qz est domestic?
Rū. coloni. 2 a
scripticij vs filios
vt. l. de bis qui
ad ec. confu. l. fi.
§. sane si seru? 2
d. de questi. l. p.
dem. Itē vroz
marito. 2 eccle.
vt. §. de vsu 2 ba
bi. §. itē is. Itē
seruētēs siue da
pferi. vt. ff. d. pe
nis. l. respiciēdū
§. iurta.

Sed neqz pa
ter. no. q. bis tri
bus modis dici
tur quis. ptinge
re me per potestatem.

Adhberi. qz eoz
negociū est. cū et lucrū 2 damnu ad
eos ptingat. vt. ff. qn ap. fit. l. j. §. ipropria. et vere eoz. qz
2c. Accursus. g. Agi. caute ponit agi cū sit generalis-
simū. vt. ff. de ver. sig. l. labco. in prin. et. l. verbo.

Conturbatū. nā oliū heres duobus primis generib?
testamento 2 poterat eē testis. in tercio vero ille q erat lo
co heredis. nō poterat eē testis. 2 sic erat turbatio iurium
2 ad eius similitudinē ver? heres bodie testis nō erit vt
i. h. d. q erat ex primis duob? generib? testoz. seqe.

Abuti. sic. l. de cadu. tol. §. in prio. et. ff. si fa. fur. fe. di.
l. si. et. §. qui ma. nō pot. §. j.

Legatarijs. discrepāt b iure veteri a fideicommissarijs.
vt. j. de fideico. bere. §. pterea. sed bodie uon. vt. j. de lega.
§. sed non vsqz.

Mo iuris. sed rei. 2 sine onere. vt. ff. mā. si bereditatē.

neqz furios? n3 mut? n3 sur-
dul. neqz is cui boisinēdictū
est. n3 hi q3 leges iubēt ipro-
bos itestabileq3 eē pnt in nu-
merotestū adhiberi. 3. cū
aliq3 ex testib? testi qdē faciē
di tpe liber estia bat postea at
fu? apparuit. tā diu? adrian?
catonio severo q? postea diu?
severus. 2 antonia? rescripse-
runt. subuenire se ex sua liber-
tate testō. vt sic hēat. §. ac si vt
oportet factū esset. cū eo tpe
quo testm signaret. oim pten-
su? hic test? liberoy loco fue-
rat. nec qsq? eēt. q ei questio-
nē stat? mouerz. 3. nec nō
is q in prāte ei? ē. itē duo frēs
q in eiusdē prīs prāte sūt. vtri-
q3 testel in vno testō fieri pnt
qz nihil nocz ex vna domo plu-
res testes alieno? negocio ad-
hiberi. In testib? at nō dī eē
is q in prāte testatoris ē. 3.
si filius. d. castrēsi peculio p-
missionē faciat testm. nec pat-
er? recte adhibet testis nec is
q in prāte eiusdē prīs ē. repro-
batū. ei est i ea? re domesticuz
testimoniū. 3. neqz his scri-
ptus: n3 is q i prāte ei? ē. n3 p-
er? q in prāte eū bz. neqz frēs
q in eiusdē prīs prāte sūt. te-
stes adhiberi pnt. qz hoc to-
tū negotiū qd agit test? ordi-
nandi grā. credit bodie int? re-
statorē et heredē agi. Licet
ei totū ius tale pturbatū oli-
fuerat. 2 veteres qdē familie
emptorē et eos q p prāte ei co-
adunati fuerāt. a testarijs te-
stimonijs repellēbāt. hrdi? et

Constōne. greca. vel dic de illa que est. ff. e. qui testamen-
to in pzi. que est iustitiam. p approbationē. vt. l. de ve. iu.
enū. l. j. §. merito. pama venoz.
Potestare. itē tabellioni. vt. ff. e. domicius.
Sam. l. d. testi. oib? §. Sol. bic agere d vrbus testi in

ter heredem 2 aliū
agentē d testm. als
punctus pincto
nō feret. i. vnus le-
gatus aliq. 2 p m
hoc falso bic sumit
ar. q socius in cau-
sa socij admittatur
Del dic bic spēale.
vt pinctus p pū-
cto admittat. 2 qst
in re sua fauore te-
stamenti. lega. 2 e-
rit donū. ar. supra-
dictū. Sed ar. §. est
de testibus. qm i
fi. Sed rideo finis
illius. l. nō refertur
ad totū qd erat di-
ctū. Distingue tū.
an lucrū redeat ad
eum sociū. vt tunc
nō admittat als sic
vt. ff. qn appel. sic. l.
j. §. impropria. l. c.
q. 3. in char-
ta. sic. §. de re. di. §.
littere.
r. Itē vnu. sic. ff. e.
l. vnu. Accur.
f. Interdū. scz vt
pluribus fiat codi-
cibus.
t. Imminēt. sic 2
in auten. d. pfang.
2 vte. fra. §. si gis
col. vj. §. nūquid
ex bis exemplis p-
batur. Rū. nō sine
autentico. vt in au-
ten. vt spon. lar. §.
2 hoc insup collat.
et. ff. de fide instru.
quicūqz. et. ff. d. bo-
no. pol. §. ta. l. ij. §.
si tamdiū s3 hic am-
bo sūt principalia.
v. Si quis aut. scz
p tem testibus. qn-
qz nullus vocat. vt
si miles moriat in
bello. vt. no. l. de
mi. test. l. milites. qn
qz vnus. vt impa-
tor. vt. l. e. oiz. qn
qz duo. vt inter fili-
os vt. l. c. bac pful-
tissima. §. ex imper-
fecto. vel si in tēto-
rio faciat testamen-
tum miles. vt. ff. de mili. te. lucius. qnqz tres vel quatuor vl
pauciores. vt. l. e. si non spāli. qnqz. v. vt in testō rustici. vt
l. e. l. si. §. si autē. qnqz. vñ. vt generaliter. vt bic. et. l. c. hac
consultissima. quandoqz. viij. vt. l. qui. test. fa. pos. bac pful-
tissima.
r. Adhibitis. i. rogatis vt intersint 2 sint attenti. vt. ff. e. be-
redes. §. pcul. et in auten. d. testib? §. et licet in fi. §. col. vij.
y. Corā. palā noiendo heredes. vt. ff. e. l. beredes.
3. In nūcupata. inde dicitur nūcupatiū testamentū.
a. De militari testamēto. ē aut miles q iurauit a signis nō
recedere. vt. ff. ex quibus cau. ma. l. pe. et scriptus ē in matri-
cula vbi et aliq milites scripti sunt. vt. ff. e. l. penul. p totum
Sunt et alia necessaria. vt quis sit miles. vt dixim? ff. et q.
ca. ma. l. fi. et in auten. de mā. prin. §. si. col. ij. Itē miles d r
a malo quod sustinet. p alijs. vel a mille. qz ex numero mille
bominū eligitur. vt. ff. e. l. j. §. miles.

quomo pcedat
vt pnt il posse
re hpani dānt
nūcupati

Sapradicta q. p. si
fuit qua
tuor ubi
est in scriptis testa
mentu. p. dicit. y. l. in
sola nu. cupat. de be
redis. cora. vii. te
stibus. vt. s. ti. j. s.
sed cu. paulati. z. s.
fi. z. ff. de bere. insti.
l. j. s. qui neq.
c. Imperia. l. c.
de iure delib. l. fi. in
prin. z. l. d. iur. et
fac. l. j.
d. Solenitate. s. z.
circa sigilla z. sub
scriptioes.
e. Introducit. s. z.
tuc demu. cu. in mi
liti. sunt hnt. p. iur
legu. vt. c. e. l. pe. z.
hic sub. dicit. Accu.
f. Illi. aut. p. sed
Accursius.
g. Adiuuant. ar.
cantante clerico ab
ecclesia. cessat p. be.
da. sic. c. de epis. et
de l. g. aliter. Sed
ar. s. ff. d. postu. l. j.
s. l. x. Sed hoc vl
tun. g. uale. de cau
sa. i. pul. s. u. dicit. p. i
m. u. finali. sine q.
res esse no. pot.
b. Ut si filij. l. z. bi
als. p. bideant. vt. j.
ti. j. in prin.
i. Coi. l. quo ad so
l. i. nate. no. quo ad
hoc. vt. de. quere
la. s. eius testamen
tu. sicut in alio vete
rano. qui sui iuris e.
vt. c. de inoff. test.
l. fi. s. in bis. et. ff. de
inoff. test. l. pap. s.
si quis in militia. s. z.
hoc est. veru. qn. est
domi. reuersus si
cut. s. p. i. dicit. als
sicut miles ali. v. i
tur speciali. iur. sic
z. iste. ar. ff. de. ex. mi
litari. s. j. et. l. testa
menta. eoz. s. fi.
k. Pagioz. a pa
gos. qd. est. villa. di
citur. q. d. no. militu.
l. c. hanc. rescrip
sit. vt. ff. de. iur. Accursius.
m. Ergo. hoibus. salt. duobus. vt. ff. de. lucius. et. ff. de te
sti. l. vbi. z. hoc. qn. est. in. tentorio. si. aut. in. p. sicut. belli. nullo
etiam. teste. vocato. vt. c. e. milites. si. antez. est. domi. iure. coi
vt. s. e. s. illis. Accursius. florentinus.
n. Ceter. sermonibus. forte. ca. dem. stradi. vt. magister. di
sapulo. vel. ludi. ca. vt. ff. d. act. et. ob. l. obligationu. s. ba. s. fi.
vel. affectionis. vt. ff. d. codicillis. l. c.
o. Nec. vllor. sic. j. ad. le. fal. circa. prin. sic. c. de. res. can. ve. l.
ratas. Accursius.
p. Quinimo. bet. p. ulegu. circa. solenitate. quinimo. z. circa
sba. testi. vt. q. als. testari. no. possit. bic. tn. possit. vt. ff. de. l. iiii.
q. Et. mut. siue. natura. siue. cau. vt. sit. p. ulegu. aliqd. vt.
c. q. tes. fa. post. l. discre. z. hoc. iure. militari. vt. ff. de. iur. mili
r. s. acten. qda. dicit. bic. no. ee. s. et. asserut. q. om. tari.
ne. p. ulegu. qd. bz. miles. p. die. cu. redit. d. militia. s. nos. dicit
mus. s. h. ee. z. distinguit. inter. p. ulegu. qd. bz. vt. testet.
vt. filius. a. z. mut. vt. ill. d. dret. p. reuer. no. z. s. p. i. s. z. s.
sed. testari. z. ff. de. ticius. in. prin. qia. v. ro. p. ulegia. q. bet. in

sciat b pfectissimū testm iur ci
vili firmūqz pstitutū.
De militari testamento.
Sapradicta diligens
obfuarō i ordinādis
testis militibz pē ni
mā ipitiā eoz pōtibz pncipa
libz reiffa ē. Nā quis nō hi le
gitimū nūz testm adhibuerit
nō aliā testōz solēnitatē obf
uauerit. rēre nō blomi? testat
vitz cū i expeditōibz occupati
sūt qd merito nra pōtō introdu
xit. Quōqz ei mō volūtas et
supma iueniāt. siue septa. si
ue sine scriptura. valet testam
tum ex volūtate ei. Ill' at tē
poribz p q citra expeditionuz
necessitatē i alijs loc. v' i suis
edibz tegūt: mīne ad vēdicā
dū t'le pūilegiū adiunāt. s.
testat qdē. z. si filius. sine pē
militiā pcedunt. iure tū coi.
eadē obfuarōe z in eoz testis
adhibēda quā i testis paga
noz p. i. expōsum. Glāe
d testis militū diu' traianus
statilio severo ita fscpsit. Id
pūilegiū qd militatibz datū ē
vt quōqz mō facta ab hū testā
rata sit. sic itelligi d. vt vitz
p' p' stare deat testm scm ee qd
z sine scriptura a nō militatibz
q fieri p. s. q miles d' e' bo
nis a pō te qrit. si puocati ad
b hoibz. vt volūtatē suā testa
ret ita locut' ē. vt declararet
quē veller sibi h' dē ee. z. cui li
bertatē tribuē. pōt videri sū
scpto h' mō ee testat. z. volun
tas et' rata hūda ē. Ceter' si
vt plerūqz p mōibz fieri solz di
xit alicui ego te h' dē facio. v' bō
a mea tibi reliquo: nō oz b
p te stō fnari. Nec' vllor ma
gis interest q' ipoz qbo id pui

legiū datū ē eiusmodi exēplū
nō admitti. alioquī nō diffi
culter p' mortē alie' militis
testes existerēt q' affirmarent
se audiuisse dicentem aliquē
se relinquere bōa cui visum ē.
z p hoc iudicia vera subuerte
rent. Quinimo' z mut' z
surd' miles testm facē p. s.
actenus hoc' ill' a pncipalibz
pōtibz pcedit. qten' militant
z in castris tegunt. p' missi
onē vō veterani. v' extra ca
stra si faciāt adhuc militates
testm. coi oim ciuū romāoz
iur' id facere dnt. Et qd i ca
stris fecerūt testm nō coi iure
sed quō voluerūt p' missionē
itra ānū tm valebit. Quid g
si intra ānū qd decesserit. p. di
tio at h' dē a scripta p' ānū exi
terit an q' milit' testm valeat
z plz valere' q' i militis s. z
si qd an militiā non iure fecit
testm z miles fact' z i expedi
tione degēs resignauit' illud.
z qdā adiecit' siue detrahit. v' l'
als manifesta ē militis volūtas
b valere volēt. dicendū ē va
lere b testm q' si ex noua' milit'
voluntate. s. s. n. q' z si in
arrogatōz dat' fuit miles v' l'
filius. emācipat' ē testm ei'
q' ex noua milit' volūta te va
let. nec v' capitis dimiutōe
irritū fieri. Sciendū tū ē. q.
ad exēplū castrēsis peculij. tā
ānno: res leges' q' pncipales cō
stitutōes q' buldā' q' i castrē
si addidēt peculia. z qz q' bul
dā' pmissū erat et in p. rāte de
gētibz testari: Qd nra pōtō
lati' extēdēs pmissit oibz i his
tūmō' peculij testari. s. qdē
iure coi. c. pōtōis tenore per
specto. licentia est nihil eozū

testando finian
tur vt bic. z. s. e.
s. illis aut. Acc.
f. Hoc illis. s. z.
militibus vt reli
qua pūilegia. s.
d. numero testis
babeant in testā
do. z. sic nō refer
tur ad. pri. s. ac.
t. Post missio
nē. honestā. f. si
nito tpe militie.
vel caufariam. si
ante tempus ex
necessitate recef
sit. Si aut' igno
miniosa est mis
sio desinit statz
valer vt. ff. de. tes.
eozum. z. c. l.
ex test. s. z. si mi
les d' capitali cri
mic dānat' fue
rit. siquidem de
coi'et homicidio
et simili nō pote
rit amodo testa
ri. vt. ff. de. vete.
suc. l. j. fi. Si at
militari vt qz ali
enauit arma. vel
similia. q' nume
ranf. ff. de. re. mi.
l. ij. et. ij. et. idēz
etia' d' fide rupta
nō pōt testari. vt.
ff. de. l. ex. militari.
als poterit. in ca
strensis tū si
ei hoc in snia p.
missus fuerit. als
nō. vt. ff. de. iur. i
suo. rap. te. s. qd
ex b' dato. s. sed
et si quis capite.
z de. le. in. l. si qd i
prij. s. miles.
v. Valere. qz p
dicio retro trahi
tur. vt. ff. d' picu
lo. z. pmo. rei. vē.
l. necessario. s. j.
et qui po. in pig
ba. l. vel. z. facit.
ff. de. qd. dicit. z. l.
qd' pstituti. Ac.
f. Resignauit.
i. sigilla aperuit.
et remouit.
y. Adiecit. vt.
ff. de. iure. co. l. cō

ficiuntur. s. si miles.
z. Et noua. no. qd ab initio nō valet et postfacto tū cō
a. De n. q. valet. videt. q. resignauit postea. valet. s. c.
vel dic sicut nūc de nouo facere pōt. sic nō rescidit et p' s. b
dic noua voluntate. s. tacita. aliud in pagāo. vt. j. qui mo.
test. infr. s. alio.
b. Leges. s. digestozū. vt. ff. d. col. bōz. l. j. s. nec castrē.
c. Constitutiones. vt. c. de assesso. l. vclut. c. de aduo. di
ner. in. l. fori. et alie plures.
d. Quibusdā. vt p. s. l. b. et p. fectis legionū et p. fectis
p. uinciaz qui sunt filij. vt. c. de inoff. testa. l. fi.
e. Constitutio. c. de inoff. test. l. fi. Accur.
f. C. m. m. s. castrēsis et quasi. nā in aduēticio nō pōt. li
cet hab eat p. rietatē. vt. c. de bo. que. l. l. fi. s. filij fami
lias. Ac. g. Coi. nisi sit miles in castris. vt. s. e. in prin.
Itē tale testamentū nō impugnat' p. querelā inoff. vt. c.
b. Quib' nō ē pmissū facere testm. de inoff. test. l. fi.
n. On tū. videbat' quēz seruante supradicta po
se testari. sed p. r. ē in. xij. casib' q' in. ti. isto p

Summe qd
alligat qm
mō reperi

pnt filius. Itē
vuis. vt. f. e. in pu.
et. ff. e. si filius. Itē
impubes. Itē furi
ofus. Itē mēteca
ptus. Itē pdigus.
Itē mutus. Item
surdus. Itē cecus. vt.
f. e. p. p. r. a. z. f. itē
furiosus. z. f. itē. p. d. i.
gus. z. f. itē surdus.
z. f. cecus. Itē dā
natus ad mortē na
turale vl auidē. vt.
ff. e. l. eius. qui. f. j.
vsq. in fine. Item
obscus. vt. ff. e. obli
vies. Itē de crimie
famoso dānat. vt.
ff. e. is cui. f. si. et. l.
cū lege. Itē d. sta
tu suo dubitātes.
vt. ff. e. de statu. z. l.
qui in dñi. Itē mo
nachus. vt. in autē.
de monac. f. illu. d.
col. j. sed bodie p m
quosdā corrigif. vt
in autē. d. san. epif.
f. si q. mulier. Itē
is cui iter d. f. ois a
lege vt. C. d. ber. et
ma. l. manicheos. z.
ad. l. iul. maief. l. vl.

De exbere libe.
On tñ. licz
supradicta
obfuarō. f.
de tel. or. fo
lētis sit. non tñ. zc.
Tel. sic. d. ea obf
uatione q̄ ē circa fi
dē. l. pbacos fatis
dicō. ē. nūc de ea q̄
ē circa pietatē dicē
vū. z. l. ea obfua
tio q̄ circa fidē ē. fa
tis diligēs sit. non
tamen. zc.

Supra. f. in. ti. d.
testa. ordi.
d. Filii. ē. militē
vt. ff. de li. z. postu. si
liuffa.

Pate. sec? in
emācipato iure civili. f. idē i. r. p. to. vt. f. e. f. emācipatof.
f. d. eterierit. f. nec iſtituēdo nec exbrdādo. vt. j. d. ber. que
abntel. f. eadē. g. Ideo quidē. f. inutiliter testabit.
b. Ideo. ff. d. iniuf. rup. tel. filio. f. f. d. Sol. ubi fili? viuit. f.
i. Ideo pſtiterit. aliud ſi pſtiterit. nō. vl. bic iur. ſtricto. ubi eq̄.
licet poſtea rūpaf. z. itēz. mozf. vt. i. poſtumo. vt. ff. d. iniuf.
rup. te. poſtumo? in pñ. z. j. e. f. poſtumi. ubi qd̄. zc.

quis redierit. Sz qd dñi civi
tate fuerat fecit. sine redierit.
vz iur postliminij sine illic de
cesserit. valz ex lege cornelia.

De exheredatione liberoz.
On tñ vt oio valeat
testm̄ ſuffic̄ h e obſer
uarō quā ſup̄ expoſui
mō. f. q̄ filiū i p̄tate hē cura
re d3 vt cū h̄dē iſtituat. vl ex
h̄dē cū noiati faciat. alioqn̄
ſi cū ſilērio p̄terierit. iutl̄r te
ſtabit. adō qdē. vt ſi viuo p̄e
fili? mortu? ſit. nēo h̄s ex eo
teſtō exiſtē poſſit. qz. f. ab ini
tio n̄ pſtiterit teſtm̄. Sz nō
ita d̄ filiabo z alijs p̄ virilē ſe
rū teſcēdētibz libis vtriuſqz
ſex? antiq̄tati fuerat obfuaru
ſi ſi nō fuerat ſcripti h̄des ſcp̄
teue. vl exbrdati exbrdateue
teſtm̄ qdē n̄ iſfirmabat. ius at
accrēcēdi eis ad certā portio
nē p̄ſtabat. Sz nec? noiati z
eas p̄ſoas exbrdare parētibz
neceſſe erat. f. licebat iter cete
ros h̄ facē. Noiati at q̄s exhe
redari vidēt ſiue ita exbrdēt:
rici? fili? me? exbrs eſto. ſiue
ita fili? me? exbrs eſto. n̄ adie
cto p̄po noiē. f. ſi ali? fili? n̄ ex
iſtet. Poſtumi q̄ liberi h̄
des iſtitui dñt vl exbrdari.
Et i eo par oim? p̄ditō ē. qz i
filio poſtumo z i q̄libz ex ce
teris libis. ſiue femini ſex? ſi
ne maſculini p̄terito valz qdē
teſtm̄. f. p̄ ea agnatōe poſthu
mi: ſiue poſtume rūp̄t z ea
rōe totū iſfirmat. Sz ſi mu

lier ex qua poſthum? aut po
ſthūa ſperabat abortū fecerit
nihil ipediūto ē ſcripti h̄rdibz
ad h̄rditatē ad eūdā. Sz femi
nini qdē ſex? p̄ſone noiati vel
int ceteros exbrdari ſolebant
dū tñ ſi iter? ceteros exbrdarē
tur aliqd̄ eis legaret ne vide
rent p̄terite eē p̄ obliuionez.
Paſſos vo poſthūos. i. fili
os z viceps placuit n̄ alr re
cte exbrdari. niſi noiati exbr
dent. b. f. mō. qdēz m̄ibi fili?
genit? fuerit. exbrs eſto. Po
ſthumoz aut loco? ſūt z hi q̄
i ſui h̄rdis? locū ſuccēdēdo q̄
ſi agſcēdo? ſiue parētibz ſui
h̄rdel. vt ecce ſi q̄s filiū z ex eo
nepotē neptēne in p̄tate ha
beat. qz fili? gradu p̄cedit. is
ſolus iura ſui h̄rdis hēt quis
nepos q̄ z neptis ex eo i ea dē
p̄tate ſunt. Sz ſi fili? ei? viuo
eo moriat. aut q̄libet alia rō
ne exeat d̄ p̄tate ei? icipit ne
poſ neptiſue i ei? locū ſuccēde
re. z eodē mō iura ſuoz h̄rdū
q̄ſi agnatione nō ſciunt. Re
q̄ eo mō rūp̄at ei? teſtm̄. ſicut
ipſum filiū vl h̄rdēz iſtituere
vl noiatiū exbrdare d3 teſta
tor ne nō iure ſa ciat teſtm̄. ita
z nepotē neptēne ex filio ne
ceſſe ē ei vl h̄rdē iſtituē vl ex
brdare. ne forte eo viuo? filio
mortuo ſuccēdēdo i locū eius
nepos neptiſue q̄ſi agnatōne
rūpat teſtm̄. Sz qz lege iulia
vellaia p̄uiſū eſt. in qua ſiml
exheredatōis modus ad ſimi

futuro iſtituti vi
dent. vt. ff. d. li. z
poſt. l. placz. z. l.
ioqz. Quid in ex
heredatōne po
ſthumoz. et oēs
ſiue hi q̄ ſūt i vte
ro tñ an aliq̄ qui
ſunt naſcaturi ex
p̄nti m̄imōio vl
futuro intelligā
exbrdati. n̄. cū
maſeli dēant no
minati exbrdari
vt. j. e. f. maſcu
los.

In eo. f. qd se
quitur. qd z in fi
lio. zc.
Sum. f. po
ſthūoz ex ſe na
ſcaturōz et ex fi
lijs ſuis licz i ſaz
natis nō ſit par
p̄di. vt. f. e. f. ſed
non ita.

Paſculini.
ſiue maſculi ſiue
femine. Accur.
f. Agnatōne. i.
natiuitate. ſic. j.
q. mo. te. iſtr. f. j.
t. q̄ p̄ſ. ſi. ve
ro exbrdabat. de
inoſficiōſo age
bat. vt. j. d. inof.
teſt. f. poſtumi
bo die vero exbr
dari n̄ p̄nt. vt. C.
d. inof. tel. l. ſi q̄s
f. legis.

Infirmat hic
adde qd ē in. ff. d.
tel. m. l. ſi filius.
v. Abortū. q̄ ē
p̄ nō nato. vt. ff.
d. vt. ſi. l. q̄ mor
tū. z. C. d. poſth
berel. j. Accur.
t. Perſde. f. po
ſtume. nā iā na
tiſ femis nō erat
neceſſe legari vt
C. d. l. p. l. mari
mū. in ſi. z. f. co.

ſi nō fuerat. Accur. v. Inter ceteros. bodie p̄ p̄ſo
oēs noiati vt. j. e. f. nra. f. nō iſſio iur nō cū nō ſint iſgrati
vt in autē. vt cū d. ap. co. f. aliud. col. viij.
z. Poſthūoz. ſic. ff. de iniuf. rup. teſt. poſthumoz.
a. Loco. nō tamē veri poſtumi ſūt. vt. j. e. f. boc in fi.
b. Heredis. j. de here. qua. et diſ. f. ſui.
c. Agnoſcēdo. i. ſub? vl poſtea naſcēdo. ſicut poſtumo?
ver? nō ei. naſcē. cū nat? ſit. vt. d. d. adop. f. j. vel dic ag
noſcēdo. i. incipiēdo eſſe agnati. q̄ ad effectū ſuccēdēdi
o. Parētibz. f. maſculis. nā teſtm̄ ſcie nō rūp̄it p̄ legem
vell. vt. ff. d. li. z. poſt. gall? f. nūc d. lege. ubi. nā z ſi ita vba
ſūt. zc. ſed p̄ q̄relā irritat. vt. C. d. inof. te. l. iij. z. j. e. f. m̄.
e. Neceſſe. cauſatiue. ſ. nē rūp̄at teſtm̄ vt ſequif. nō p̄ci
ſe. vt. C. de adop. l. penul. f. que in filio.
f. Quō. ſec? ſi poſt. vt. ff. d. iniuf. rup. tel. ſi q̄s filio. z in h̄
diſtēt a vero poſtumo. Itē diſtēt ab aſcēdētibz. vt. ff. d.
inof. teſt. pater filiū. Accur. ſo. g. Des. vellaia. nomē
ē cuiusdā noue leg. f. ius galli ad q̄ſi atiqui? ē. z loq̄ſ de ve
ro poſtūo. vt ſtati dicā. vt. ff. d. li. z. poſtu. l. gall? f. ſi q̄s
b. Sil. in veri poſthūis tal erat mod? vt. filiū. Accur.
ſi me mortuo naſcēt m̄ibi fili? j. r. m̄es. vt. ff. d. li. z. po
ſtu. gall? j. Rñ. f. j. et. ij. z. iij. ſic ergo z h̄ p̄ legē. vell.
ſi ſu? h̄s eē deſerit ſe viuo. vt. ff. de li. et poſtu. gall? f. vi
dendū. z in bochy locū. l. velle. ſic eſt p̄tas ab iſtato
vt. j. de here. que ab iſteſt. f. cum autem.
i. Emācipatof. iur. civili. ſic. j. d. ber. q̄ ab itel. f. emācipati

Kecessario ē nā nō solumus tenet testamentū. aliud ut eo qui est in potestate. vt. s. e. in prin.

Indes. supple. qz. testatū esse hōdes sui. als non eet bona. rō. cū filij necesse hnt ptes instituere. lz nō sine ptes sui hōdes ad filios. fili? aut emācipat? p ca. di. desinit agnatus ē. r. remanet cognat? q nō pgnoscat a iure ciuili. vt. j. d. bere. q ab intel. d. s. emācipati. r. s. d. le. ag. tu. s. fi. r. ff. d. bo. pos. sed cū patro no. s. j.

Femini. lz i suis cet d'ia in ter masculos. et feminas iure ciuili. vt. s. eo. s. j. Accur. floren.

Exheredari. s. rite als et exheredato. dat p tab. vt. ff. d. bo. pos. r. l. nō putauit s. nō quis. Itē etia in hnt dat p ca. si ali? pmitat eis edictū. vt. ff. de p. ca. l. in. s. plane. r. ff. d. leg. p. p. et abono. r. pos. r. l. si duo

Adoptiuu. ba dēt q ad adoptiuu patrē. Accu. p. instituti. ab adoptio pte. q. Ciuili. qd. s. iul. ciuile. s. adoptio. q. vocant sui adoptiuu ad hōditatē. alio iure ciuili. s. p. emācipatōem sublatū est qd esse pot. vt. s. deleg. ag. tu. s. fi.

Actinet. qd vocat emācipatos. vt. s. p. p. s. et ē rō. qz. desinit eē filij. s. natura les nō pnt desine re eē filij p emācipatōez. vt. j. d. bere. q ab intel. s. minus.

Tranzoy. vt. ff. d. p. ca. l. j. s. sui iuris.

Adoptio pa tre. ff. de p. ca. emācipat. s. p. e. i. fi. v. s. bec. f. supra dicta. a. prin. ti. vsq. ad. s. emācipatos. Accur. floren.

Ectustas. i. media iuris pudentia. vt statim sequitur. y. Introducebat. s. d'ram ser? et gradus r modi exheredationis. vt. s. e. s. j. r. s. posthū. r. s. s. s. feimini. nō aut dicit d' hō que postea vsq. nō dicta sūt a. s. illo emācipatos.

Constō. c. d. l. p. vt. ex h. l. maximū vitū. Accur.

In hoc als em mite d'fe sūt. vt. ff. d. sta. bo. in multis.

Intereste. in autē. q. mo. na. effi. sui. s. nō aut. col. vi.

Contra. p. ma. rō. Ac. d. Officō. i. sili. off. d. vna em in diget altera. ad pcreatōem sobolis. et bec ē pma ratio.

Antiqua. argumētāf ex iure antiquo. sic supra q ma. nō pos. s. penul. et bec ē secunda rō. Accur.

Ident. s. d'ando filie. bo. pos. r. l. in totū. licet nō pos sit dicere nullū. vt. ff. de li. p. l. maximū. ibi et si pteritis. r. et bec est tertia rō. Accur. floren.

Simplex. ad d'ram antiq. distictōis. vt. s. e. s. j. Accur.

Per virile. qd d' descendentib? p'feimini serū. R. admittunt s. cū diminutiōne tertie ptis. vt. j. d. bere. q ab i. test. s. diu. r. l. d. colla. l. illā. Accur. floren.

Dcant. qno ad cōmodū. diuerso tñ iure. nā su? pterit?

r dicit nullū. r. s. ta. habet. si nō volt dicere nullū qn pterit? est. sed emācipat? tantū bz s. ta. vt. l. d. li. p. ca. maximū. s. s. a. cimus itaq. r. r. ff. d. li. r. postu. is. q. Si aut exheredent hnt querelā omnes. vt. ff. d. p. ca. l. nō putauit. s. nō queris. r. de k. Postea. q exheredari nō pnt. vt. di. inoffi. test. l. papi. rimus. s. eodē. s. posthūmū. l. Constōne. c. d. adop. l. cū in adoptiuu. et recitatur. s. d. adop. s. sed bodie.

Occupat? qd si nō est in expeditōe. Rñ. ius cōmune obrinet. vt. s. de test. mili. s. illis.

Ignorās. si em ignorat. nō valz testamentū. vt. l. de test. mi. l. sicut certi iur. e. nisi fuit eius animi vt si filius bre esset exheres. vt. ff. de test. mili. q iure mili.

Facta. iōq. qre. la inoffi. test. agere sed hoc cū miles ē paterfam. nā tunc nō p' hōc locuz ca. strese pec. si em eēt filiuffa. nō hēret locum qrela. vt. l. d. inoffi. test. l. si. s. fi. Accur. floren.

Pater. eadez icelligo. in silētio li beroy ad maternā lineā.

De iure ciuili. qz nō bz eos i p'ea. te. vt. j. d. bere. q. et dif. s. ceteri.

Edicto. q emācipati vocat. vt. s. e. s. emācipatos. qz eos nō pōt emācipare. vñ ptra. ta. lo cū nō habet. vt. bic. r. ff. d. p. ca. illud. s. ad testamēta.

Eis. s. s. z. d'cedē tibus p lineā femi. ninā. dat tñ r alijs et his marie. vt. l. de inof. test. l. filias.

Paulo. vt. j. de inoffi. test. p. to. Accur.

Exheredibul. instituti. i. q pnt institui. vt. j. e. vsq. ad. s. si ples r. s. fi.

Eredes instituire. q. d. vnoq. int? i bois suis facere. nā hrs. i. vns. vt. j. d. bere. q. r. dif. s. fi. Itē iō dicit intus. qz ita subitrat hrs i vniū rez defūcti. ac si ea. d' p' d' eēt. vt. i autē. d. in iur. a. mo. s. j. col. v. r. ff. qd' ex ca. ma. l. cū miles. Ac. y. d. emissū. l. a iure.

Proprios. s. seruos. Alienos. sic. ff. e. nō minus.

Constō. vt. l. d. necel. ser. ber. ist. l. qdā. Cos. s. p'rios a. Per inouatōz. q. d. nō idurim? hō nouo. s. apō suos antiqz hoc idē dixerat. attilicū. vt. subicit. s. s. s. er. qd' ca. ma. nō pos. s. idē iuris. ibi. noua bñamitatis. r. s. o. ipse iustinian? nō iuenit. s. rōem reddit. cū nō ē verisile. r. vt. ibi. Tel aliter. attilicō placuit. r. paulo. sed in legis necessitates nō rediret. sicut r. s. d. testis. s. s. necq. hrs. Iustinian? nō i leg. necessitate idurit. vt. ex ipa instōe r lib eē videat. Item numqd corrigif. qd als d'f. s. q pure instituit? r sub p' d'itōe lib. qz expocaf p' d'itōis euē? vt. ff. e. l. hu? s. j. r. l. q' rēs. s. fi. r. l. q' filio. s. j. r. non. qz istud locū bz qd hōf. qn libertas nec data nec retardata fuit. at ibi expresse fuit retardata. Accur.

Properatē. vt. iste lib r hrs nōc? sit. vt. s. e. j. rñ. s. tñ vsuf fructuari? p'ide vtēf ac si eēt su? ad huc. vt. l. p. mu. d. ma. l.

Ite r q'iter d'cant institui. vt. j. e. s. si ples. vsq. ad. s. fi. Accur.

Eredes instituire. q. d. vnoq. int? i bois suis facere. nā hrs. i. vns. vt. j. d. bere. q. r. dif. s. fi. Itē iō dicit intus. qz ita subitrat hrs i vniū rez defūcti. ac si ea. d' p' d' eēt. vt. i autē. d. in iur. a. mo. s. j. col. v. r. ff. qd' ex ca. ma. l. cū miles. Ac. y. d. emissū. l. a iure.

Proprios. s. seruos. Alienos. sic. ff. e. nō minus.

Constō. vt. l. d. necel. ser. ber. ist. l. qdā. Cos. s. p'rios a. Per inouatōz. q. d. nō idurim? hō nouo. s. apō suos antiqz hoc idē dixerat. attilicū. vt. subicit. s. s. s. er. qd' ca. ma. nō pos. s. idē iuris. ibi. noua bñamitatis. r. s. o. ipse iustinian? nō iuenit. s. rōem reddit. cū nō ē verisile. r. vt. ibi. Tel aliter. attilicō placuit. r. paulo. sed in legis necessitates nō rediret. sicut r. s. d. testis. s. s. necq. hrs. Iustinian? nō i leg. necessitate idurit. vt. ex ipa instōe r lib eē videat. Item numqd corrigif. qd als d'f. s. q pure instituit? r sub p' d'itōe lib. qz expocaf p' d'itōis euē? vt. ff. e. l. hu? s. j. r. l. q' rēs. s. fi. r. l. q' filio. s. j. r. non. qz istud locū bz qd hōf. qn libertas nec data nec retardata fuit. at ibi expresse fuit retardata. Accur.

Properatē. vt. iste lib r hrs nōc? sit. vt. s. e. j. rñ. s. tñ vsuf fructuari? p'ide vtēf ac si eēt su? ad huc. vt. l. p. mu. d. ma. l.

vincie. vij. vlad ptes redacte. e. n. ad supiora faciēda relato
i. **S**ecundus. i. vincia 2 dimidia. vt. ff. de inof. test. papi. §. qm quarta. Sed quare nō posuit nomē qd vincia significat
ret. n. q. q. plurā sūt negōcia q̄ vocabula. vt. ff. d. p. ver. l. nam natura. Et nō. q. p̄mū. et scdm. et. iij. et. iij. nomē in
terpationē sumit ex eo q̄ quōtā d̄signat hereditatis por
tionē. scilicet. n.

vincia. 2 vincia. 2
est tertia lra eius
f. nō. r. sextās qz
sextā pte signifi
cat. i. duag vnci
as. quadrās. qz
quartā 2 ita tres
vincias. signifi
cat. triēs qz scā
ptem. 2 ita q̄tū
vincias signifi
cat. Sequentia
vō noia et bimo
logiaz hnt ex eo
qd certū nume
rū vinciaz signi
ficat. d̄. est qui
cū nō q̄ q̄ntā
p̄tē b̄t. s. qz q̄n
qz denotat vnci
as. semis. q̄ a fer.
et sic de singulis
p ordine. Item
nō q̄ nō oēs vin
cie. q̄ significat
per ista noia p̄ti
nent i. asse. licet
hoc inu videat.
sic. n. cōtēz as.
lxxvij. vincias et
dimidias. iō aut
ponit has ptes.
qz q̄libz p̄ti asse
ptineri. hac rōe
2 b̄d̄ d̄ n̄ b̄b̄is.
2 actio legis a
q̄li. p̄al. d̄. vt. j.
ad. l. aquilia. §.
bis verbis. Itē
nota ista tria no
mina. as. pond̄.
libra. idē signifi
cāt. Itē q̄nqz as
ponit. p. obolo.
vñ illō. Nōne duo passeres asse veniūt. An versus. As
obolus pōdus as ē possessio tota. i. b̄ditas. vt. b̄c. §. 2
pōdus large. d̄. offic. qd est in statera positū pōderat. sed
b̄ditate accipit. p. pōdere. vij. vinciaz. vñ dipōdiū q̄tū
pler pōdiū. l. r̄m̄ vinciaz. vt. j. e. §. si ples. 2 facit ad b̄c.
§. ff. e. l. feruū mē. §. si. Accursius florentinus.
k. **S**extans. i. due vncie. Quadrās. i. tres vncie. Accur.
l. r̄c̄. l. q̄tuor vncie. Quicās. i. v. Semis. i. sex vncie.
m. **S**epcās. i. vij. **S**es. i. octo. **Q**uodrans. i. r.
n. **S**extans. i. r. **S**emis. i. r. Nō idē duo decim
o. **N**ō aut. tot. nā i totū p̄sumit iustitūse defūc̄ cū aliū
n̄ iustitū vt. h. r. e. l. inēdū. §. j. idē qz p̄sumit i. milite. vt. e.
de r̄. ff. mil. l. iij. h̄ n̄ nisi qd h̄ sc̄d̄ n̄ ad h̄ sup̄. p̄ri. r̄m̄. s.
ad h̄ qd sc̄d̄ refer̄. s. neqz. n. r̄. s. h̄ si sc̄d̄ miles test̄z. castre
sib̄ p̄tē decedere testat̄ in pagaiis. vt. e. de test. mil. l. ij.
p. **D**ecedere. imo vt. q̄ sic. vt. ff. de inof. test. l. nā 2 si p̄ti
bus. §. si. q̄ ē d̄. s. h̄ ē v̄z ab initio. s. ex postf̄to p̄tē. vt. e.
de inof. test. l. cū duob̄. Et nō. h̄ n̄ idē iur̄ e d̄ i p̄tē q̄ ad p̄tē.
qd ē i toto q̄ ad totū. sic. ff. fami. ber. l. i. h̄ iudicio. ar. d̄. ff.
de pac. l. iur. gen. §. adeo 2. §. se. 2 facit ad b̄c. §. ff. de reg.
iur. l. iij. testamentis.
q. **D**ilex. nā 3 miles bene p̄tē p̄tē tef. decedere. p. p̄tē
intest. vt. e. de test. mil. l. ij. Accursius floren.
r. **Q**uantascūqz. i. quocūqz. 2 facit. ff. e. l. interdus. §. p̄
fa. et legibus se. vsqz ad. l. ex facto. Accursius.
s. **S**i ples. distributio. i. assignatio p̄tū. qm p̄tē velit te
stator quemlibet habere.
t. **E**x equis. p̄tibus. facit. ff. e. l. quotiens. §. heredes.
v. **P**eres se. cadē ē rō i dipōdio. vt. ff. e. l. fabin̄. 2. j. e. §. 2

si ples. Itē ē h̄ v̄z si testōr n̄ ignoret. vt. ff. e. q̄ loco. §. j. q̄ ē d̄
r. **P**rimidiaz. alit. n. si asse expleto scripsit ex reliq̄ pte b̄s
esto tuc. n. cū nihil reliquū sit ex illa pte b̄s institut̄ ē. vt. ff.
e. l. itē fabin̄. qd. §. §. si asse.
y. **C**ocant. l. illi q̄ erant instituti in tota hereditate p̄tibus
expressis. 3. **S**es. qui erat vel erant instituti sine p̄tibus

si. oēs i eadē pte p̄currēt. Si
vo tot̄ as p̄plet̄ sit i dimidiā
partē vocat̄: 7 ille v̄ illi oīs
in alterā dimidiā. Nec interest
pmus an medī an nouissim̄
sine pte b̄s script̄ sit. ea. n. ps
data itellr q̄ vacat. **C**idea
mus̄ si ps aliq̄ vacz: nec tñ q̄
q̄ sine pte sit b̄s institut̄ qd
iur̄ sit. veluti si tres ex quart̄
p̄tibus h̄des sc̄pti sūt. Et p̄stat
vacatē pte singlis tacite phe
reditaria pte accedē. 7 p̄n h̄
ri: ac si ex sc̄tis p̄tibus sc̄pti eēt
Et ex diuerso. si ples h̄des in
portōibus sint tacite singul̄ d̄re
sc̄e: v̄bigra. vt. si q̄tuor ex sc̄tis
p̄tibus h̄des sc̄pti sūt. p̄n h̄ ean
tur. ac si vnus q̄sqz ex q̄rta pte
sc̄pt̄ h̄s fuisse. Et si ples vn
cie q̄ r̄. distribute s̄: si q̄ sine
p̄tibus institut̄ ē qd dipōdio deest
h̄bit. Idēqz erit: si dipōdio ex
plet̄ sit. Que oēs pres ad asse
postea reuocant̄. quā sint plu
rū vinciaz. **H**is 7 pure 7 s̄ cō
ditōe institui p̄t. ex certo tpe
aut ad certū tps n̄ p̄t. veluti
p̄ q̄nquēniū q̄ moriar vel ex
klis illis vsqz ad klas illas h̄s
esto. d̄ciqz diez adiectum pro

certe illa ē concordantia. si recte ibi fiat computatio vinciaz. §.
magis vt. d̄. e. de lega. l. cū qd. vbi dicit n̄ heri trāsitu ad dipō
diū vt̄ p̄pondiū. s̄ tātū vt̄ adimi p̄mo. quātū p̄fer̄ sc̄do. §. 5
distingue. aut voluit testor. excedere asse vt̄ dipōdiū qd po
test. vt. §. e. §. n̄ ar. 2 ita h̄ intellr. aut noluit. 2 tuc h̄at locū.
l. s̄ria. Itē 2 tuc q̄n dubiū ē. s̄r̄ locū h̄at. l. cū qd. q̄ est p̄tra.
N̄ dicitur banc corrigi per illam. Accursius.
e. **R**euocat̄. b̄ditas. n. n̄ iō augat q̄ ples diuidat vincias.
sic 2 libra. l. 3 p̄ solidū l̄ alim̄ n̄ v̄z diuidat. 2 iō q̄tā p̄tē qz v̄z
b̄re in dipōdio. totā p̄tē p̄tē b̄re de asse. vt. h̄ 2. ff. e. ex vincis.
f. **H**eres 2 pure. ex certo. s̄ in diē certū qz p̄tē institui b̄s.
puta cū ip̄e potuerit capere ex testō. l. cū ip̄e mouet. l. cū tici?
mouet. vt. ff. e. l. i. tps 2. l. q̄ filio. j. R̄n. 2. ff. de li. 2. post. filio a
p̄tē. j. R̄n. 2. e. l. extraneū. **P**iles at̄ etiā extraneū p̄tē ex
certo tpe vt̄ certū tps institueret. vt. de mi. te. l. miles. 2 facit
ad b̄c. §. ff. e. b̄ditas. ar. tñ ē d̄. ff. de re. iur. act̄. s̄ ibi nō ē de
hoc actu. s̄ factionis tef. vñ in p̄tā d̄ est vt̄ magis valeat q̄
p̄tē vt. ff. de rebus du. l. quotiens. Accur.
g. **I**mpossibil. trib̄ mōis p̄tē d̄ci p̄ditio impossibil. l. de nā
vt̄ n̄ celā digito tetigerit b̄s esto. vt. j. de iur. stip. §. si ip̄ol
sibilis. Itē de iur. vt̄ si p̄z ab hostib̄ n̄ redimeret̄ filis. nā h̄
facere nos n̄ posse p̄sumit ius. vt. ff. d̄ p̄dit. isti. l. p̄ditōes 2. l.
fili. 2. i. bis duab̄ h̄t locū iste. §. impossibil. Itē de facto. vt̄ si
mōtē aureū d̄dens b̄s esto. 2 h̄ cū nō valet institutō vt̄ liber
tas. cū nec aim̄ v̄d̄ci fuerit iuris p̄sumptōe. vt. ff. d̄ statu. l. i. cū
b̄s. §. j. Itē ē qdā gr̄a impossibilitas pp̄ p̄tē. q̄ v̄t̄at.
vt. ff. d̄ p̄dit. isti. si tici. q̄ lex ē b̄v̄ic d̄. s̄ certe h̄ de impossibilitate
naē d̄ci. vt. j. d̄ iur. l. si. §. si impossibil. §. 3. certe idē v̄i p̄m̄is
duabus q̄ v̄t̄at̄ in s̄. vt. j. de leg. §. si. q̄ ē d̄. sed solue vt̄ ibi.
Item facit. ff. d̄ le. j. si m̄bi. §. j. et. ff. de conq̄. i. i. j.

Nec interest. h̄
reter̄ n̄ ad primū
casuz. s̄ ad supiorē
f. q̄n ps vacat. idēz
tñ i fo. s̄ n̄ b̄re lo
cū rō q̄ reddat̄. ca
n. r̄. vt̄ d̄ic quo ad
p̄ri. 2 statim cū sic
sit institutō. itelligit̄
ps vacare. et facit
ad hoc. ff. e. l. quo
loco. j. R̄n.
b. **C**ideamus. vt.
ff. e. l. inēduz. §. p̄tē
fa. vsqz i si. legi. ac.
c. **S**i ples. dipō
dio. d̄. at̄ dipōdiū
pōd̄ siue b̄ditas
i. r̄m̄. vincias diui
sa. itē pōd̄ d̄. ca q̄
in. r̄. diuidit̄. 2 tri
pōd̄m̄ qd in. r̄. r̄. v̄.
2 q̄ d̄ipōdiū qd in
r̄. v̄. 2 sic de singul̄
o. **I**demqz erit. i.
qd d̄icit̄ si q̄s exple
to asse fuit institut̄
b̄s i dimidiaz vo
cat̄ vt̄ n̄ expleto asse
in vacatē pte voca
tur. vt. §. e. §. p̄tib̄
at̄. l. trāscedere i va
catē vsqz ad dipon
diū. vt. §. p̄. R̄n.
idē ē et si dipōdiū
sit expletū. Sed d̄.
ff. e. itē qd fabin̄. j.
si. l. vbi dicit exple
to dipōdio institutū
n̄ habere pte vacā
tē vsqz ad tripōdiū
§. 3. certe imo dicit
q̄ sic. si recte illa lra
itelligat̄ 2 ita con
cordat. Itē vt̄ d̄. ff.
e. l. ex vincis. vj. §. 5.

Scripta. sed cur fecus in extractibus ubi videtur tractus
impossibilitas. vt. j. d. iuri. sup. §. si impos. r. ff. de act. r. ob. l. n.
foli. **R**n. hoc est fauore vltime voluntatis. Accur.

Si plures parentū. sicut p̄tatiua. vt. bec. si. r. dederis. vel
mitta vt si iueris romā. vt. ff. e. l. seru. §. puto generaliter.
si aut casualis r̄ t̄nc
sufficit primā cri-
stere. vt. ff. de pdi. i.
sti. l. si plures insti-
tutiones.

Separat. i. sub-
distinguitur p̄uōto
ne. idē in legato ser-
uatur. qd̄ hic in in-
stitutione d̄. **S**z si
in diuersis p̄tib⁹ te-
stamentū iherant. no
uissime debz obtē-
perari. s̄z in liberta-
te directa cuiuslibet
obtemperari suffi-
cit. vt. ff. de pdi. et
demō. sub diuersis
in fideicommissaria.
nouissime. vt. de cō-
di. r. demō. p̄ fidei-
commiss. r. l. qd̄ tradi-
tum. fm̄ io. et facit
ad h̄ic. §. ff. d̄ ver.
ob. si ita quis stipu-
letur.

Si quos filios
vel etiā puos. vel
quēcūq; aliu vt. l. c.
l. extraneū.

Seperegrinos.
puta qz visitant li-
mia sancti petri vt
iacobi. aliud si esset
peregrin. i. depor-
tatus. tunc. n. insti-
tuti nō p̄t. vt. l. e.
l. j. que ē d̄ite p̄tra.
r. ff. e. l. s̄z si p̄ditō
ne. §. solem. **I**te sunt r̄ alij q̄ nō p̄t̄ institui beredes vt b̄re
cōmōdū ex testō quos notauit. j. de le. §. legari.

Se vulgari substōe. dictū est supra d̄ instōib⁹ primis
vt. d. e. ti. j. n̄c d̄ secūdis que substōes dicūt siue p̄rio gradu
vel alio fiant. vt. j. e. in p̄m. et qz vulgaris ē magis cōis qz r̄
a quolibet r̄ cuiuslibet fieri p̄t. et iō d̄ ea p̄mittit.

Sicut aut. in testō. In alia aut voluntate q̄ i testō.
vt in codicill. vel aliqua alia nō fit. s̄ b̄mōi substō.
vt directo valeat. sicut nec institō fieri p̄t. vt. j. de
codicill. §. pe. et. l. de codicill. hereditate. fit t̄m i co-
dicillis ex certa scia. vt p̄ fideicō. saltē directo substitut⁹ p̄ h̄c
verba substituo admittat. vt. ff. ad trebell. l. sceuola. r̄ h̄der.
nisi testator putaret facere testm̄ r̄ facere codicillos nō desi-
nasset. s̄z p̄t. nā tunc substitut⁹ in his nec directo nec p̄ fi-
deicō. admittet vt. ff. de nup. r̄ codicill. l. j. r̄ facit. ff. e. l. p̄t. **A**c.

Sgradus. ad similitudinē. ei gradū sic d̄n̄r. q̄ faciūt scalas.
sic et p̄ gradus p̄sanguinitatis. vt. ff. de gradib⁹. l. iuriscōsul

Siquantū. i. i quot. Substituere. l. p̄t. tus. §. grad⁹.
Suouissimo. i. vltio. sic. s̄ d̄ susp̄ct. tu. §. nouissime. **S**z nū
qd̄ in alio nisi in vltio fieri p̄t. **R**n. n̄ cū. n. ipse fu⁹ oio cē h̄rs
p̄pellat vt hic substituit et. j. d̄ bered. qua. et d̄if. §. j. p̄ aliu q̄
cēt ei substitut⁹ nō admitti. vt. l. e. l. post aditā. **C**el. p̄ saltē.

Si plures. in pluriū. s̄ substitui p̄t. Inuicē. sic. j. a. j. §. sub
e. **S**unt. s̄ p̄t̄ substitui. **A**ccursus. **S**ituit.

Sisparib⁹. puta vnū in. vj. vncias. aliū. in. iij. aliū. in. ij.
instituti ponas. nā si nō adeat institutus in. vj. vncias. iij.
accrescunt habenti. iij. et due b̄nti duas. vt. bic. r. ff. e. l. in te-
stamento. r. l. sed si plures. et. l. e. l. j.

Sed si instituto. casus ē. t̄nc r̄ seius. instituti sūt bere-
des et t̄nc seius substitut⁹. r̄ seio sūt substitut⁹. **A**ccursus.
primo t̄nc secūdo seius repudiavit. admittit aut̄ meū⁹ in
p̄tem vtriusq; beredis. vt. bic. r. ff. e. l. si t̄nc. et. l. coheredi i
p̄m. **S**beredi. l. seio. **A**c. **S**uo. s̄ t̄nc. **A**ccursus.

Suolus. i. meius. **A**ccursus.

Substitutione. s̄ ordinis pupillaris. vel vulgaris substōis
q̄. d̄. nō distinguit si fuerit pu. vt. vul. substitutō. r̄ que fuerit p̄
uo facta vel institutio vel substitutio. et idē in vulgari. **S**z

hanc reprobat quidā qz d̄z ibi esse ordo. vt primo. p̄u-
cipalis. et postea substitutio fiat. vt. ff. de vul. et pu. substi.
l. ij. §. p̄u. **S**ed certe ille. §. p̄u. corrigi p̄ sequē. §. vt
qz in h̄ic d̄ice legis. **S**ed ego hoc reprobo. qz nō est hoc
huius littere intentio. sed bec quia sic fuit de facto q̄ non

distingerēt cum
ab eis querere
est t̄n̄ distinguen-
dum a nobis. sic
et alia. ff. de iudē.
nō p̄t̄ ifi. l. r. ff.
de postu. l. impa-
tor in fi. **I**te nō
d̄r h̄ic de pu. sed
de vulgari t̄m. vt
p̄ter ex scrip̄ti-
tuli. p̄ qd̄ etiā re-
probat supior.
sua. l. quia in p̄fi
glo. fuit dictū p̄z
quosdā nō disti-
guitur an fuerit
pupillar an vul-
substitutio. **D**is-
tingue ergo vtrū
institutus adie-
rit. vel coheres.
vel ambo. vt nul-
lus. l. n. vt qz
adiuit substitut⁹
repellit. si cohe-
res t̄m. l. se. idē
l. quia in me. re-
pellit. itē si neu-
ter. habet locus
qd̄ hic d̄icitur. l. f.
qz meius habe-
at totum. si autē
t̄nc. l. p̄u.
beres adeat r̄ sei
non in partē
repellitur. scilicet
meius aram in
p̄tem repellitur

quam aditicius. vt. l. e. l. post aditam. et. ff. de vul. sub.
que habebat filium. j. **R**n.

Si seruū. p̄stret familias. i. liberū domine
Sus. que iussum necessario oportet p̄cedere. vt d̄ ac-
qui. h̄re. l. si quis mibi. §. iussum.

Su partem. sed in quā. **R**n. hereditas in duas partes
diuiditur. et iterū vnus semis diuidit in duas p̄tes. que
sunt due quarte totius. r̄ vnā b̄rū p̄cularē habet domi-
nus instituti. aliam substitutus. vt. ff. de bere. insti. l. si p̄
terfa. in p̄m. **S**ed de alio semisse quid erit. **R**n. quidā qz
substitutus habet inspecta opinione testantis. l. qui credi-
dit institutū liberum fuisse. et ita per consequens creditit
substitutum admitti si hereditatem sibi institutus nō ac-
quisierit. vel alij cuius iuri postea subiectus foret. vt in si-
ne b̄uius. **S**ergo si aliquid istoz duoz non contingit de-
bet habere substitutus fm̄ opinionem testantis totā be-
reditatem. sed quia non erat liber vt testator creditit de
equitate datur domino ipsius quarta hereditatis. et facit
p̄o hoc illud generale opinione consideranda. vt. ff. pro
emp. l. ij. §. si quis a pupillo. et. ff. de acqui. h̄re. l. is q̄ pu-
tar. **A**lij dicunt qz domino datur. considerat veritate ma-
gis q̄ opinione. quia vere seruus eius domini fact⁹ erat
ille qui institutus fuit quod verius esse videtur. veritate
magis attenda. vnde facit et illud generale. veritatem spe-
ctandam. vt. j. de lega. si quis rem. **A**ccursus.

Serba. nunc mutat casum. nam supra dixit quando
aliud arbitratur testator r̄ aliud erat. in his autem duob⁹
r̄m̄is que sequuntur idem est quod arbitrat testator. **A**c.

Seres nō erit. q̄ apponit in substōib⁹ vulgarib⁹
Ser. et vey. sit. als. n. nō dicere scire nisi sic cēt. vt. ff.
de acq. plu. ar. l. ij. §. itē labeo ait. **C**er. s̄ liber factus.

Siliū. i. si neq; sibi si liber fieret. vel d̄no suo p̄nti vt cēt
futuro querat. **C**eteris. nā t̄nc qm̄ nō ē aliquid istoz
duoz admittit substitutus.

Substitutus. puta quia. vendidit se ad p̄cium p̄cipau-
dum vel quia dedit se in arrogationē. qd̄ p̄t.

in **Acquisierit**. suple in lra at in nostro casu primo. s. b. §. aliud est. et aliud arbitrat. vñ ibi in pte admittit. vt ibi dicitur. et bec oia sic distinguendo scriuauit pnceps quã do seruus fuit institutus. et alius substitutus. vt bic dicit. et. ff. de here. in sti. l. et ita. Collige ergo talẽ distinc. õez qz cũ berede ali- que instituo. et si beres nõ erit sub- stituo aut scio li- berũ aut scio ser- uũ. et tunc suaf qd in. ij. et. ij. rñ. bñus. §. dñ. aut puto liberz falso. cũ sit seruus et tũc substitutio. aut p eum volui aut nolui alium fieri berede qz hoc ex pñti et tũc suat tur mea volũtas vt. l. c. l. cũ po- nas qd e bñicõria aut e dubiũ no- luit vel nõ aliu si cri berede p euz et tũc suaf qd i primo rñobui? §. dñ. si aut puto seruũ cũ sit liber bic casus indubi- tabilis est: scz q erit liber beres. n. **Seruus**. scz in- stituti a **Subca- re pupill. substito- ne**.

titus cesar i psona parthenij serui sui pstituit.

De pupillari substitutione.

Pberis suis ipuberi- bus qd i pte qd hẽt nõ solũ ita vt supradi- ctũ substitue p. i. vt si hõs ei nõ extiterit aliũ ei sit hõs. s. eo apli. vt si heredes ei extiterit et adhuc ipuberes mortui fuerint sit eis aliqz hõs. **Tertio** si qd dicat hoc mō. **Tercio** fili- us me hõs mihi esto et si fili- me mihi hõs nõ erit: siue hõs erit: et pũ moriat qd i sua ture- lã venerit. i. anqz pubes fact- sit. tũ csci hõs esto. qd cũ si qd nõ extiterit hõs fili- tũc sub- stituit pñt hõs. si nõ extite- rit hõs fili- et an pubtatẽ de- serit ipi filio sit hõs substitui- tus. **Ma** moribz institutu e. vt cũ ei etatũ filij sint i q ipi sibi testm facẽ nõ pnt. pntes eis faciãt. **Qua** rõe excitari et pñtõez posuim? in nõ codice q

Liber. no. ex bac li- tera esse ne- cessaria vt pupil- laris substitutio- teat. **Primo**. vt sic de liber cui substituit. nã extraneo substitui nõ põt. vt. j. c. §. extraneo. Secun- dũ q sunt impuberes. nã puberibus nõ põt substi- tui. vt. j. c. §. masculo. **Tercio** tercia q beãt in pte. vt i bac lra bene pbaf p ordinẽ. emãcipatis aut nõ põt substitui. vt. ff. e. l. ij. §. j. **Itẽ** est necessariũ quartũ. q filij sint instituti vel exheredati. als nullũ esse pncipale testm. vt. d. c. de exhere. li. in prin. et. ff. e. l. j. in fi. vñ nec pupillaris valeret vt. j. c. §. liberis. **Et** bec oia sũt in nepõibz. **Quintũ** si nõ sũt recasuri in sui pñs pte: vt. ff. e. l. ij. §. posthumus. als cũ sint recasuri nõ vñ testm. cũ in eo cãu iur. vt eoꝝ testã nõ valent etiã si ipsi essent maiores. **Accu- p** **Supradictũ**. i. vulgariter. vt. d. ij. et hoc idẽ sub- dit vt si beredes. **Ac. q** **Mo**. bic caute nõ. qz pmo poit verba in sũis. scũdo substitõis vulgaris. tercio substi- tutionis pupillaris. **Et** esto. bec est institutio tñ. **Et** si filius. ecce vulgaris. **Accu- r** **Siue** beres. ecce pupillaris **Accu- r** **P**beres. bene facit q exponit. als interdũ. p. xiiij. an- nis. interdũ p. x. annis ponit bec oio cũ in sua tutelaz uent. vt. ff. de le. ij. cũ filio. **Et** **Quo** cãu. supradicto. **Et** **P**atri sit beres. et solius pñs hõ bona sũt a zo. **Et** **F**ilio. et nihilominus patri. vt. ff. e. pñfam. et bona pu- pilli vñcũqz quẽta habet. vt. ff. e. sed si plures. §. ad sub- stitutos. nisi in duobus casibus. vt in testõ mitis. et arro- gatoris. vt. e. l. sed si plures. §. si in arrogatõ. et. §. ad sub- stitutos. als a maioribus. vt. l. ve- stitutos. in fi. impube. et ali. sub. l. humanitatis. **Et** **E**tatis. vt masculi añ. xiiij. annũ. feie aut ante. xij. an- nũ. vt. ff. d. testa. l. q etate. et. d. q. ma. nõ pos. §. cum ergo. **Et** **Q**ua ratione excitati. nos iustinianus. **Accu- r** **S**ubstitutione. **Ad** ipu. et ali. substi. l. humanitatis. **Et** **P**ersonas. s. filios mẽte captõz. si beãt. als fratres. mẽte capti. als quoscũqz uolet. vt dicit. l. humanitaz pñtẽ b. **Res**ipuerint. i. cõpotes mẽtis vel sani facti fuerint. **Et** **E**t exẽplũ. et ita bec vocat exẽplaris substitutio. **Et** vt plene d bis. beãs noticiã distingue qnqz gñã substitõũ.

quia alia e vulgaris. alia pupillaris. alia exẽplaris alia breuif loqua. alia ppediosa. **Primo**. s. vulgaris subdividit. qz alia expisa vt que sit verbis negatiuis. vt si beres nõ eris. titius erit beres. vt. §. pñ. **Alia** tacita. que sit verbis affirmatiuis. vt h vos iuice substituo. vt. ff. d. ber. in sti. cũ in testõ. §. j. **Itẽ**

aspectu e vt si q mẽte captos deãnt filios vñ nepotes l pne potes e cũqz sex l grad liceat eis: et si pubes sit ad exẽplũ pu- pillaris substitõis certas psoãs substitue sin at resipuerit. eã de substitõis ifirmari. et h ad ex- emplũ pupillari substitõis q p q pupill adoleuerit ifirma- **Itẽ** i pupillari substitõis em- pstatũ modũ ordiata duo qd amõ sũt testã. altez pñs. al- tez filij. et q si ipe fili sibi he- redẽ instituit. aut certe vnuz testm e duaz cãz. i. duaz hõs- ditatũ. **Sin** at qd ita fõmido- los sit. vt tieret ne fili- eius pupill ad huc. ex eo qd palaz substitutu accepit. p obituz ei- piculo ifidiãz subijcerent vulgarẽ qdẽ substitõ palã fa- cere. et i pñs testũ pñibz ordiare dz illã aut substitõz p quã. l. et si beres extiterit pupill et intra pubtatẽ decesserit substituit- vocat sepati i iferõibz pñibz scribere dz. eãqz ptem pñio

tũ nõ maius. vt. ff. e. l. si ita quis substituerit. et in pupillari. at bec exẽplaris in incertũ. **Itẽ** in bac. l. exẽplari certe psonẽ substituit. vt. l. e. l. humanitatis. in pupillari autẽ quilibet põt substitui. **Quarta** aut. s. breuif loqua. sit ita duobus bere- dibus institutis vos iuice substituo. et si ambo pupilli sũt. nã quat uoz substitõis. bis verbis breuibus ppendunt. et ap- pellat lex hanc reciprocã substitõem. vt. ff. e. l. nõ hoc iure. §. j. **Quinta**. s. ppediosa sit bis verbis. aliquo instituto. qnqz decesserit hõs substituo. et si qdẽ hoc fiat a milite pupillo vel nõ pupillo. ualeat iure directo. qnqz decesserit institutus vt ff. d. test. nulli. miles ita herede. §. j. nisi mater sit i medio quo- casu iure fideicommissi ualeat. si pubes ita factus decesserit institutus. vt. l. e. pabus. **Si** nõ paganus siue nõ miles faciat eaz ualeat iure directo. si moriat. institutus i etate pupillari. si ve- ro postea. tũc aut p bec sit verba substituo illũ. et tũc trahit ad fideicommissaria. vt. ff. ad tre. secuola. aut p bec verba. te in- stituo. et si decesserit qnqz tibi illũ facio berede. et bec nõ ualeat vt. ff. e. l. verbis. **Que** solitet pupillaris **Ad**oleuerit. **Itẽ** finit arrogatõẽ ipuberis. vt. ff. d. adop. nec ei. **Itẽ** si pñs nõ sũt bereditas aditã vt. ff. e. l. si pñs. §. si ex affe. **Itẽ** si nascit postumus testator. vt. ff. e. l. pñ filium. **Itẽ** p scõz testm qd tñ ualeat. vt. ff. e. l. si qd cũ. §. si. **Itẽ** si te- stamentũ pñũ rupa p qrelã i totũ. aliõ si p pte. vt. ff. e. in substitõne. et d i uof. test. l. papi. §. h. nec ipuber. hõ ta. hõ. poss. mota. nõ facit pupillare substitõem cessare. qz ibi nõ qñt d vi- ridus testm. vt. ff. e. ex duobus. §. si. et d i uof. test. filius. §. j. **Itẽ** pñtũ. vt. d. e. in pñ. **Et** **Q**uo. nota q duo dicunt- quo ad qd. qz duobus sit. nã instituit hõs duobus. pñ. l. et filio **Itẽ** duaz bñditatũ. **Quo** uero dñ. qz ab vno factũ. et facit ad hoc. ff. e. l. pñs. et filij. et. ff. d. pñ. et de nõ. l. bec scriptura. et. ff. de be. pos. pñ ta. si ita scriptũ. §. si. et. l. vt bõz. **Et** **Q**uã autẽ. **Subijceret**. **Formidol**. i. dolol. multiformẽ vli. timid. qd iudis cũ subijceret substituit. vt bñt eã bñditatẽ. vt sec b **Substõis**. l. cũ ipã istõẽ. nã h eõrdo. vt pñio. zacharell. in fõ. scũdo vlgar substitõ. tercio pupillari fiat vt. d. e. l. j. pñ. **Et** **Q**uocatur. que est pupillaris. **Et** **S**cribere. vt etiã alia cõarta. quia et hoc fieri põt. vt. ff. e. l. patris. et filij.

bec quisqz mihi be- res erit. sic beres ff- lio meo. vt. ff. e. l. q- liberis. §. bec ver- ba. bec vulgaris a- dicitã bereditate ex- pirat. vt. l. e. l. post- aditã. **Secũda** au t. l. pupillaris sũt sub- dũdũ. qz alia ex- pñta. que sit verbis affirmatiuis. vt bec. si beres eris et mo- rieris in pupillari etate. titius sit hõs vt. §. pñ. **Alia** taci- ta. vt si vulgaris. tñ pupillo substituo atur. quo casu taci- ta subintelligit pu- pillari. sic et sub pu- pillari. tacita vulga- ris intelligit. vt. ff. e. l. nã h iur in pñ. **Itẽ** adueniẽte pu- bertate expirat. vt in fi. hñus. §. **Ter- cia**. s. exẽplaris iõ sic dñ. qz ad exẽplũ pupillaris e indu- cta. vt h dñ. in mltẽ tñ differt. quia bec etiã maioribus sit. sed illa tñ impube- ribus. **Itẽ** vñqz ad certã etatẽ sit pu- pillaris. s. xiiij. añũ. vel. xij. añ. in femia vt. j. c. masculo. vel etiã minus tps cer-

glo que quinqz pñã substitõem emat

Lino. lino appellat ipsam cordula que fit de lino. ut videtur fieri in lris dñi pape. in quibz cordulis testi apponēbatur. vij. sigilla d cera. Et id dicitur p pmo lino. qz si alieno. vedit careat dñs. z ita apiret. z p siluū legis nullū est. Vel dic p pmo idest sepato ab alijs gibus testamēti. Sed nōne magis nisi diabitur substituitur cū tantā struccionē. i. ordinatōz videat z ppter se. **R**ū deo hoc ignorabit an ppter se an ppter alium facta fuerat illa ordinatio.

Canere. idē ē. z si hoc nō caueat. dum tñ sepātū signet. **A**ccur. **P**rimus. q. di. dicitur q sic. caute fieri pōt sed si ita nō fecerit nūquid valet idēo min⁹. **R**ū. non idēo min⁹. zc. vrbic dicit.

Nō solū. exheredatis. i. substituitur pnt. **A**ccur. **Q**uāqz. eo casu. qm exheredato substituitur. **F**uerit. ut quia grātosus erat hic pupill⁹. sic ut ei donaretur vel legaretur.

Ad omne. imo videtur q tñi eis bonis valeat substitutio que a pte puenit ad filios exheredatos. ut ff. d. mili. tes. l. miles. §. exheredato. que ē buic p p raria. **S**ol. ibi miles emācipato substituebat. qd in alio. i. pagano nō tolerat. ut. i. c. §. extraneo. et ideo cū vñ p eo induc. f. q. pōt substituire emācipato. z aliud contra cū induc. f. q. nō possit substituire emācipato. nisi in bis. bonis. que sibi dedit. ut. ar. ff. de iur. iur. cum qui in pnt.

Substitutū. q substitutus nullo legato grauari pōt. etiaz in ea re. que pupillo fuit relicta. ut. c. de le. cū quidā. sed ipse exheredatus sic in re sibi relicta. ut. ff. e. l. coheredi. §. cū filie in fi. §. Et nō. hūc. §. nō posse hodie bñf. locū. nisi talis sit impubes qui possit esse ingratu. ut. primus pubertati. ut notatur. §. q. mo. tu. fi. §. itē si in scrūtūte als nō pōt exheredari. ut. c. de inoffi. tes. si quis in suo. §. legis.

Substitutoz. ut. §. e. in prin. vsqz ad primū. §. **E**xheredatoz. ut. §. pri. §. **L**iberis. et sibi. bic nota. qz et si filius exheredat cui substituit. prius sibi deinde dōs facere filio testm. si autē cū instituat. tunc vel añ vel post valet instō vel substō. ut. ff. e. l. q. §. p. us. et. §. sed et si quis. et. §. sed et si. et. §. fi.

Faciat. hoc fallit in milite q pōt substituire pupillo. licz nō instituat sibi aliqz beredē. ut. ff. de vul. sub. l. ij. §. q. s. a. **M**ars. sic. ff. que ad modū tes. aper. l. pe.

Caleat. i. a principio. ut qz filius fuit pterit⁹. ut. ff. e. l. si quis eū in fi. l. vel als. f. non valet testamētū a p. m. cū mul ti sunt modi quibus testamētū nō valet. ut. ff. de inoff. rup. test. l. ij. idē etiā si ex post facto rapat in totū. i. testamētū patris. secus si p pte tñ. qz tñc substō remanet. ut. ff. e. in substitutione. et. ff. de inoffi. tes. l. papi. §. sed nec. Itē bec sūt vera si iure civili expugnet testm. alr autē si iure ptozio. ut si p ptract. ca. expugnet testm. qz remanet substō. ut. ff. eo. l. ex duobus. in fi. et. l. se. que buic. l. p raria. sunt. sed certe aliud ē cū expugnat. iure civili ut bic. aliud cū iure ptozio ut ibi. nā ptoz nō pōt facere ec. nec desinere beredē. i. d. bo. pos. §. quof autē. Itē nota bic q de alienis reb⁹ qō testat. ut p d bonis filij. sic et als. ff. d. dona. inter vi. et vx. cū bic. §. si miles. et. ff.

lino p p riaz cera p signare. et in p riorē pte testi cauē ne inferiorē table viuo filio et ad huc ipubere apiant. Illo palā ē. nō idē mī valere substō nē ipuberis filij q i eisdē tabulis scripta sit qd sibi qsqz hōdē instituisse. quis pupillo h p p riosū sit. Nō solū autē heredito institutis ipuberib⁹ liberis ita substituire p rētes pnt. ut et si heredes eis extiterit: z añ pubertatē mortui fuerit: sit eis heres is que ipi voluerint. h ē exheredatis. Itaqz eo casu si qd exheredato pupillo ex heredito legatitue. aut donatōbo p p riaz arz amicoy acq sūtū fuerit. id ē oē ad substitutū p riet. Quēcūqz dixim⁹ d substōe ipuberib⁹ beroy vl heredū institutoz vl exheredatoz. eadē ē rē p o ssumis intelligim⁹. **L**iberis aut suis testm facere nō pōt: nisi et sibi faciat. nā pupillare testm ps⁹ z seqla ē p rtermi testi. adō ut si p rtermi

de inoff. rup. test. si quis filio. §. sed et si qō filius est z alius casus fm quosdā vt. c. d. secundis rup. semis. §. si. sed d iure cōi alt est. vt. ff. de testa. l. eius q. §. i. et d. codicil. l. p fid untur. §. sumptus. **C**el singulis. pōt. n. ēē q qōs ba beat plures filios z omes impuberes. si cui libet substitue

re vult pōt. si aut tē vltio loco morient et hoc pōt ut bic. et. ff. e. l. vlt singulis. Et hoc cāu vno moriēte deferef sua portio iure legatio. f. p legē. xij. ta. ad fratres. ut bic z j. de le. ag. suc. §. j. §. certe et eo qd tñ vltio morient substituit. ut eos iucē substituisse vsqz ad vltimū. et ita iure substitutōnis magis qō legatio inter eos succedi videt. ut. ff. de le. ij. l. ticia scio. §. scia. in fi. §. q est buic p rta §. certe ibi dixit p f. q nō alienaret qō testator cū di mitteret. et ex b ibi dicit iur substitutōis succedere. nō qz vltimo tñ substituit. ut. ff. de le. ij. l. is. q in fi. **M**ouissimo. i. vltio. puta bis verbis. qui ex liberis meis ipuberes vltim⁹ morietur ei titius beres esto. **S**ubstitut⁹. f. pupillariter. **M**oiatim. sic. §. d. exbere. l. §. noiati. **E**t. subaudi sit beres filio meo. **Q**uibus. f. generalibus verbis. **H**eredes. scilicet patris. **E**xterit. i. ipsimet beredes. nā secus si aliq querant. ut patri vel dño. nā tales. i. pater vel dñs qui sunt beredes p filium vel per seruū. et bis verbis generalibus nos admittunt ex substōne. **I**dē dicitur de berede beredis. ut bec notant. ff. e. qui filio. et. l. qui liberos. §. bec verba. z. l. se. **A**ccu. florē. **P**ro qua. put em dilexit testator eos in institutione equaliter vel ineq lter. sic in substōne psumitur. ut bic et. ff. e. si p r. et. §. ti. j. §. et si ex disparib⁹. **A**c. in **M**asculo. ad. rñ. annos. i. pletos. nā pupillē dē finit. ut. §. quibus mo. tu. fi. in prin. sed. j. bos annos p substitui. ut. ff. e. si ita quis. z. l. qui plures. **A**ccur. **S**ubstitutio. scz directo. si tamē aliqua verba inueniantur fideicommissi in testamēto. iur fideicommissi. valebit. ut. c. de fideicom. l. si frater. **C**omissum. qd semp fecisse videtur quū dicit si filius meus quando cumqz decesserit substituo ei vitalen. quia verbum substituo cum sit generale verbū. et ad directaz et ad fideicommissariam substitutionē possit trahi. ad id restringetur qd est rei aptius. idest ad fideicommissariam. quia directa nō habet locum quando cumqz decessit. et probaf hoc. c. de impu. et alijs sub. l. p abus. §. si vero institutio. z. ff. de vul. sub. l. coheredi. §. cūz filie. et. ff. de le. et. sc. cō. l. in ambigua. forte idem si dicat. vitalis beres esto. nā trahitur ad fideicommissariam quia de hereditate restituēda rogasse videtur. ut. ff. ad trebel. l. ex facto. j. **R**ū. et. l. scuola. **S**ed contra est vt notat. §. in distinctione. **O**bliget. rogando cum per fideicommissum vt restituat. **A**ccur. ius florentinus. **T**radamus. ut. j. de fideicō. bere. per totū.

lino p p riaz cera p signare. et in p riorē pte testi cauē ne inferiorē table viuo filio et ad huc ipubere apiant. Illo palā ē. nō idē mī valere substō nē ipuberis filij q i eisdē tabulis scripta sit qd sibi qsqz hōdē instituisse. quis pupillo h p p riosū sit. Nō solū autē heredito institutis ipuberib⁹ liberis ita substituire p rētes pnt. ut et si heredes eis extiterit: z añ pubertatē mortui fuerit: sit eis heres is que ipi voluerint. h ē exheredatis. Itaqz eo casu si qd exheredato pupillo ex heredito legatitue. aut donatōbo p p riaz arz amicoy acq sūtū fuerit. id ē oē ad substitutū p riet. Quēcūqz dixim⁹ d substōe ipuberib⁹ beroy vl heredū institutoz vl exheredatoz. eadē ē rē p o ssumis intelligim⁹. **L**iberis aut suis testm facere nō pōt: nisi et sibi faciat. nā pupillare testm ps⁹ z seqla ē p rtermi testi. adō ut si p rtermi

a Quibus modis testamēta infirmēnt. vsq; hūc quali-
ter firmēnt testamēta. nūc qualiter infirmētur. nā nihil
est adeo firmū qd nō rūpatur. vt in autē. de nup. §. nu-
ptias. col. iij. Accursius.

Questio-
men-
tū. ad
opta-
uent. id est arro-
gant.

Quibus modis testamēta infirmēntur.

Questio iure factū vsq;
adeo valet. donec rū-
pāt irritūve fiat. In
pūtur aut testm cū in eodē sta-
tu manēte testatore ipi^o testi-
ius viciat. Si qd em post fa-
ctū testm adoptauerit sibi fi-
liū p impatore eū q sui iur^o ē.
aut p ptoze fm nostram psti-
tutionē eū q in ptate parētis
fuerit. testm eius rūpūt quasi
agnatōne sui heredis. Po-
steriore quoq; testō qd iure p-
fectū ē supius rūpūt. nec iter
est: an extiterit aliq; heres ex
eo an nō. hoc em solū spectat.
an aliquo casu existere potue-
rit. Itē si qd aut nolūit he-
res esse. aut viuo testatore aut
post mortē eius anteq; heredi-
tate adierit decesserit aut p di-
tione sub qua heres institut^o
est defectus sit. in his casibus
paterfam. intestat^o mortē. nā
et prius testm nō valet ruptū
a posteriore. 7 posterius eque
nullas vires habet. cū ex eo ne
mo heres extiterit. Sed et
si quis priore testamēto iure
pfecto. posterius eoz iure fece-
rit. etiam si ex certis reb^o in
eo heredē instituerit. supius
testamentū sublatū esse diui-
seuerus et antoninus rescrip-
serunt cui^o ptois vba inseri

decesserit. quare non transmittit nec olim nec bodie ad
heredes. vt. l. de ca. tol. §. in nouissimo.
k Sed et si qd. iste. §. ē lex. ff. ad trebel. et incipit si qd pōre
l Hazoe. nota ar. p sentētia appellacionis vtrū ex ea vel

iussim^o cū aliō quoq; pter ea
in ea pstitutione expressus est
Impatores seuer^o 7 antonin^o
cocceio campano. Testamē-
tum fo loco factū. licet i eo
certarum rez^o heres scriptus
sit: iure valere: p inde achi rez
metio facta nō ē: s; teneri he-
redē scriptū vt ptept^o reb^o si
bi datis. aut suppleta^o qrtā
ex lege falcidia hrditātē resti-
tuat his q i pōre testō scripti
fuerāt. pter inserta vba scōo
testō qd vt valeret pus testm
expressum ē dubitari nō opz:
Et ruptū qdē testm h mō^o ef-
ficiat. Alio^o qd mō testā iur^o fa-
cta infirmant: veluti cū is q
fecerit testm capite diminitur^o
sit: quod quib^o modis accidit
primo libro retulimus: Hoc
aut casu^o irrita fieri testā di-
cūt. cūz alioqu^o 7 que rūpanē
irrita sūt. 7 ea que statim ab
initio nō iure sūt irrita sunt:
sed et ea que iure facta sunt et
postea pte capite diminitoz
irrita fiunt: possum^o nihilo-
min^o rupta dicere. S; qz sane
cōmodi^o erat singlas cas^o sin-
gulis appellatōnib^o distingui.
ideo quedā nō iure facta di-
cunt. qdā iure facta rūpi^o vel
irrita fieri. Non tū p oīain-
utilia sunt ea testā q ab initio
iure facta pter capitis dimi-
nutionē irrita facta sunt. nāz
si septem testū signis signata

ex prima agatur. s; contra est. ar. l. de do. inter vi. 7 vro. l. ex verbis. et simi lepōt notari in .l. pc. eiusdem. ti. m. Rebus. qz to- tum babz. lz ex cer ta re sit. iustitutus. et ideo rūmpit pri mū testamentum. be bic. 7. ff. de here. isti. l. i. §. si er fūdo. n. Gustinus. hoc titulo statim. o. Aliud. l. qd ex- pte pfirmari pē primū i scōo. 7 alia vt patet in sequen tibus. Accur. p. Imperatores. ecce verba dicte cō stitucionis. q. Campano. l. sa luten. r. In eo. scz scōo testamento. f. Valere. accipe dubitari nō optet qd est infra. Accu. e. Scripsit. l. in scōo testamento.

v Suppleta: l. si res sibi datus nō fa- ciant quartā. Acc. r. Expressum. nā testator voluit pri- mū testamētū ma- nere. et tamē nō po- tuit nisi ex iur^o fidei cō. ex tacita quoq;

voluntate que ex scōo testamento capite remanet primū. vt si sic vicāiu scōo. ideo instituo talcm. qz mortuus est quē in- stitueram in primo. nā si crruit remanet prim^o heres et le- gata ex vtroq; pstant. i. a primo. vt. ff. de here. insti. l. fi. y. Hoc modo. l. tribus modis p arrogatōem et agnatōem vt. s. e. §. j. iter et p scōi testamēti ppositōem. vt. s. e. §. poste riore. qz. vsq; huc. 3. Alio quoq; mō. diminutus sit. licet mima capitis dimi- nutione. vt. j. e. §. nō tū. in fi. et. ff. de codi. l. officium. §. si post testm. Sed ptra. §. d. test. mili. §. pe. sed illud spēale est in mi lite. Pot 7 aliud modus irritandi testm adici qz p legē qnq; cassat in duob^o casib^o. vt in autē. vt cū d appel. co. §. si quis de predictis. et. §. si vni ex parentib^o. colla. viij. a. Etulimus. vt. s. de ca. dimi. b. Alii. l. cū quis capite diminuit. Dicuntur. l. pte. c. Alioquin. i. si improprie dicere velim et large. Accur. e. Ausas. i. differentias. Accur. d. Singlis appellacionib^o. i. ppris noib^o. 7 facit. ff. d. supe. d. Rūpi. l. tribus modis. l. p arroga. l. l. labeo. §. fi. Acc. tiolcm. 7 p agnatōem 7 p scōi testamēti cōpositōem. Acc. e. Irrita. vt per ca. vi. testatoris.

F Non tñ. signata sunt. et postea testator capite minuit. **G** Romanus. ut qñ maximā vel mediā ca. di. pass. fuerit. **H** Potestatis. ut in minima. **I** Herit. et aliquo iudicio voluntate primā retineat. ut. ff. de secundis ta. l. qui ex liberis. §. testamento.

K Arbitrē. imo et facto seruo testato re. ut qz capiat ab hostibus et ibi seruus moriat. nā valet testm. ut. §. qui. nō est permi. fa. tes. §. si. que est hinc cōtraria. sed illud est ppter fidem legis cor. ut ibi. et. ff. de vul. sub. l. lex come lia.

L Tabulas. nota qd de iure civili nō admittit. cū sit irritum testamentum. sed ptozio. quo inspecto nō potuit firmari qd erat factū. qz circa talia ius ptoziū nō habet. ut. §. d. pos. §. quos a iur. **M** Et co. solo. bene dicit solo quia si plus interueniat. licet nō sit pfectū. secūduz tñ qñqz rūpit pūmū. ut in n. hui. §. dicemus. **N** Voluit. s. dicitur hoc verba. nolo testamentū qd feci valere.

O Perfecte. imo qñqz et si sint imperfecte scde rūpit pmo factas. ut. §. de testa. sancim. quodē ptra. sed ibi tam ex cursu dēni qz mutatione voluntatis illud euenit. nō sola mutatione. Item contra. ff. de test. m. l. et. militis. §. militis missus. sed ibi pūmū erat minus solēne iure cōi inspecto. vnde facile potuit rūpi. Item ptra. ff. de iur. rup. tes. l. q. sed ibi secūduz nō sit pfectū iure cōi. est tñ pfectū iur. militari. vnde rūpit pūmū. Item ptra. §. de testa. l. hac pūl. §. si quis autem. sed ibi in secdo fuerūt instituti qui et alii ab in testato successuri erant. vnde facile rūpit pūmū testamentum in quo extranei sunt instituti. et facilius admittunt venientes ab intest. ut. ar. ff. de vul. et pu. susti. l. si filius. Item cōtra. §. de testamentis. l. nram. et ad idē ptra. ff. si ta. tes. nulle ex. l. j. §. si heres. sed in illis legibus plus fecerat testator. ut rūperet pūmū qz incidit. quod magis est qz aliud testamentum facere voluisset. ut. ar. ff. de bis. que in tes. dele. l. ij. Item ptra. ff. de acqui. bere. l. claudi. sed ibi nō valet pūmū. nō qz ruptū sit a secdo. sed qz heres institutus in primo non adiuit ex eo hereditatem. vnde non valet testamentum qd heredem nō habet. ut. ff. de bis. que in tes. dele. l. pte. nec potuit eam transmittere suo heredi adeūday. ut. §. d. ca. tol. §. in nouissimo. Item ptra. §. de bis. quibus ut indig. l. hereditas. sed ibi dicit talia verba qd heres erat indignus. vel si milia. que plus faciunt qz si simpliciter diceret nolle pūmū valere. vel qz si secūduz cepisset facere. et ideo ibi recedit a pmo vel dicit illud qd hic dicitur esse verū de iure directo ut nō rūpatur pūmū. sed tamen aufertur ei hereditas ut indigno. ut ibi. cū hoc cogitauerit testator. ut. ar. ff. de condi. insti. l. quidam. in fi. Accursius. **P** Nullū est. nota nihil esse qd pfectū nō sit. ut. §. ad fil. l. cū filiam. in fi. Sed ptra. ff. que ad modū tes. aperi. l. ij. §. testamento. sed ibi abusive dicitur aliquod quod nō erat pfectum. Item ptra. §. de testamentis. l. hac pūl. §. ex imperfe-

cto. sed illud est speciale favore liberorū. ut ibi dicit. sic ut. et illud est speciale in illis. ut difficilius rūpat testator illud in quo ipse instituti sunt. ut in auten. de tes. imper. §. pe. **Q** Reliquerit. cū solēni testamento. quod facit ut furiosum faciat aduersarium suis aduersariis. que institutio est odiosa. et inuidiosa. ut. ff. de be re. insti. l. pe.

R Causam. s. lictis nam si legitimas nō pbat. s. princeps. multo minus pbat non legitimas. **S** Probatur. i. comendatur. **T** Admissurū. i. nisi solēni sit institut. nollet et nomen heredis habere. **V** Autoritas. ut qz aliquid de sit ppter qd testamentū nō valet. cū multa sint in eius factione necessaria. ut. §. de testamentis. §. i. et. q. **X** Rescripte. ut. §. de testamētis. l. ex imperfecto. **Y** Inquit. ipe ratores. **Z** Soluti. ut. ff. de le. 2. se. con. l. principes. et fact. **A** de iure sci. l. fil. §. si. **A** Quimus. i. videri volumus ut bic. 2. de le. et con. digna. et fact. ff. de le. qz pūm. et. l. se. et. ff. de le. in. l. ex imperfecto. et. ff. de inoffi. test. a. l. papi.

neqz tabulas non legitime factas. in quibus ipse ob eā causam heres institutus erat probatur: neqz ex nuda voce heredis nomen admissurum: neqz ex vlla scriptura: cui iuris auctoritas testis aliquid adempturum. Scdm hoc diui seu rus et antoninus sepissime rescripserunt. licet enim inquit legibus soluti simus: at tamen legibus viuim.

De inofficioso testamento.

Quia plerūqz parentes sine causa liberos suos exheredant vel omittūt inductū est: ut d inofficioso testamēto agere possint liberi qz querunt: aut inique exheredatos aut ini que pteritos: hoc colore. qñ non sane mentis fuerint cū testamentum ordinarent. Sed hoc dicit non quasi vere furiosus sit: sed recte quidem fecit testamentum: nō autē ex officio pietatis: nam si vere furiosus sit nullus est testamentū. Non autem liberis tantū

§. si impator. Accursius.

B De inofficioso testamento. qualiter ipso iure testamēta infirmantur. §. i. j. dictum est. nunc autē. qualiter officio iudicis. i. per suam iudicis. intentata qz ierela.

Quia. exheredant. hoc refertur ad ieros qui ascensunt per lineam masculinam et femininā. sed sequens clausula respicit tñ femininā. **Q** Del omittūt. hoc tñ ad femininā. lineam refertur. nā illarum pteritio p exheredatione habetur. ut. §. de exher. l. i. §. mater. Si autem aliquis de linea masculina omittet filium in potestate. nullū iure esse testamentū si emancipatum filius omittet. valeret. sed per ptra. ta. rūmpitur. ut. §. de exher. l. in pūm. et. §. emancipatos. hoc dicit etiam emancipatus pteritus potest dicere nullū ipso iure. ut. §. de exher. l. i. §. nostra. et. §. de li. pte. maximum Accursius.

Mossine. s. ab adita hereditate intra quinque mēsu. ut. §. de scimus. §. si. et. l. si is qui filium. in fi. et. ff. e. papi. in fi. et. **Q** in quibus ca. in inte. rest. nō est ne. l. ij. et hoc pposita qdam petitione ad hoc ut testamentū rescindat. que non est actio pūm. nec accusatio sed mediū tenet et qñqz actō quandoqz accusatio dicitur. sed prius dicit querela. ut no. ff. e. posthumus. §. si quis.

Qui. s. liberi. **Q**ueruntur. i. conqueruntur.

Exheredatos. a qualibet linea.

Pretentos. ab aliquo de linea feminina.

Hoc colore. i. honestate verborum. Accur.

Qestm. ut. §. quibus nō est per. fa. tes. §. ite furiosi.

Liberorū. s. est permissum accusare filij testamentum quando sunt ab eis exheredati. et hoc accipe in filio pagano

De rursus
quandam
regrudant

filij se gratos esse pbabāt. hodie hēdes pbāt ingratos. vt. C. e. oimodo. Itē no. hūcti. loq. de gratis filijs. si em essent in grati. nūbil tenet p̄ ei? dimittere. vt in autē. d. bere. 7 fal. §. exheredatos. 7 in autē. d. inensis do. in fi. §. fi. Et sunt cause ingratiudinis. tūq. quibus filij exheredant. 7 vñ. q̄b? p̄ a filijs. vt in autē. vt cū de ap. co. §. causas. 7 tres quib? frater a fratre. vt in autē.

D nup. §. ingratiudinis. Accur. m. De heredi q̄ lita. 7 differētia. qz heredes d. quibus d. d. cū ē diuersi sūt idco d. eoz differētia 7 qualitate. i. dif ferenti qualitate vi deamus.

A d. heredes autē ne cessarij. f. tantum. o. Extranei. d. bis aut d. b. bic. i. vicit p. ordinē. vt. j. p. r. §. 7. §. sui. 7. ceteri.

Necessarij. ad hoc vt sit necessarij. est necesse vt sit su? testatoris tpe testamenti. vt. bic. 7. ff. e. si alienū i. pu. Itē 7 tpe mortis. vt. d. d. her. insti. §. seruus. Itē qd no sit alteri legat? tūc em legatario que reret hēditatē 7 tpe eius esset. nisi idē seru? sibi substitut? eēt heres 7 liber. vt. ff. de pu. sub. l. fi. §. j.

Proin? i. sta tum. et si qdē pure institutus est. a se ipso libertatē p̄ se cutus videt. vt. ff. de acqui. her. ex p. te. et. ff. de her. insti. si sub conditōe. §. si. 7 etiam ignorās. vt. ff. si cer. pe. eius qui. et. ff. de testis q̄ in d. i. Accur.

Et necessarij. nisi sit institut? sub hac ditione si vellet que verba faciūt eū voluntariū. sed in extraneo nū opant. vt. ff. de di. insti. verba. 7. ff. de her. insti. comelius.

Quā qz cū necessarij. e. Suspectas. vt qz scūt se nō esse. soluedo. 7 facit supra q̄b? et cau. ma. non pos. in p̄ncipi. v. iat. f. ab hoc suo pio. et. §. de vul. sub. in p̄ncipio. herede et libero instituto. r. Heredis. i. serui instituti. et hūc refut? iuria afficiat vt. §. q. ex ca. ma. nō. pot. §. j. in fi.

Incōmodo. qz inuitus. hereditati astringitur. Ac. 3. Destat. sic 7 als inuenit in multis locis. vt q̄ in vno ca su grauat in alio debz releuari. vt. ff. de iur. iur. l. cū q̄ i. pu.

Post mortē. f. an aditā hereditatē vt. C. ad fil. l. cū fil. vt certe hic p̄tin? adita. et dicta. l. cū filieianū. alio casu loquit.

Patromi. i. qui esset patronus si esset liber in vita illius c. Reseruent. sepatōne impetrata. si bona patromi nō attingat. i. nō inceptit administrare. vt. ff. de sepa. l. j. §. fi. als. i. si in cepit administrare. nō poterit postea impetrare sepatōez. nisi sic minor. vt. ff. de mino. air p̄toz. §. nō solū. quo casu tñ. scz cū est minor. sepatōz impetrabit. etiā si iā attigerit hereditatē. nō aut vt ab hereditate se abstineat. vt. ff. de acqui. her.

Nō veniūt. i. nō vendunt. necessarij. §. fi. e. Sui aut. i. p̄tate. als si sūt emācipati extranei sūt vt. j. e. §. f. Desierit. improprie ponit. qz vno patre nō sūt ceteri. beres. sed dicit? desinere q̄t unad id. qd futur? erat. sic 7 als. vt. ff. de usufruc. que admodū. ca. l. iij. §. desinere. Accur.

Heres aut aut neces sarij dicunt? aut sui 7 necessarij. aut extra nei. Necessarij hēdes sūt heres institut? Itē sic appella tus qz sine velit sine nolit. om nino post mortē testator? p̄ti nus? liber 7 necessarij hēdes sūt. Quā qz facultates suas susce ptas hēt. solēt suū suū p̄mo aut secūdo vlt etiam vltiori gradu hēdē istituere. vt si cre ditoribz satis nō fiat. potius et? hēdit? bona. q̄ ipius testa toris a creditozibz possideant vlt distrahanē. vlt inter eos di uidant? Pro b tñ incōmodo? illud ei cōmodū p̄stat. vt ea q̄ post mortē p̄mō sui sibi acq̄suerit ipi reuēnt? 7 quāuis bona refucti nō sufficiat cre ditoribz itē tñ ex ea cā res ei? quas sibi acq̄suerit nō veniūt Sui aut 7 necessarij hēdes sūt veluti filij. nepos ne ptisue ex filio. 7 tēiceps ceteri liberi q̄ i p̄tate morietis mo do fuerit. Itē vt nepos neptis ue sui hēdes sūt nō sufficit eū eāne in p̄tate aut mortis tpe fuisse. Itē op? ē vt p̄ ei? viuo pa tre suo relierit? su? hēdes eēt. aut morte interēpt? aut q̄libet alia rōe liberat? p̄tate. tunc

Conteremptus. scilicet filius. b. Ratione. veluti emancipatione. vel de portatione. vt §. aut. mol. ius pa. po. sol. §. p̄trea. 7. §. cum autem. i. Liberatus. f. emancipatione. Accur.

Succedit. ita vt etiam filius emācipat? repellat. 7 ne pos qui remāsit in potestate ex eo vel alio filio natus ad mittat. 7 hoc iur. re ciuili. qd non cognonit emāci patos. quia crāt capite minutivt j. de bere. que ab intesta. d. §. emā cipanti d. iure at p̄tioz soli filij emācipati admittunt. nō nepotes vt vicio. §. emā cipati. sed p̄ edic tū d. p̄iugendū. cū emācipato li beris eius. ad mittit? sit filius. 7 nepos. vt. ff. de p̄iunge. cū emā. l. j. §. nō. qd. i. q̄ sūnt nepos cū patre vel fratre patris admittat locū hodie non habet? cū sit sub lata ois differen tia que siebat oc casione emāci pationis. vt i au tē. d. bere. ab int testa. §. j. col. ij. Accur. florenti.

Sed sui. ap pellatur. f. su? p̄dicti filij tūc potes. in C. de dome stia. nota filium domesticum p̄tri. sūt 7 aliq̄ ml ti domesticia. vt. C. de bis qui ad ecclē. consu. p̄re fecti. §. sane. Accur.

Et hēdes a m̄re instituunt. eodem nūero sūt qz feie i p̄tate libos nō hēt. Seru? qz hēdes a dño in stituit? 7 p̄ testm factū ab eo māumiss? eodē nūero hētur.

In extraneis hēditō illō ob seruat. vt sit cū eis testū factō sine hēdes ipi instituunt. sine hi q̄ in p̄tate eoz? sūt. Et id du obus? t̄pibz inspicit. testū qdē facti tpe. vt p̄stitūt? institutio. mortis vero testator? vt effe ctū hēat? ampli? 7 cū adierit hēditatē esse d̄z cū eo testū fa

Constitutus. scilicet ex artificio. iure ciuili qd fingit eandem personam patrem et filium. vt. C. de impu. 7 al. sub. l. fin. Item eandem vocem vtriusq. vt. j. de inutil. sti pu. §. ei qui. Item et ideo videtur dominus. quia in illis bonis patris alitur sicut ipse pater. et sicut vroz domina dotis. scz dicitur 7 habere possessionē. vt. C. de iure do. in rebus. 7. C. qui po. in pig. l. fi. Item et possessionez viuo patre habere videtur filius. vt. ff. p̄ herede. l. ij. in fi. binc ē qz sola administratio dicitur transire ad filium. cū p̄ mortē vt. ff. de li. et post. l. in suis.

Liberor. vt. j. de heredi. que ab intest. §. j. p̄ dicuntur. scilicet vici filij. q̄ iur. scz iure ciuili inspecto. aliud iure p̄tioz vt subij cit. quod p̄ualet.

Permitit. f. liberis in potestate positis. non vt babe ant necesse adire p̄toz. sed sufficit si se nō imisceant. vt. ff. de acqui. her. ci qui se. et. C. si vt se. ab her. ab. l. j.

Apellantur. sic. ff. de rei vro. act. §. extranei. e. Non habent. vt. §. de adoptio. §. femine. v. Habetur. scz vt sit beres extraneus. nam nō p̄sequit iste vtriusq. scilicet libertatem et hereditatem ex dñi testa mento. quod est necesse vt sit necessarius. vt. §. de bere. in fi. §. si vero a viuo.

Factio. passiuē accipit. i. vt possit cape ex testō. qd p̄o quilibet exceptis ab usdā quos notauit. j. ij. §. legari. Accur.

Constitutus. scilicet ex artificio. iure ciuili qd fingit eandem personam patrem et filium. vt. C. de impu. 7 al. sub. l. fin. Item eandem vocem vtriusq. vt. j. de inutil. sti pu. §. ei qui. Item et ideo videtur dominus. quia in illis bonis patris alitur sicut ipse pater. et sicut vroz domina dotis. scz dicitur 7 habere possessionē. vt. C. de iure do. in rebus. 7. C. qui po. in pig. l. fi. Item et possessionez viuo patre habere videtur filius. vt. ff. p̄ herede. l. ij. in fi. binc ē qz sola administratio dicitur transire ad filium. cū p̄ mortē vt. ff. de li. et post. l. in suis.

Liberor. vt. j. de heredi. que ab intest. §. j. p̄ dicuntur. scilicet vici filij. q̄ iur. scz iure ciuili inspecto. aliud iure p̄tioz vt subij cit. quod p̄ualet.

Permitit. f. liberis in potestate positis. non vt babe ant necesse adire p̄toz. sed sufficit si se nō imisceant. vt. ff. de acqui. her. ci qui se. et. C. si vt se. ab her. ab. l. j.

Apellantur. sic. ff. de rei vro. act. §. extranei. e. Non habent. vt. §. de adoptio. §. femine. v. Habetur. scz vt sit beres extraneus. nam nō p̄sequit iste vtriusq. scilicet libertatem et hereditatem ex dñi testa mento. quod est necesse vt sit necessarius. vt. §. de bere. in fi. §. si vero a viuo.

Factio. passiuē accipit. i. vt possit cape ex testō. qd p̄o quilibet exceptis ab usdā quos notauit. j. ij. §. legari. Accur.

Y Corā. nā in seruo instituto dñi psona inspiciat vt. f. de
bere. insti. §. seruus. plurimū. **Q**d. l. q. sic capax.
S Duobus tpebus. als est tribus. 7 als duobus. sed tunc
tria subiacunt tpa. vt subiacat.

Mutatio. vt quia medio tpe efficiat nō capax tñ bis
tribus tpebus be
ne iucmē capax
vt bic. 7. ff. de be
re. insti. sed si in
pditione. §. sole
mus. 7. l. si alie
nū. §. in extrane
is. Sed ptra. ff.
d. acqui. heredi.
si seruus eius q.
Sed certe q. ser
uus in seruitute
nō vicebat capax
vt ibi ex persona
dñi pncipaliter
erat. nam domi
nus erat nō ca
pax vnde eo ma
numisso. nō no
cet ei manumis
sio cū psumatur
nūc q. et tūc fue
rit capax. Item
sūt ar. ptra. ff. p
emp. l. ij. in pū. 7
in autē. vt cū de
ap. cog. §. gene
raliter.

Cpa. l. in ex
traneo herede. §.
in suo 7. necessa
rio exigitur vñū
fm io. l. tpe mor
tis. vt. §. e. sui. vt
fm 230. etiā tpe
testi inspiciat. tps
autem adite be
reditatis. nō in
spicitur. quia sta
tiz sunt heredes
patre mortuo. l.
de iure auli. vt.
ff. de suis 7. leg. l.
in suis. In neces
sariis ac tñ duo
tpa inspiciuntur
scz testamenti. 7
tempus nōrtis.
vt. ff. de here. in
sti. si alienum. j.
R. et. l. seruu.

Cestamenti. videt. l. in actiua significatione.
Acquirere. l. pōt. Factione in passiva significatione.

Sibi. si sunt sui iuris.
Alii. si sunt in aliena ptate. vt bic. 7. ff. de testamentis.
filii. et facit. ff. de su. l. j. §. si.

Extraneis. abstinenti. vt est suus heres cui dat absti
nendi facultas p ptozem. vt. §. e. §. necessarij.

Adeunda. nō. hic quatuor pportionalia. s. immiscere
7 abstinerere. que duo pntinent ad suos heredes. Item ad
re 7 repudiare. que duo pntinent ad extraneos. vt bic dicit
tur. sed quandoq. suus dicitur adire et repudiare. vt. l.
de le. here. defunctis. Accur.

Deliberare. j. annū deliberationis. petito tpe et indul
to ab imperiali culmine. a nris aut iudicibus. j. ix. mēses.
7 non nisi semel peti pōt. vt. l. de iure deli. scimus. §. et
hoc quidem.

Omniū. nisi sint vfi iure cōmuni. vt. ff. de mino. l.
verum. §. item non restituitur. Item nisi iurauerit adul
tus super ptractu. vt in. l. friderici. hac edictali. in autē. de
pace tenenda. §. sacramenta.

Succurrit. vt. ff. de min. ait ptoz. §. sed si hereditatem
m. Sciendum. maiori. s. cuidam pro pūilegio.

Coniam. abstinenti.
Grande. sic. ff. de condi. in de. l. ij. §. si quid. et. l. ij.

Gordianus. sed vbi sunt leges istoz impator. R. non
babemus. s. bētur. mentio eaz. C. de iure deli. scim. in pñ.
Prostitit. l. vt aliquis nō grauef. ppter improuifum debi
tum vel etiā. pūifū. si est nō sufficiens hereditas. vt. l. d. iur
deli. scim. §. ex omnibus. 7 hoc facto inuētario. si res pntes

es alienū qd adite hēdita
tis tpe latebat emerfisset. S.
b diu. adrian. spāli beneficio
cuidā pstrit. Pū. aut gordi
anus. postea militib. tm mo
do h. pcessit. S. nra benivolē
tia pmūe oib. subietis impe
rio nro h. pstitit. bñficiū. 7 cō
stitutōem. tā eqssima. q. no
bilissimā. scripsit. 7 tenore si
obfuaerunt hoies liceat eis
adire hereditatē 7 intantū te
neri. quantū valē bona hēdi
tatis ptingit. vt ex hac causa
neq. deliberationis auxiliū fi
at eis necessariū. nisi omiffa
obfuaerunt nre ptois. 7 teli
berandū existimauerit. 7 sefe
veteri grauamī. aditōis sup
ponere maluerit. **E**te. extra
neus heres testō institut. aut
ab intestato ad legitimā here
ditatē vocatus pōt aut p he
rede gerendo. vñuda. volun
tate suscipiende hēditatis he
res fieri. **P**ro. hēde aut gere
re qs videt. si reb. hēditarijs
tanq. hēs vtatur. vñ vedendo
res hēditarias. aut pdia colē
do locandoue. 7 quoquo mō
si volūtate suā declararet. re
vñ verbis d. adeūda hēditate.
dūmō sciat eū i. e. bonis p he
rede gerit. testatū. itestaturue
obijit. 7 se ei heredem. esse.
Pro herede enim gerere est

scere. vt. l. de iure deli. l. j. 7. l. puberē. 7. l. suum. 7. l. qui ad.
ad ho. po. l. vltima. Accursius.

Nuda. oportet tamen quod extrinsec. declaratur. si qd
ergo pro herede vclut heres gessit vt bic dicit. tunc volūta
tem illam dedarat. nisi ptestetur se non vt heredem facere.
vt bic. et. ff. de acqui. hereditate. l. pro herede. et. l. gerit. Sed
contra id quod bic dicit nuda voluntate. est. C. de iure deli.
potuit. sed certe est necessaria voluntas et actus. si ab actu
incipias. sic et als. vt. ff. de acquiren. pos. que admodū.

Pro herede. i. factis ipsis. gerendo pro herede.
Obijit. als enim nisi hoc sciat. non pntudicat sibi. nam
non videtur adire. vt bic. et. ff. de acqui. hereditate. si is ad
que. et. l. eum qui duobus.

Deredē esse. et pure. nam si sub conditione. nō pōt ante
existentē conditionē adire. vt. ff. de acqui. here. is qui heres.
Sūt 7 alia necessaria. s. vt sit liber 7 sui iuris qui adit. als nō
poterit nisi iussa patris vel domini pcedente. vt. ff. e. si quis
mibi. §. iustum. 7. l. quotiens. **P**te. oportet q. sit compos mē
tis. vt in si. buius. t. **P**te. q. sit maior. tūij. an. als nō pōt adire.
vt. l. de iure deli. potuit. et. l. si infanti. **P**te. q. sciat mortuū
esse testatorē. al. non pōt adire. vt. ff. de acqui. her. is q. heres
§. si quis dubitet. et. l. qui hereditatem. 7. l. neminē. et. l. q. si
perfitis. **P**te. certus de pdi. testatoris esse debet vt. ff. d. ac
quiren. here. l. heres. §. si. et. l. se

sum. j. tres mēses.
si abfuerit. intra an
nale spacū vt. l. d.
iure deli. scimus. §.
si aut dubi. et. §.
si aut in locis.
q. Constitutoz.
vt. l. d. iure deli. sc
imus.
r. Equissimaz. q.
tū ad tractatū.
f. Mobilissimaz.
q. tū ad suam.
t. Constitutōis.
que de cōpositōne
dicti inuētarij. loq.
tur.
v. Grauamini. s.
qd erat grauamē.
rñdeo. tenebat in
solidū omnib. cre
ditouibus. 7 legata
rijs. etiam si exce
dant mensuras be
redicatis. vt. l. de
iure deli. l. si. §. si ve
ro postq. Si autēz
petit tps ad vcl
berandū. 7 facit et
inuētarium. credi
toribus quidē tene
tur in solidū. sed de
legatis retrahit saj
cidiam. siue adie
bereditatē. j. dibe
rationis tps. siue nō
recusauerit. S. si
nō fecisset inuēta
rium. omnibus in
solidū teneatur
vt. l. de iure deli. l.
si. §. si autē hoc ait
quis. et. §. si qs au
tem.

Ete. ad legiti
ma. si iure civili. ali
ud si iure pretorio.
tūc est necesse ba
by corā ptoze agno

Pro dño unde berus. i. dñs. vt. ff. ad. le. aqni. item mela. s. legis aqulie. Item dicunt teutonici bere. i. dñe. Accur. d. Destinazione. dñmodo et hoc actu extrinsecoco dēdaretur. ar. in cōtra. ff. de peculio. l. non statim. e. intelligit. nō ergo demens vel furiosus.

Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis rubrica
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

Personales. f. ex testamento.
Confer in rem. i. per rei ven. nam recta via transit domini in legatariū rei legatē. vt. ff. de furt. l. a ticio.

De hypothecariā. f. in rebus alijs. que fuerūt defuncti
Et nō. q si legatū sit in specie. et sit res testatoris. ppetue iste tres actōnes si i genere. vt fer uū. cōpetūt due f. testamenti tby potbe. sed i casu tñ vna actō scilicet ex testamēto et vna exceptio competūt. vt si lego debitoz liberationem. vt. ff. de libera. le. l. qd mibi. et ff. vt in pos. le. l. j. s. si de bitoz. si ar sit ref alia. due tñ cōpetunt. f. psonal et hypoth. vt. c. com. de le. l. j. nō tamē oibus ager s vna quā elegerit. vt. ff. de le. q. cū filiū. s. varij Sed si legatariū sit dñs. qualiter psonal ager. vt. j. de act. s. sic ita q. ff. rone pos sessionis. vt. ff. d trit. l. j. e. ppenfus. i. de liberatum. f. Sed nō vsq ad ea. l. nō suim? pnti. f. dicta cōstitutione. imo et aliam fecim? circa istam et eandem materiam. vt. c. cōia de lega. l. j. prima tñ remouet differentiam quatuor generū legatorum scilicet in q erat

De legatis q ps iuris extra pposita
Pro dño gerere. veteres cū heredes p dñis appellabāt. Si aut nuda volūtate extraneus heres sit: ita p traria destinatione statim ab hēditate repellit. Et q furdus v l mutus natus est: v l postea factus nihil phibet p herede gerere et acquirere sibi hereditatē. si tñ intelligit qd agit.

De legatis q ps iuris extra pposita

De legatis q ps iuris extra pposita

Aliena. etiā hostiū. vt. ff. eo. ab oibus. §. etiam. §. nio.
Item ab hostib⁹ capta. vt. ff. eo. fu⁹ ab hosti. z. l. id qd. ac.
v. Redimere speciale. ppter pceptū testatoris. sic. ff. coi.
di. l. coi diuidūdo. §. si regularit. d. vt. l. d. ptra. ep. iuitū.
v. Redimere. vilo mō. qz nō vult vendere. vel si vult. tū
nimis pcat pro
pao. vt. ff. eo. nō
dubiū. §. si. r. de
le. j. apud. l. §.
constat.
y. Comertū. i.
nō pot sup ca re
contractas ha
berī.
z. Adipisci. pas
sue accipit.
a. Eximatio.
si apud nullū est
pmeritū. vel eti
am ē. sed cū grā
di difficultate. nō
valet legatū. vt
hic. z. ff. eo. l. apd
iul. §. si nisi testa
tor voluerit con
trariū manifeste
vt. ff. eo. l. si quis
inquinios. z. nō
si in alio casu. vt
si liber bō sibi le
getur. qui fuerat
redempt⁹ ab bo
stibus. quo casu
a pignore eximi
tur. vt. ff. e. fena
tus. §. si. Si autē
comertū ē in cō
muni. sed nō est
ei. a quo relinq
tur. valet vt ipm
detur vt exima
tio. vt. ff. eo. ij. l.
mortuo boue. §.
labeo. ij. §. z. sic
intelligitur. ff. e.
j. l. sed si res. Si
autē tū ei nō est
cui pstrari debet.
si ppter suū deli
ctum vel secte di
uersitatem vt in iudeo z mācipio christiano. vt. l. ne iu
deus christia. man. l. j. nō valet. nec eximatio dat. vt. ff. d
le. ij. mortuo boue. §. labeo. j. §. n. z. de ver. ob. multū inter
est. Si ppter status conditionē vel corporis vitū. vt quia
seruo malicia. vel ptracto legetur stipendiū cursus. si re
stator sit vitū inesse dat eximatio. al. nō. vt. ff. de leg. ij.
fideiō. §. si seruo alieno. z. ff. e. j. l. si filiūssa. §. si qd alicui.
b. Basilicas. basilios grece. latine domus regis dicitur.
c. Destinata. vt via publica.
d. Ignorabat. que ignorantia nocet. nisi p iuncte psonē
sit relictū. vt. l. e. cū alienā. et nisi cū relinquatur libertas
seruo alieno. vt. ff. d. fideiō. l. paul⁹. §. j. Rñ. Quid si res le
gata fuerit euicta. Rñ. si in specie. nō tenetur heres d. euic.
vt. ff. de euic. l. heres. et. ff. de le. j. l. si a substituto. §. hēs.
Si in genere. siue extra iudiciū siue in iudicio tradita fue
rit legatario nō stipulanti de euictione. agit ac si nihil sibi
daci esset si est extraneus. scz iste legatarius. vt. ff. e. j. l. si
domus. §. j. et. l. nō quocūqz. z. de leg. ij. qui p cubinā. §. si
beres. et. ff. de euic. heres. Si de p iunctis est legatarius
vt si vni de fratribus est plegatum. non agit. ne creascit
inuidia inter eos. vt. l. de bo. que li. cū oportet et. ff. de le.
ij. cum pater. §. euic. Sed si omnibus est plegatum. oēs
agunt. siue distributio plegatorū sit per iudicē facta. siue
per partes. Si autem a testatore. excipiendo seruant. nō
agendo. vt. l. cōmunia vtriusqz iudi. l. si fratres. et. ff. de
le. ij. cū pater. §. euic.
e. Si sciisset. in eo casu q ignorauit. e. Et ver⁹ ē. vt
ff. de proba. verius. l. de rei vend. res. et. l. de eden. qui
accusare volunt. l. de excep. si quidē. j. de interdic. §. cō
modū. l. de acti. et obli. l. negantes. et. l. de pba. actor.

Qui agit. nisi qui negat neget ius. et nisi psumat ius pro
actor. nā tunc pbat reus negans. vt. ff. de pba. ab ea parte
et. ff. de dona. inter vi. et vxo. quintus.
g. Sed et si luere. tribus casibus luit heres. si sciebat testa
tor re esse obligatā. vt hic. Itē si ignorabat. sed reliquit pū
cte psonē. vt. l. de
fideiō. l. obligata.
al. est. l. p dia. vel si
pro tanto erat res
obligata quantum
valct vel p maiori
summa. vt. ff. de le.
j. si res obligata.
b. Quō idē est. et
si post mortē. vt. j.
§. si cui.
agit. i. legatariū pbare opter
sciuisse alienā rē legasse defū
ctū: nō hrdē pbare optere ig
norasse alienā. qz sp nccit al p
bādi incūbit illi q agit: §. j.
z. si rē suā obligatā creditori.
aliqs legauerit: nccē hēt hēs
luere. Et in h quoqz casu idē
plaz qd i re aliēa vt ita omū
luere nccē hēt hēs si sciebat
defunct⁹ rē obligatā esse. z ita
diui seuer⁹ z antonin⁹ rescri
pserunt. Si tū defunctus vo
luerit legatariū luere: z h ex
presserit. nō tebet hēs eā lūē.
Si res aliena legata fuerit
z ei rei vno testatore legata
rius dñs fact⁹ fuerit: si qdē ex
cā emprōis: ex testō actōe pci
um pseq⁹ pōt: si vō ex cā lucra
tiua: veluti ex donatiōe vlex⁹
alia simili cā. agere non pōt:
nā traditū est duas lucrati
uas cās i eundē hoīem. z ean
dē rē pcurrere nō posse. Pac
rōne. si ex duobus testamen
tis eadē res eidez debeat. in
terest vtrū rē an extimatōz ex
testamento consecutus ē: nā z
si rē habet: agere non pōt. qz

cte psonē. vt. l. de
fideiō. l. obligata.
al. est. l. p dia. vel si
pro tanto erat res
obligata quantum
valct vel p maiori
summa. vt. ff. de le.
j. si res obligata.
b. Quō idē est. et
si post mortē. vt. j.
§. si cui.

Consequi. nota
caute ponit cōseq.
nam p cū petere n
potest. sed rem que
tantū est in obliga
tione. fm nos. exti
matio tamē datur
ppter defectum rei
vt. ff. de ver. obli. si
seruū. §. effect⁹. §.
contra nos est. ff. d
lega. tercio. l. si res
mibi. fideo ibi p
pter defectū iuri pe
tēdi. ex psumpta
voluntate defuncti
rem legatam lega
tarius amittit. sed h
non ex voluntate de
functi amittit emē
do. quidā tñ dicūt
extimatōem esse in
obligatiōe. vt. ff. d
condi. fur. in re fur
tiua. §. sed vtrū. in
fi. Et nota quatuor
casus quibus peto

quod habeo. Primus est vbi res mibi data potest auferri vt
ff. de solutio. si rem. et. l. qui res. j. Rñ. Item si habeo ex alia
causa quā debeam habere. quia non videoz habere. cū p cū
absit. vt hic. Item si aliquid iuris rei deest id adhuc est tra
dendū. vt. ff. de solutio. etiā. et de verbo. obli. iul. §. si. Item
si res deterior est dolo dantis. ex causa stricti iuris datur de
dolo licet habeat rem. vt. ff. de dolo. et eleganter. §. non so
lum. sed in bo. si. agitur ex primo contractu. vt. ff. com. l. iij.
§. si res.
k. Ex alia. vt legati. vt. ff. man. si hereditatē. nō dotis pro
missione. vt. ff. de acti. et obli. l. ex pmissione dotis.
l. Non pōt. etiam si sua postea esse desinat. vt. ff. de lega. ij.
m. ius. §. duobus.
m. Traditū est. a iure. vt. ff. de acti. et obli. omnes. et. ff. eo. l.
si seruus. l. c. §. fideiō.
n. Dominū. ff. e. j. l. si seruus. §. j. contra. Solu. ibi per obli
quū cōcurrūt. non directo. vt dic ar. ff. de vul. su. qui liberis
§. finali.
o. Rem. idest speciem. aliud si quantitatē. vt. ff. eo. ij. ticio.
seio in principio.
p. Non posse. sed cur secus quādo emit. Rñ. quia nec rē ha
bere videtur cū p cū ei absit. et loco rei successerit. vt. ff. d pe
ti. bere. si et rē. et qd me. cā. videam⁹. et. l. si ipsa.
q. Ratione. l. supradicte regule.
r. Testamentis. l. duoz hominū. si cū vniū esset. primus
p secundū corrigatur. vt. §. qui. mo. tes. infir. §. posteriore.
Quid si in eodē bis legauit. rñ deo distingue specie a quātī
tate. vt. ff. d le. j. plane. §. si eadē. vsqz ad illū. §. si p iunctis.
s. Nō pōt. ff. de le. j. plane. §. sed si duoz. contra. Solu. illa
intelligitur secundū huius. §. distinctionem

nam

legatarius

Utere pot. ff. de lega. j. huius. §. j. §. tra. So. ibi testatoris
z heredis testantis e eade psona. vt in aute. de iur. a mo.
in prin. col. v. vel ibi in scdo legato comodū representatōis p.
mi legati relicti videf vt. j. e. §. ex contrario qz nō videf legari
bis in duobus testis. z ideo nō habebit nisi semel.

Ea quoq; res.
sic. ff. de leg. iij. l. eti-
am. Accursius.

Dodo. si autē
nec hnt res. nec est
in rerū natura. nec
erit. vt dicitur. v. l. de
fuit sed nō est. vt do
mo mortuus. non
pōt legari. vt. j. de
iur. spū. in prin.
ci. Si autē est dubiū
an sit vel nō sit i re-
rum natura. cauet
heres de psequen-
do et restituendo.
vt. ff. de l. j. seruo le-
gato. §. hū. Idem
in seruo legato. qui
fugerat ante testa-
mentū. Quid in eo
qui fugerat post. f.
testamentū. q. f. est
periculo legatarij.
vt. ff. e. t. j. l. cū fu-
er. l. si seruo legat.

Matū. z tūc cō
petit sibi ex actio vt
ff. de ver. ob. inter-
dum. j. hū.

Si eadē. duob?
quid si dicat illi aut
illi lego. rñ. duo rei
stipulandi esse vi-
detur. vt. ff. e. t. h. si
ticio aut scio.

Counctim. scz
p copulatiua pū-
tionem. vt. ff. de be-
re. insti. si ita quis.

Disunctim. i.
separatim. vt. j. pr. §.

Sconditur. viriliter.
nisi simul duo pūcti essent. qui lo-
cum vnius obtinent. vt. ff. de bere. insti. ticio. z l. inter dū.

Ciuo. nā si testatore mortuo legatarius decedat. ad be-
redē suū legatū transmittit. vt. ff. de cadu. tol. §. cū igi.

Cestatore. post testamentū tñ. vt differat a sequenti.

Defecerit. f. legatarius. vt p morte ciuile. Quid dic legatū
qd tribus casibus deficit z accrescit legatario pter duos qui
ponunt hic. Primus. si nō est collegatarius in rerū natura tē
pote testi. vt. ff. de cadu. tol. §. in primo. Secundus. si mibi z
postumo q abozicf postea vt. ff. e. l. si duob. §. si. Tercus. si
mibi z heredi suo legat. vt. ff. e. j. l. plane. §. si duob. z sic sūt
quinq; casus. Contra sunt tres casus quib? deficit legatū.
sed collegatario nō accrescat. Primus. si mibi z suo suo legat.
vt. ff. e. j. l. plane. §. si pūcti. Secundus. si mibi et tibi res tua
legatur. vt. ff. e. l. huius. §. si ticio. Tercus. si mibi et nō capa-
ci legatū. vt. ff. de lega. ij. l. si ticio.

Counctim. f. re z verbis. vt. ff. de l. ij. l. re pūcti.

Disunctim. scz verbis tñ. nam re sunt pūcti.

Lego. sed nōne dando scio admittit ticio. vt. ff. de pu. sub. si
quis cu. z de adimen. l. l. sicut. rñ. sic si pbat testatorē hoc
f. admittit ticio et dare scio voluisse. nō als vt. ff. e. j. l. si pluri

Eque disunctis. f. verbis tñ re tamē
bus. §. j.
pūcti sunt. vt. ff. e. ij. re pūcti. Sunt z alij re et verbis dis-
uncti. vt si dicaz lego ticio dimidiā serui. sempromio. lego d
midia eiusdē serui. vt. ff. e. t. l. z proculo. nec obstat in codez
t. l. meuo. in prin. qz illa intelligit qñ vnam dimidiā vtriq;
legauit et in istis non habet locū accessio. i. ius accrescendi.
vt dicta. l. et proculo. Sunt etiam re disuncti. sed verbis con-
iuncti. vt si dico lego tibi et sempromio p equis portōibus
Sunt et alij re z verbis pūcti. vt. §. pri. Et pūcti vtroq;
modo. pferuntur disunctis vtroq; vel altero tñ modo pūcti
ctis. Coiuncti vero vno modo tñ. simul admittunt. f. re tñ

habet eā ex cā lucratia. si ex
timatōz agē pōt. Ea quoq;
res q in rez natura nō ē. si mo-
do futura ē. recte legat. velu-
ti fruct? q i illo fūdo nati erit:
aut qd ex illa acilla natū erit.

Si eadē res duob? legata
sit: siue pūcti siue disuncti
si ambo pueniāt ad legatū. scī
dī? int eos legatū. Si alē testi-
ciat. qz aut spreuerit legatuz
aut viuō testatore? recesserit
vl' alio quoq; mō defecerit. to-
tū ad collegatariū ptiēt. Cō-
iunctis aut legat. veluti si qd
dicat ticio z scio hoiez stichū
z lego: disunctim ita: ticio
stichū hoiez z lego: scio hoiez
stichū do lego: s; z si expserit
eūdē hoiez stichū. eq disuncti
legatū intelligit. Si cui fū-
dus alien? legat? fuerit: z eme-
rit pūctatē reducto vsufu-
ctu. z vsufu. ad eū puenit?
z postea ex testō agat: recte cū
agere z fundū petere iulian?
ait: qz vsufructus in petitiōe
seruitutis locū obrinet: S;
officio iudicis ptingitur vt de

pūcti et disunctis pferuntur. vt. ff. de bere. insti. si ita qd
beredes. et. ff. de lega. iij. l. re coniuncti. §. pe. et. §. h.

Si cui emerit. f. legatarius.
m. Beruenerit. f. morte vsufructuarij. vel ca. di. vel sili
causa lucratia tamē. vt. ff. de vsufruct. §. finit z sic fact?

est causalis
n. Fundū. l. p.
pūctatē plena
iudicis tamē offi-
cio aliter sit. vt. j.
sequit. Accu.

dncto vsufu. iubeat extima-
tionē pstarī. S; si re lega-
tarij qd legauit: inutile ē lega-
tū. qz qd pūctum ē ipi? apli?
eius fieri nō pōt. et lz aliena-
uerit eā. nō debet nec ipa res
nec extimatō erit. Si qd rez
suā qñ alienā legauerit: valz
legatū. nā pl? valet qd i veri-
tate ē. quā qd in opione? S;
z si legatarij esse putauit vale-
re pstat: qz extim? volūtas de-
functib? ptiēt. Si re? suā lega-
uerit testator. postea qd eā alie-
nauerit: Celsus putat. si non
adimendi aimo veditit: ni-
hilomin? debet: idēq; diui
seuerus z antonin? rescripse-
runt. Idem rescripserunt.
eū qui post testamentū factū
predia que legata erant pig-
nori dedit: adimisse legatum
non videri: et ideo legatariū
cum herede agere posse. vt p
dia a creditore luantur. Si
vero quis partem rei legate
alienauerit: pars que non est
alienata omnimodo debetur:
pars autem alienata ita debe-

Petere. hic
repetere qd dicit?
§. eo. §. si res. ac.
o. vsufu-
ctus. dicit fūdu
peti et sic i plena
pūctate. Sed
opponit. plēa p-
pūctas costat ex
duobus. f. nuda
pūctate. et vsu-
fruc. z iam babz
pūct. i. vsufu-
er causa lucra-
ua. quomō ergo
petitur fund? in
plena pūctate.
Rūder vsufu-
ctus hoc casu cū
fundus petitur
in plena pūcta-
te non obrinz p-
tem dominij. lz
vicem seruitutis
pūctalis. que non
est pars rei. cum
non possit eē si-
ne re. et ideo nō
videf peti ea ps

rei que obuēit ex causa lucratia. f. vsufructus. et hoc
de rigore. sed cōtra de equitate vt subicit.
p. Petitione. scz tali. idēst predicta fundi per actionem
ex testamento. als in multis locum dominij babz. vt. ff. de
pū. infec. qui bona. §. z suspiciariū. z ff. de bo. auc. iij. po.
inuenditione. et. ff. de ber. l. et puto. §. ij. et. ff. de vsufruct.
l. iij. et. v.

Seruitutis. f. realis.
r. Reducto. i. extimatione vsufu. que. f. vsufu. et cau-
sa lucratia habet. et iō nō debet pl? bre. vt. §. e. §. si res.

Extimationē. scz pūctatis.
t. Testari. f. ab herede.
v. Sed si rem legatū. ff. de libe. l. j. contra solu. ibi libe-
ratio relinquatur. que nō erat debitoris.

Pot. sic. j. de acti. §. sic itaq. z ff. e. ij. l. cum quis pmo
rñ. et. ff. de excep. rei iudi. l. et an eadē. §. actiones. et. ff.
de acqui. pos. l. ij. §. ex pluribus.

Alienauerit. ff. de reg. ca. l. j. in fi. contra. solu. fm. b. ibi
viuo testatore alienauit. hic postea. vel bic purū fuit sibi cō-
ditionale. fm. io. ar. ff. e. cetera. §. ij.

Si quis rem suā. quasi alienā. i. credēs alienā.
a. Opinione. nota sic. ff. de manu. viij. si pater. §. quoti-
ens. z ff. de iure z fac. ij. l. regula. §. qui ignorauit. ar. p. tra
ff. de acqui. bered. is qui putat. solu. ibi de re que consistit
in animo.

Extim. i. effectum. vt. ff. que admodū tē. ap. l. vel ne-
gare. ibi publice em expedir suprema hominū iudicia exti-
tum habere. i. res talis legatario acquiri pōt.

Si rem alienauerit. vendendo. sed donando indistin-
cte videtur adimere. valeat donatio vel non. et etiaz si re-
uocetur. vt. ff. de adimen. l. l. cum seruus. et. l. rem lega-
tam. et. l. legatū sub conditione. §. j. Si ex alia causa a do-

notis

natione distinguere animū. vt. bic. Et in dubio pbat heres mutata voluntate. vt. ff. de le. iij. fidei. §. si rem. v. Adimendi. qui animus ex hoc pbat. qz si necessitate rei familiaris. non videtur reuocasse. als sic. que distinctio in donatione non cadit. vt. ff. de adi. l. re legata nota. L. co. qui post.

e Deberi. f. rez legatario. ar. §. e §. non soli. vbi no initio fuit aliena.

f Idem. f. iuris esse vel idem. scz imperatores.

g Dignoz de. dit. quid si re ob ligaram credito rebitoz legauit nunquid valet legatum. Rñ. sic z nihilominus potest petere debitor. nisi voluntas testatoris ostendatur vultis copensare. vt. ff. de le. ij. l. credito rem.

b Cideri. nisi sub dicta distinctione. i. an habuit animus adimendi vel no. Al dic nullo modo vt. bic. z. l. e. qui post. z hoc quia pmo valuit fidei als ptra. vt. l. d. do. inter vi. et vro. si maritus.

i Si vero. no. de toto ad parte i. Quis. scz testator.

k Si quis legauit. quod triu. modis fit. Pñ. peti nolo. vt. qd debet relinquere. vel actioz remittit. et bic liberatus est legatarius. ab omni oino debito. vt. bic. z. ff. de le. l. i. si quis rones. z. l. aurelio. j. Rñ. Secundus est. rones red dere nolo. z bic ab omni liberatur. nisi ab eo qd penes eum sit. z qd dolo fecit. vt. ff. de le. aurelio. §. si. Tertius. si dñ nauit heredem ne exerceat actiones. quo casu si bona cas habet testator. litis euentus z sumptus ab aduersario facti legati videntur. vt. ff. de le. leg. petitor. si malam causam nihil videtur legare. vt. in eadē lege.

l Certe licet. res sua sibi legari videat. vt. ff. de le. l. i. j. Rñ. z est hoc verū nisi testator vivo ex actio fiat. vt. j. e. ti. §. tam autem. m. Cōtra. vel bñs heredis. vt. ff. de le. n. Petere. cū effectu. pter excep. vt. ff. de le. ij. in fi. de le. l. iij. §. nunc de effectu.

o Heredis. sicut ē bonoz possessor. z fidei. cō. vniuersalis. vt. j. d. bo. pos. §. quos aut. z d. fidei. cō. ber. §. restituta p. Auert. p. acceptilationē. si solus est debitor. si habet contrem sociū idem. als cōreus siue socius pacto est liberatus. vt. ff. de libe. le. l. iij. §. nunc. de effectu. in fi.

q Temp. vt. ff. de libe. le. no. solū no. strū. §. ij.

r Et contrario. debito. secus si alius qz interest credito ris plures reos habere. vt. ff. de libe. le. si qz decede. §. si.

s Quo. f. quilibet z naturaliter z cū effectu z pure. als va let. vt. ff. de le. j. si creditoz p. totam. l. et. l. in autem.

t Amplius. sed nūquid bodie semp est plus. cū habeat statim rei legatē dñm. z hypobecaria alia rez defun. ci. Rñ. no. vt. ff. de le. ij. l. ij. §. si rem. quia plus tm̄ qua tuoz modis dicitur. vt. j. de act. §. plus aut. z iste modus no est aliquis de bis. Et salicet creditoz.

v Legauerit. f. dñtor v. Nihilominus. ff. e. ij. l. dñtor i

pñ. Ora vbi est inutilis. fo. bic. corrigi vel ibi dicit inutile. l. non utile cū et aliā habeat act. pot. tm̄ z ista agi. vt. bic. r. Constitit. i. valuit. Quia. rō illius false opinionis. y. Cō. pōt. no. argumeta. p. vtracq. pte ad hanc regulā. vt. ff. de ver. ob. existimo. et. l. pluribus. §. sed z si placeat. z de bis. q. p. no. scrip. ba. l. si in metallū. §. item si seruo. z de fuit.

l. p. parte. Accu. 3. Si si vrozi. ple in. l. in cōmodo re p̄sentationis. cū le gatus stati. dos ve ro anua bima tri ma die olim. bodie post annum mobi lia. sz imobilia stati vt. l. de rei vro. ac. l. vnica. §. cū aut. z ff. d. dot. p. l. j. §. ve rū est. Itē de dote daf. acto inquantū maritus facere p̄t vt. c. b. ref. vt. ff. so lu. ma. et. i. j. Rñ. at legatū in solidū. nisi in falcidia p. be neficiū inuentarij. vt. in autē. d. here. z fal. §. si vero no. fe cerit. col. j. Itē si q. pacta in pludicijs m. ulieris facta sūt. beneficio legati tol luntur. vt. ff. de do pli. j. Rñ.

a Dote. i. illā do tem quā no. recepit b. Instrumenta. dotis. in qbus con fessus fuit se rece pisse dote quā non recepit. vt. ff. d. do te. p. l. fi. §. si. et. l. cum scriptis. §. atez ci qui.

c In prelegau do. l. legando. a. nū dat em. pte. vt. ff. d. dote. p. l. j. j. Rñ.

d Si ref. puta ser uis stichus. c. Facto. i. moza.

quo casu de interitu tene. vt. ff. de ver. obl. si seruū. j. Rñ. z de le. j. cū res. §. si. vel qz sine cā occidit vt. dca. l. si seruū. aliō si cū causa. vt. ff. de le. j. quid ergo. §. si heres. tene. em̄ de do lo. z lata culpa z leu. vt. ff. e. j. l. cum res. §. sed si culpa. et. §. f. Cō. rierit. vel no. ppareat. quo casu cauet bñs culpa. de dando si ad eū redierit. et suis sumptibus recuperatur. qñ post mortē fugit. als. i. si in vita. sumptibus legatarij. vt. ff. d. le. j. cum res. §. item si res. z de le. ij. si quis seruū.

g Decedit. qz q. in specie tene. et. interitu liberaf. vt. bic. z. ff. d. ver. ob. si her. legat. b. Sine facto. in hoc quoq. scz seruo alieno pōt. admitti culpa. puta no. certificauit bñs do minum. q. si scisset se posse vendere. no. manumississet. scz for te cū videret velle manumittere. vt. ff. e. l. cū res. §. sed si alie nus. Itē si fuit in moza emēdi. vt. ff. d. ver. ob. si seruū. §. si at alienū. z dic. facto. i. culpa. vel moza.

i Heredis. contra vde. pte. l. nāq. naturam.

k Danumiss. nāq. manumiss. filis ē mortuo. vt. ff. d. soluti. si mibi alicui. l. Cene. scz ad extimatōz. vt. ff. e. l. si qz in quilinos. §. j. et. ff. q. et. a. qui. bñs sz h. no. dicit tenere manu missio. sz dicit quo min. valeat legatū. f. q. ad extimatōz.

m Nec interest. cur secus vbi seruū indebitū sibi solutū qñ manumissit. vt. ff. de cōdi. inde. in sūma. §. si seruū. q. est cōtra. io. Rñ. deo quia debuit scire. cū factū sū censeat. vt. in autē. de iureiur. a. mo. j. Rñ. Donauerit. salicet heres.

n Seruū. a testatore legatum. et erat heredis.

o Cene. ad extimatōz. vt. §. pri. dixi. Grauerit. f. heres q. Si quis cedūt. qz duo legata sunt sepata. vt. ff. de pec. le. l. ij. sed ptra. ff. de ventre in spi. l. j. §. ex hoc vbi dicit q. ptus est portio vixcep. matris. Rñ. ibi loquitur donec in ventre ē.

e 5

quo casu de interitu tene. vt. ff. de ver. obl. si seruū. j. Rñ. z de le. j. cū res. §. si. vel qz sine cā occidit vt. dca. l. si seruū. aliō si cū causa. vt. ff. de le. j. quid ergo. §. si heres. tene. em̄ de do lo. z lata culpa z leu. vt. ff. e. j. l. cum res. §. sed si culpa. et. §. f. Cō. rierit. vel no. ppareat. quo casu cauet bñs culpa. de dando si ad eū redierit. et suis sumptibus recuperatur. qñ post mortē fugit. als. i. si in vita. sumptibus legatarij. vt. ff. d. le. j. cum res. §. item si res. z de le. ij. si quis seruū.

g Decedit. qz q. in specie tene. et. interitu liberaf. vt. bic. z. ff. d. ver. ob. si her. legat. b. Sine facto. in hoc quoq. scz seruo alieno pōt. admitti culpa. puta no. certificauit bñs do minum. q. si scisset se posse vendere. no. manumississet. scz for te cū videret velle manumittere. vt. ff. e. l. cū res. §. sed si alie nus. Itē si fuit in moza emēdi. vt. ff. d. ver. ob. si seruū. §. si at alienū. z dic. facto. i. culpa. vel moza.

i Heredis. contra vde. pte. l. nāq. naturam.

k Danumiss. nāq. manumiss. filis ē mortuo. vt. ff. d. soluti. si mibi alicui. l. Cene. scz ad extimatōz. vt. ff. e. l. si qz in quilinos. §. j. et. ff. q. et. a. qui. bñs sz h. no. dicit tenere manu missio. sz dicit quo min. valeat legatū. f. q. ad extimatōz.

m Nec interest. cur secus vbi seruū indebitū sibi solutū qñ manumissit. vt. ff. de cōdi. inde. in sūma. §. si seruū. q. est cōtra. io. Rñ. deo quia debuit scire. cū factū sū censeat. vt. in autē. de iureiur. a. mo. j. Rñ. Donauerit. salicet heres.

n Seruū. a testatore legatum. et erat heredis.

o Cene. ad extimatōz. vt. §. pri. dixi. Grauerit. f. heres q. Si quis cedūt. qz duo legata sunt sepata. vt. ff. de pec. le. l. ij. sed ptra. ff. de ventre in spi. l. j. §. ex hoc vbi dicit q. ptus est portio vixcep. matris. Rñ. ibi loquitur donec in ventre ē.

e 5

quo casu de interitu tene. vt. ff. de ver. obl. si seruū. j. Rñ. z de le. j. cū res. §. si. vel qz sine cā occidit vt. dca. l. si seruū. aliō si cū causa. vt. ff. de le. j. quid ergo. §. si heres. tene. em̄ de do lo. z lata culpa z leu. vt. ff. e. j. l. cum res. §. sed si culpa. et. §. f. Cō. rierit. vel no. ppareat. quo casu cauet bñs culpa. de dando si ad eū redierit. et suis sumptibus recuperatur. qñ post mortē fugit. als. i. si in vita. sumptibus legatarij. vt. ff. d. le. j. cum res. §. item si res. z de le. ij. si quis seruū.

g Decedit. qz q. in specie tene. et. interitu liberaf. vt. bic. z. ff. d. ver. ob. si her. legat. b. Sine facto. in hoc quoq. scz seruo alieno pōt. admitti culpa. puta no. certificauit bñs do minum. q. si scisset se posse vendere. no. manumississet. scz for te cū videret velle manumittere. vt. ff. e. l. cū res. §. sed si alie nus. Itē si fuit in moza emēdi. vt. ff. d. ver. ob. si seruū. §. si at alienū. z dic. facto. i. culpa. vel moza.

i Heredis. contra vde. pte. l. nāq. naturam.

k Danumiss. nāq. manumiss. filis ē mortuo. vt. ff. d. soluti. si mibi alicui. l. Cene. scz ad extimatōz. vt. ff. e. l. si qz in quilinos. §. j. et. ff. q. et. a. qui. bñs sz h. no. dicit tenere manu missio. sz dicit quo min. valeat legatū. f. q. ad extimatōz.

m Nec interest. cur secus vbi seruū indebitū sibi solutū qñ manumissit. vt. ff. de cōdi. inde. in sūma. §. si seruū. q. est cōtra. io. Rñ. deo quia debuit scire. cū factū sū censeat. vt. in autē. de iureiur. a. mo. j. Rñ. Donauerit. salicet heres.

n Seruū. a testatore legatum. et erat heredis.

o Cene. ad extimatōz. vt. §. pri. dixi. Grauerit. f. heres q. Si quis cedūt. qz duo legata sunt sepata. vt. ff. de pec. le. l. ij. sed ptra. ff. de ventre in spi. l. j. §. ex hoc vbi dicit q. ptus est portio vixcep. matris. Rñ. ibi loquitur donec in ventre ē.

e 5

Idem. sic. ff. de pe. le. l. iij.
Ordinarij. qui sunt bñ di. vt. j. qd. cū eo. §. cum autem.
Mortuo. s. viuo testatore. nisi p. vt. ff. de pec. le. tūc iutile
Estigitur. q. accessio est. vt. ff. de pec. le. l. j. r. ij. §. qua
re non ita in superiori casu. Rñ. ppter bois dignitate. q. non
ita accedit vt. ff. de edil. edi. iustissime in prin. Itē quid si vica
rij erant tñ in pe
culio r legatus est
cū peculio. Rñ. idē
vt exprimere pecu
lium noceat. vt. ff.
de condi. et de. si in
diem in fi. Accu.
Idem est instru
ctus. huic primo ar
ticulo ptra dicit. ff.
de fun. instru. si cui
fi. Solut. fm ro. bic
simpliciter ppter ru
des sic loquit. Vel
dic q sit idē qd in
partu et vicarijs et
qd sequitur cū in
strumento. referat
ad pri. de peculio.
Vel subtili. refert
inter instrumentū
fundi qd perit sem
per pempto legato
fundi et instrumē
tū patris. qd non
per licet legatum
fundi pcreat. r hoc
casu loquit lex dñia
r alia dñia in eo. ti.
l. j. ar. ptra. ff. de fun.
instru. l. questum.
§. sed si fundus. et.
§. si instructio. qui
bus dicit. si fundus
instructus legatus
sit. instrū patris.
ptinet. nō agri. sed
ibi subaudi tñ. Vel
dicit lam esse pauli
fui. i. l. si cui. istaz
labeonis. a iustitia
no. pbata. r sic cor
rigit illa.
Idem instru
to. est aut instrumē
tum. apparatus re
rum diuitias man
suraz. sine quibus
nō posset exerceri
possessio. vt. ff. de fu
do instru. questū.
j. Rñ. r sunt instru
menta fundi colen
di seruandi gra cō
parat vt de fun. instru. l. instra que sunt illa. ibi habes.
Alienato. a testatore. a §. si grex. qui ex. r. ouib. pstat
vel quatuor vel quinq. porcis. vt. ff. de abigeis. oues.
Ad vñā. sic. ff. qd cuius pmiuer. l. licet. §. si. r. ff. de. j. l. gre
c. §. de. ff. quib. mo. vsufu. amit. l. si. §. So. faci. ge. Acc.
lius perditur legatū vsufu. quā ppietatis. vt. ar. ff. in eo. ti.
reperi. §. rei mutatione. et. ff. de. j. l. grege.
Legato. sic. ff. eo. grege. sic. j. §. pri.
Corpus. tria em sunt corpa rex. Qñ qd vno spū. i. ele
mentatione ptinet. vt hō lapis. §. cōm qd excoberentib. cō
stat vt dom. r armariū. Teratū qd ex distantib. corpb. vt
grex r plis. vt bic. r. ff. de vsuca. rex mixtura. §. j. r. ff. de rei ve.
in re. §. ar in bis. f. Cedere. §. colūna vel tignū dom. le
gari pure nō pōt. vt. ff. de. j. l. cetera. ne vrbs deformatur.
Si peculū. fuerit. vno vt extraneo. b. Peculio. acce
dit. nā r futuz. peculū legari pōret. ff. de pec. le. l. ei quoq.
Legatario. idēq. manumisso. r facit ad h. §. pri. §.
Cedere. nō. tria tpa. an mortē testatoris. r post an tamē
aditā bñditatē. itē r post. In pmo tpe oēs sunt legatarij pa
res. nā qd qd eo tpe acquirat fu. talis. ei cui hoc peculū ē le
gatū acquirat. siue ipsi seruo siue aliij extraneo sit relictū qz nō
cedūt legats. Similiter in tercio. s. sunt pares In secūdo di
stinguit extraneus a seruo. vt. bic. nā qd legatū cedit extra

neo a morte. hoc suo ab adita hereditate qz nec libertas
sibi prius debetur. vt. ff. de cadu. tol. §. cū igif. et. §. in no
uissimo. nā pura legata vel in diē certam relicta a morte
cedunt. nisi in ser. casibus vbi ab adita hereditate. vt. l.
de cadu. tol. §. cū igif. r. §. in nouissimo. et. ff. qñ di. le. ce. l.
ij. inter quos legatū seruo manumisso relictū est vn. vt
bic. Conditiona
lia vel in diē cer
tū relicta. ex die
vel pditione cri
stete cedūt. l. trās
mittunt ad here
des nā an pditō
nē vel diē veniē
tē. si decessit lega
tarius nō trans
mittit. vt. l. de ca
du. tol. §. si aut
vbi in trib. ca
sibus. Prim. vt
ff. de condi. r de. co
ditōes. §. de. ff.
eo. j. l. iij. Ter. q.
ff. qñ di. le. ced. si
cū pñitōe. Itē
verbū cedere du
as hēt significa
tiones. i. inage
reberi. vt. ff. de
fig. l. cedere. Itē
cedere qñtum ad
trāsmissionē. vt
accipit. l. de ca
tol. p. totū. et in
vt qz p h accipi
l. Quia. bona
rō. si em prius ce
deret. idem est r
qd in extraneo.
Itē et alia rō. vt
ff. de pec. le. l. de
nig. §. si. vbi dī
qd verisile ē euz
ei legat. quasi pa
trimoniū suuz ei
legat.
m. Peculium.
manumisso sic. l.
de pecu. et. qui.
li. me. l. j.
n. Quauif. cur
tā varie. Rñ. qz
scdo cāu. l. qñ in
ter viuos. opas
eius manumis
sor erat habitu
rus. vnde puer
sa dōatio psumi
tur fm io. vt. ff.
man. si vero nō.
§. inde papi. Vel fm. p. ppter pccapitōem mortis. quā
psumit auferre si potuisset. vt in auten. §. trien. et se. §. al
lud quoq. ibi. p. tumultu mortis angustatus. r. r. c. q.
rest. fa. pos. hac consul. §. j. o. Legato. s. seruo. r etiam
libertas fuit legata. aliud si extraneo. vt. ff. de pecu. leg. l.
p. Petitione. nisi testator sue. vt. §. si. et. l. si sticho.
rit hui. p. stuctudis vt redder seruo q sibi debebat. vt. ff. de
pecu. le. dñs sticho. §. j. in fi. q. Idē rescripserūt. cū rō
nibus. q. d. si seruo relinquit libertatē rōnib. ab eo reddi
tis eo ipso r peculū legare sibi video. aliud ecōtra. si liber
tatē reliquo. et rōnes reddere veto. qz nō videt legatū pe
culium. vt. ff. de le. j. si seruo. vctus. rōnes aut reddere vi
citur qñ amoto dolo r fraude reddidit. vt. ff. de fidei. co. l. l.
r. Reliqua. i. alia que erant reddēda. thays. §. sticho.
redderet. cū iā quedā reddiderat. vel etiam si nihil. vt. ff.
de ver. si. l. ceteroz. f. Inferre. repetit iustus est.
t. qz aut. in corpales. i. actiones r seruitutes. vt. §. de re
bus. co. et in cor. et. ff. de le. j. l. cetera. in prin.
v. Preter. sine cessione tñ vtilis habet legatari. vt. l.
r. Preter. nam si exegit semper in. co. l. ex legato.
dubio presumo voluisse legatū extingui. vt. ff. de ad. lega.
l. p. §. si. et de li. le. nō solū. §. liberatio. nisi pbetur prius
vel quia debtoz vltro obtulit eo nō petere. vel qz exactā

Legatario deposuit. vt. ff. e. iij. l. fideicō. §. si rem.

Sed et tale ere alieno liberare. nam utilitatem habet.

Si generaliter res. vt equus.

Legatarij. et a principio et ex postfacto fm. b. vt bic.

et. ff. e. j. l. si servus legatus. §. cū homo. Sed ro. a principio

dabat electione heredi sed ex p̄matia transferat in le

gatarij. ar. ff. d. f. ut. si cui. r. l. de

solu. l. j. §. o. disti

guit. aut i gūe ge

n eralissio subal

ino. vt si subavl

corp? laial legat

q̄ cau n̄ v3. cū fe

stucā vl muscas

vdādo liberet. vl

eo gūe qd̄ vvale

tiā sp̄m̄ apel

lā. vt bō r̄ illia.

et tūc subdistin

gūe aut hēbat in

br̄ditate suos. r̄

tūc legatarij? eli

git. dūmō n̄ meli

orē. vt b. r. ff. e. j.

l. legatō. j. ff. r. l.

q̄ duos. r̄ d̄ opti.

le. l. n̄. a. n̄ hēbat.

r̄ tūc b̄s eligie.

vt. ff. de rei. vi. r̄

oleo le. l. iij. §. r̄.

r̄. l. iij. Si at te

stator ex cert̄ re

liq̄t incertū. aut

ipse fēsit d̄ certo

qd̄ p̄z exp̄so no

mine ei? r̄ tūc de

git b̄s. r̄ ei? vo

lūtatē iterprat̄.

aut n̄ fēsit. r̄ tūc

legatarij? eligie.

vt. ff. e. j. l. si q̄s a

filio. §. si p̄les. r̄

l. q̄ duos In do

mo at i gūe lega

plures legatarij extiterint: q̄ bus optio relicta est: r̄ dissen

foris heredis. vt. l. d̄ bere. l. manicheos. §. r̄ apostate vt. l.

de apostatis. bi qui sanctā. r̄ mulier nubens. j. annū a tpe

mortis mariti. vt in auten. de nup. §. j.

In certis vero. p̄cessum erat. bodie cōtra etiā ante legē

grēca inferiorē in paup̄ib? vt. l. de epi. r̄ de. l. id quod.

Ma nec miles. cui? s. militis voluntas seruatur p̄ lege

als. vt. l. de tes. mī

li. l. i.

o. l. d̄ quoq; de

signati. in klis ianu

arij fortiebant. i. in

cipiebant honores

administrare. r̄ an

te per tres menses

designabant. vt. ff.

de condi. et de. l. pu

bl? r̄. l. de migra

mu. l. j.

p̄ Libertas. dari

vt si dicat ita. illum

liberum esse volo.

qui capitolium p̄

mo ascenderit. vel

simile fecerit. vt. ff.

p̄. §. incertis. vel

stichū libez esse vo

lo cū habeat. duos

stichos. vt. ff. d̄ ma

test. q̄s ex plurib?

q̄ Sub certa. sic.

ff. de le. p̄. l. iij. §.

hoc amplius sic. ff.

e. j. si seru? legatus

§. huius sic. ff. de re

bus du. l. quidā sic.

ff. e. j. l. legatō. §. j.

r̄ Incertis. repe

ti. q̄i naturale de

bitum. vt. ff. d̄ p̄. l.

inde. iulian? Acc.

l. legabatur. sed

nec instituebat su

reciuit. vt. ff. de li

be. et post. l. gallus

§. ille casus.

e. §. uos. f. quon

dā ante emanci

pationem. vt sequi

tur

v. Futurus. f. be

res.

certa vo demonstratione: id est ex certis psonis incerte psona

Sed nec. q. d. non solum in postumo. sed omnia supra

dicta ab illo. §. incertis correcte sunt. vt ar. ff. eo. iij. l. hoc le

gatum. j. Rn. r. l. ea tamen.

Constituto. quā non habem? Accur. floren. doctor.

Conic. scilicet postumo.

Tutor. p̄ n̄ram. f. supradictā consōem grēca. nec veteri

iur. vt. ff. de testa. tu. tutor incertus. Accursius.

Incertus. vt si ita dicebat. illū tutore dō q̄ p̄? d̄ tuscia

postcritati. id est filijs.

Poterat. f. de iure pretorio. nō ciuilit. j. de bo. pol. j. R.

contra. et. ff. de li. et post. gallus. §. ille.

Mostro. id est romano. f. l. nō p̄t. sed que est illa que

vroz esse non p̄t. R. multe sunt ille que vrozes esse nō p̄t.

vt. §. de nup. dirimus. §. si aduersus. l. de esta. l. iij.

Si quis. sic. l. de testamentis. l. si quis in nomine.

In noie. nomē est genus. sed ponit bic p̄ specie sui. vt al

bicus qd̄ dicit. p̄m̄ p̄one nomē. Cognomē. quāsi comū

ne cognationis nomen. vt asinellus. Prenomen. qd̄ causa

differētie ponit. vt si sint duo tulij et vni supaddat marc?

vt vica? marcus tilius. nam marcus est p̄nomen. Agnomē

est quod iponitur ab euentu. vt africanus. qui vicia affrica

almanicus et goticus. vt. §. in rubrica. p̄bem? liberi.

nam

nam

I Legatū. sic. ff. si cer. pe. l. certū. C. e. si fortidianū. Accur.
K heredibus. si erret in eoz nomine.
L intelligantur. l. a testante. 7 hoc in ppijs. in appellatiuis
distingue fm io. an. parū erret vt libros mēbranas appeller.
quo casu valet in argumē cū fuerit p̄suetus sic appellare. vt. ff.
de lega. in. lib. 2. §. qd̄ tñ cassius. an. multū erret. 7 tñc con
tra. vt. ff. e. j. l. iij. 7
d̄ sup. l. l. labeo. in
medio legis.
M interest. vñd
liber homo sibi no
mē mutare p̄t. l. 3
seruus nō possit
C. de mu. no. l. j. et.
ff. d̄ fal. l. falsi.
N verna. verna.
est seru⁹ ex ancilla
testatoris natus.
O emptus. idest
7 si non emit. vt ar.
ff. de vsucap. nūq̄.
§. h. secus in ven
ditiōe. vt. ff. d̄ con
traben. emp. si quis
fundum.
P longe. ideo di
cit magis. quia ver
ba false demōstra
tionis sunt de sub
stantia ipsius lega
ti vt cū dico. Stichū
verna do lego. sed
verba false cause n̄
ita. Item quia cau
se legandi nō cobe
rent legato. vt. ff. d̄
condi. et demō. c. 3
rale. §. falsa causa.
Item quia hic do
nare p̄sumitur. vt.
ff. de condi. indebi.
in summa §. ei quoz
q̄. Sed si p̄ditio
naliter. nota p̄ditio
p̄ si apponit. 7 p̄ cū
vt bic. 7 ff. de p̄di.
inde. qui. p̄mitit. et
ff. de ver. ob. quod
cūq̄. §. nō solū. nisi
in casu. vt. ff. de tu
tel. l. muto. §. sub
conditiōe. modus
put. vt. C. de bis q̄
sub mo. l. ij. cā. p̄ q̄
vt bic. d̄ emōstratō
fit ostendēdo ali
quid quod nō est.
vt. §. pri. §. 7. ff. e.
si sit. §. j. Circa bec
quatuoz sic dicas.
et primo. falsa cau
sa nō nocet. vt bic.
conditio nocet. si deficiat. vt bic. 7 ff. si cer. pe. cū ad p̄sens. et
l. itaq̄. modus idē qd̄ p̄ditio opatur. excepto qd̄ id qd̄ datur
sub modo ctiaz anteq̄ modus impleatur petif̄ cautōe tñ in
terposita de mō implēdo. qd̄ nō ē in conditiōe. vt. ff. d̄ cō
di. tōc. qui heredi. §. h. et de adimen. l. liberto. §. lucius. 7 ff.
eo. in. l. si tibi. In demōstratione distingue. vt. ff. e. si sit. §. j.
et. l. non quocunq̄.
Quā seruo inutiliter. C. de necessarijs seruis herē. in str. q̄
dam. §. illo. contra. sed ibi non imponitur necessitas dandi.
vel in minimis loquitur. vt. ff. de ali. et c. le. seruos. nam cū
sit purū. a morte testatoris cedit. vt. C. d̄ cadu. tol. §. cū igif̄.
et dñō ex p̄so. serui acquirif̄. vt. §. per quas p̄sona acq̄. §. itez
serui. sed idem dñs erit heres. ergo non valet legatū. qz idēz
nō p̄t esse heres. 7 legatari⁹. vt. ff. de le. j. l. legatū ē. §. j. Ac.
R proficere. quia actus morientū nō possunt esse in suspc
so. vt. ff. cōia. p̄. l. fi. in fi. et p̄ter regulam catonis q̄ sequif̄.
Seruitus legatari⁹. Accur.
Quia. bec est regula catoniana. Accur.

stat. nihilomin⁹ valet legatū
Adēq̄ in h̄rdib⁹ sua⁹ recte
noīa em̄ significandoz hoīm
ḡza repta sūt. q̄ si quolibz alio
mō intelligant̄ nihil interest
Quic pri⁹ ē illa iuris regla
falsa demōstratōe legatū non
p̄mit. veluti si q̄s ita legatū
Stichū suū meū verna do le
go: h̄ ei nō verna h̄ ep̄rus sit.
si d̄ suo tñ p̄stat. vtile ē lega
tū. Et p̄uenient̄ si ita demō
strauerit. Stichū suū quez a
seio em̄: sitq̄ ab alio emptus
vtile est legatū si d̄ suo p̄stat.
Longe magis legatō falsa
cā nō nocz: veluti cū q̄s ita di
xerit. ticio qz me ab h̄te nego
cia mea curauit Stichū do lego
Vel ita ticio qz p̄diciōe a
capitali crimi c liberat⁹ suū: sti
chū do lego: h̄ em̄ neqz nego
cia testatoris vñq̄ gesserit ti
cius: neqz patrociniō e⁹ libe
rat⁹ est: legatū tñ valet. C. 3
si p̄ditio naliter enūciata fu
erit cā aliud iuris est veluti B
mō ticio si negocia mea cura
uit. fundū do lego. An ser
uo h̄rdis recte legam⁹ q̄rit: 7
cōstat pure inutiliter legari:
nec quicq̄ p̄ficere: si vno te
stato: 7 d̄ p̄tate e⁹ h̄rdis exie
rit qz qd̄ inutile foret legatū
si statim post factū testamen
tū recessisset testato: nō d̄z h̄
iō valere. qz vñq̄ testato:
vixerit. Sub p̄ditioe vero re
cte legat̄. vt req̄ram⁹ an quo

Heredis non sit. nam si est ad huc seruus. non valet le
gatū. als valet. a. Apud eum. i. apud eundem scz
dñm qui sit heres p̄ seruū quia ad huc non est. Accu.
Heres sit. idest dicere. mortuo testatore statim post te
stamentum. non ideo statim dñs serui erit heres p̄ seruū
7 legatari⁹ per se. et ita non erunt apud eum idest eun
des heredes. be
reditas et lega
tum. quod erat
superior. §. imo
ad hoc vt sit h̄s
per seruū duo p̄
cedere oportet
domini et obedi
entia serui. 7 in
terim serui cōdi
tio poterit varia
ri. sed legatū tñ
interim habebit
dñs. sunt ergo se
parata b̄ditas
7 legatū interi.
cum legatū apd̄
dñm. hereditas
apud nullū. do
nec seru⁹ vt ma
numissus sibi vt
iussu alius. dñi
eam adeat.
Intelligitur
nāz nōmo ē h̄s
ad huc. cum 7 do
mini iussu. 7 ser
uū debeat sequi
voluntas. vt. C.
de bere. insti. c. 3
de bere. insti. c. 3
ponas. 7 licz hereditatis dies cedat ea adita. tamen lega
tū a morte testatoris cedit. vt. C. de cadu. tol. §. in nouiss
mo. vnde apud dominū erit legatū. sed hereditas apd̄
nullum. que poterit esse vel apud hunc. vel apud alium.
si alienabitur. scz seruus prius vt sequitur.
Ante legabatur. aliud in tutore etiam olim. vt. §. qui
da. tu. pos. §. ad certum.
Fundamentū. vt sine eo nullū dicatur. vt. ff. de iuf. co
di. l. h. et. j. ti. in. §. in primis. 7 ff. de bis que intef. vele. l. pe
nul. ibi calpurnius.
Ordinē. nota ordinem scripture non seruandū. sic. ff.
de sol. nō em̄. sed contra ar. ff. de fideicom. l. i. generaliter
§. quid ergo. et in autē. d̄ bere. et fal. §. inordinatum.
Soluntatem. repetit vituperandū erat.
Constitutionem. quā non habemus fm quosdaz. vel
dic verius. qz loquitur de ea que est in. C. de testa. l. ambi
guitates. et qd̄ ibi dicit non ex mente. referas ad alia. nō
ad hunc ordinem.

des heredes. be
reditas et lega
tum. quod erat
superior. §. imo
ad hoc vt sit h̄s
per seruū duo p̄
cedere oportet
domini et obedi
entia serui. 7 in
terim serui cōdi
tio poterit varia
ri. sed legatū tñ
interim habebit
dñs. sunt ergo se
parata b̄ditas
7 legatū interi.
cum legatū apd̄
dñm. hereditas
apud nullū. do
nec seru⁹ vt ma
numissus sibi vt
iussu alius. dñi
eam adeat.

Intelligitur
nāz nōmo ē h̄s
ad huc. cum 7 do
mini iussu. 7 ser
uū debeat sequi
voluntas. vt. C.
de bere. insti. c. 3
de bere. insti. c. 3

ponas. 7 licz hereditatis dies cedat ea adita. tamen lega
tū a morte testatoris cedit. vt. C. de cadu. tol. §. in nouiss
mo. vnde apud dominū erit legatū. sed hereditas apd̄
nullum. que poterit esse vel apud hunc. vel apud alium.
si alienabitur. scz seruus prius vt sequitur.
Ante legabatur. aliud in tutore etiam olim. vt. §. qui
da. tu. pos. §. ad certum.
Fundamentū. vt sine eo nullū dicatur. vt. ff. de iuf. co
di. l. h. et. j. ti. in. §. in primis. 7 ff. de bis que intef. vele. l. pe
nul. ibi calpurnius.
Ordinē. nota ordinem scripture non seruandū. sic. ff.
de sol. nō em̄. sed contra ar. ff. de fideicom. l. i. generaliter
§. quid ergo. et in autē. d̄ bere. et fal. §. inordinatum.
Soluntatem. repetit vituperandū erat.
Constitutionem. quā non habemus fm quosdaz. vel
dic verius. qz loquitur de ea que est in. C. de testa. l. ambi
guitates. et qd̄ ibi dicit non ex mente. referas ad alia. nō
ad hunc ordinem.

Handwritten marginal note.

Codicias qz primū instituit heredē. et postea legauit. et postea aliū heredē instituit. et ita legat inter medias be redum institutiones.

R favorabilior. nisi in duobus casibus. vt. ff. de ma. t. cū et pluribus. et de le. j. si quis a si. §. penul. et ad trebel. si patroni. §. sed si non fructibus.

Coreximus vt. ff. de actō. ab bere. et contra bere. l. j.

M legatis. i sti pulationib? idē vt. vicia. l. c. vt. act. ab bere. et tra ber. l. j. caue tū qz legatū sic i opit ab herede vel heredi dari. qz pzo nullo mo do fuit. sed stipu latio fuit. licet in effi car. vt. ff. de uic. qui a pupil lo. et. l. si per im prudentiaz. §. n mirum.

C inuentat. vt. ff. de i. j. et. s. e. ti. §. sed nō vsqz.

C dene qz ad meatur bever ba ex pone. vt. j. t. j.

Q liquid faci at. qd fieri vult. fm. io. hoc adie co. l. in penā be redis se admittē re. als est p dicitio et valet. vt. ff. de bis que pe. noie. l. j. et. ii.

C non faciat. qd fieri nō vult.

C collocauerit. qd fieri volo. f. eam collocari.

C non colloca uerit. scz qd fieri volo scz eas col locari.

C alienauerit. qd nolo. Accur.

C nō aliena uerit. nam vt alie net volo. Accu.

C per. i. vald. vt. ff. de i. i. §. si.

C agnosere. f. posse. vt. §. qui. mo. tes. in fir. §. si.

C obseruabā vt. l. d. testamē to mili. l. j.

C collocauerit. f. quod fieri nolo. Accur.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C impossibilia. vt impossibili dic. pcepit heredē trans ferre montē als ei adiecit. coheredē. vel aliā penā imposi it. vel pcepit heredi vel legatario vt daret inquilinos si ne prediis. als penā imposuit. nā in predictis et filiū re manet heres et legatarius. nec tenet ad impossibile vt p

est. Post mortē quoqz hēdis aut legatarij: sili mō inuilit legabat: veluti si qz ita dicat cū hēs me mortuū fuerit. do lego. Itē pdie qz hēs aut lega tarius moriet. s. sili mō et hoc corexim? firmitatē hmōi le gatis ad fideicomissoz sili tudinē pstatel: ne in b casu te terior cā legatoz. qz fideicom missoz inueniat. Pene quo qz noie iutilit aū legabat et adi mebat? vt transferebat? Pene at noie legari videt. qd coher cendi hēdis cā relinquit. quo magis aliqd? faciat: aut non? faciat. Veluti si qz ita scrip serit: hēs me? si filiā suā mī moniū ticio collocauerit. l. ex diuerso si nō collocauerit. da to tēc aureos seio: aut si ita scripserit. hēs meus si suū sti chū alienauerit. vt ex diuerso si nō alienauerit: ticio tēcem aureos dato: Et intantū hec regula obseruabat: vt p? qpl. bus pncipalib? pstitoib? signi ficaret: nec pncipē qdē agno scere? qd ei pene noie legatuz sit. Nec ex milit? qdē testō ta lia legata valebat. qz is alie militū volūtatē i ordinādis testis valde obseruabāt. Quē et ne libertates pene noie da ri posse placebat. Eo ampli? nec hēdes pene noie adici pos se sabin? estimabat. Veluti si qz ita dicat: ticio hēs esto. si ti cius filiā suā in matrimoniū seio collocauerit? seius quoqz heres esto: Nihil ei intererat

quod fieri nolo. Accur. de bis que pe. no. l. j. Accu. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

brofū. nec etiā ad penā. iō qd impossibile vt pbrosū nō iplenit. Interdicta. vt in quinos sine pdas vt. ff. de i. i. §. si qz in quinos. d. Probrofa. vt vestimenta in funus. vt. ff. de i. i. §. seruo alie no. §. si. vel reliquias in mari. vt. ff. de pdi. in situ. l. pe. in pu. e. Secta. l. ego q sequor iusticiā b tpe nō patior. sic. §. d pa et. l. si. in fi.

qua rōne ticius coherceatur: vtrū legatō datione. aut cohe redis adiectōe. S. hmōi scrupulositas nobis nō placuit. et generaliter ea qz relinquit. lz pene noie fuerit relicta: vt adempta. vt in aliū translata. ni hil distare a ceteri legatis psti tuim? vt in dādo. vt in adimē do: vt i transferēdo. excepti hū vicz qz impossibilia sūt. vt legi bus interdicta: aut als pbros sa. hmōi em testatoz disposi tiones valere secta? t pum me ozū non patit.

De ademptione legatoz et translatione. Rubrica.

Ademptio legatoz si ue eodē testō adimā? siue codicill? firma est siue dñs vbi fiat adēptō. ve luti si qd ita qz legauit do le go. ita adimat. nō do nō lego siue nō dñs. i. alijs? qbuscuqz verbis. Trāsserri? qz legatuz ab alio ad aliū p? veluti si qz ita dixerit. hōies stichū quē ti cio legauit. seio? do lego: siue i eodē testō: siue i codicill? fe cerit: qz casu sili ticio adimi vi detur. et seio dari.

De lege falcidia. Rubrica.

Supest? vt d lege falci dia dispiciam? q? mo dus nouissime legatis imposi? est: Cū em olim lege pū. ta. libera erat legadi pās vt licēt vt totū pmoniu legat is erogare qppe cū ea lege ita cautū esset: vti qz legassz sue

quod fieri nolo. Accur. de bis que pe. no. l. j. Accu. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

De ademptione legatoz qz ambu latoria ē defūcti vo lūtas vsqz ad sup mū vite exitū vt. ff. d adimēdis lega. l. iij. §. si. et. l. se. ideo post data legata et te eis adimēdis vi deamus

Ademptio. adimanē taliter le gata.

Codicill? f. te stamento pfirmat fm quosdā nō ali ter. Sed nos ptra vt in autē. de resti. fideico. §. manife stū. col. it.

C firma. vt si co dem testō fiat. vi deatur nec datū. si alia voluntate. vi deatur datū s po stea ademptū vt. ff. d bis qz itesta. dele. l. j. et. ff. de lega. j. si ita scriptū. Sed vi detur q nulla talis volūtas val ear. cū videatur sibi repu gnare. vt. ff. de reg. iuris. l. vbi repug nantia. que est bu ic? pria. Sed dic qz ibi dicit d repugna tia que fit ppter sim plicitatem verbo rum. vt. ff. de condi tionibus insti. si ti cius vel babz locū p dicitā regula. quā do nō apparet qz sic vltia. quo cāu neu tra valet. si autē ap paret. vltima valz vt. ff. de i. i. §. si. p biber. Accur.

C non faciat. qd fieri nō vult.

C collocauerit. qd fieri volo. f. eam collocari.

C non colloca uerit. scz qd fieri volo scz eas col locari.

C alienauerit. qd nolo. Accur.

C nō aliena uerit. nam vt alie net volo. Accu.

C per. i. vald. vt. ff. de i. i. §. si.

C agnosere. f. posse. vt. §. qui. mo. tes. in fir. §. si.

C obseruabā vt. l. d. testamē to mili. l. j.

C collocauerit. f. quod fieri nolo. Accur.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

C impossibilia. ff. de i. i. §. si mibi. §. j. ptra. Solu. ibi non erat impossibile poterat em esse qd diu viueret. et. i. tridu um possit id fieri qd volebat. Vel dic. qz ibi voluit testa tor heredē pstituerē se solutuū si decederet scz testator. i. triduu qd potuit. nō aut soluere. Itē contra. §. de bere. in fi. §. impossibilia. Solu. quidā dicunt nō valere sicut te stator voluit vt bic. valet tamen pure vt ibi. Vel distin gue fm. io. aut apponitur conditio impossibilis heredi. a ue legatario. si heredi. non valet legatū vt bic. si legatario va let. vt ibi. et quere exempla. l. de bis que pe. no. l. j.

C onstituimus. vt. l. de bis que pe. no. l. j. Accu.

Proportio testatorum. non tamen licet testatoribus ea renunciare. nisi in casu. ut ff. de bonis. §. si. 2. l. si debitor. ar. ptra. de pact. l. penult. ibi. cum et alia regula. sit. sed bodie p au rem. sed cum testator. que est. ad. l. fal. contra.

Adire. facit. j. tit. j. §. sed quia heredes. **S**up hoc. id est sup coartanda legandi licentia. 2. l. c. y. **M**ouissime. i. vltimo.

Legare. vlt etiam ca mortis donare. nam et ibi loci habet falcidia. Itē et in mortis causa capione. ut. l. e. l. pe. licet de hac quida pfradican. et ē p eis argumē. ff. co. l. acceptis. Itē in fideicommissis. ut. c. l. ij. Item in dōnatione inter viuos que morte pfirmatur. non alis. ut. c. e. in dona. et in his habet locū. quod hic de legatis dicitur a dōtante. i. no uen vncias totius hereditatis. sic eni dōtans dicit. ut. §. d. her. insti. §. hereditas. si ergo fiat in contrariū. de singulis pferri secto id est parte partis detractio. et ipōia re. pposita etiaz rei ven. ut. ff. eo linea. in h. j. §. n. 2. l. plaucius. et. c. eo. l. ij. ita ergo nō est questio an heres possit retinere falcidiam in vna re. nā nō pōt. ut in dicta. l. plaucius. sed aliud quādo quis legat ptes bonoz. tunc ei sic curritur heredi. siue rez ptes. siue ex timatione dare ma luerit. ut. ff. de le. j. non amplius. §. j. b.

Cum questum esset. facit. ff. c. l. in singulis.

Supra modū. id est supra quartā d dnuūt. et sic remanēt ei tres vncie. que sunt quarta totius.

Quia. bis. l. fer?

Quartam partem. i. tres vncias.

Deat hoc interrogatiue lege et postea rōdet et placuit rē.

Retinere. i. quartam partem sue partis. quā iure hereditario habet. nō autē datū causa adimplende conditionis si bi ab aliquo imputabit sibi in quartā. nisi a statu libero esset datū. et de pecunia hereditaria. de qua ei dare permittitur. ut. ff. e. id aut. et de dona. ca. mor. l. qd statu liber. Item nec legatum a coherede relictum sibi imputat. ut. ff. eo. in quartam. nisi testator hoc cauerit. ut. ff. e. l. quod autem. j. §. n. et §. marcellus.

Quantitas. mortis. §. de lega. §. si peculium. ptra. Sol. ibi remanet seruus quasi peculij dñs.

Legauerit. i. tres partes hereditatis et quarta remanet. ita q non habet locū falcidia. quia centū habebat in bonis. ut. §. dictum est.

In quibus casibus loci de falcidia

rei ita ius esto visum est hanc legadi licentia coartare. Idg ipoz testatorz gra pusu est: ob id q pleruzq intestati moriebant: reculantibz scriptis heredibus pro nullo aut mimo lucro hereditates adire. Et cu sup b tā lex furia q lex voconia late sunt quaz neutra sufficiens ad rei psumationē videbat nouissime lata ē lex falcidia: qua cauet ne pl^o legare liceat: q d dante totoz bonoz. i. ut siue vn^o heres institutus sit: siue plures: apd euz eolue ps quarta remaneret.

Cū questū eēt. duobus heredibz institutis velut tico et seio. si ticij ps aut tota ex hausta sit legat. q noiatz ab eo data sunt. aut supra modū onerata: a seio vero aut nulla relicta sint legata: aut q ptes eius dūtarat in partem dūmidā minuūt: an qz is qrtaz pte totius hereditatis hz: aut ampli^o hz. ticio nihil ex legatis que ab eo relicta sunt retinere liceret. placuit vt quartā pte sue partis saluā habeat. Et placuit posse retinere. etenim in singulis heridibz rō legis falcidie ponēda est. Quārtitas autē patrimonij ad quā rō legis falcidie redigit mōrtis rpe spectat. Itaqz si verbi gratia is q centū aureoz patrimonij in boīs habebat: eētū aureos legauerit: nihil legatarijs pdest: si ante aditaz hereditatem p seruos hereditarios: aut ex partu ancillaz

Solida legata debent. hoc locū habet quando res hereditarie non legate perierunt. si autem legate perierunt. di singue. aut erant pondere numero vel mensura. et tunc idem ē qd hic dicitur. aut nō. et tunc aut incertū. vt puta bonū et tunc idē qd hic. aut incertum ex certis. vt vni de

hereditariū. aut ex fetu pecorum: tantū accesserit hereditati. vt centū aureis legatorū nomine erogatis: heres quartam partem hereditatis habitur^o sit: sed necesse est vt nihilomin^o quarta pars legatū tetrahaēt. Et diuerso si. lxxv. legauerit: et ante aditā hereditatem in tantū decreuerit bona. incēdijz forte: aut naufragijz: aut morte fuoz. vt si amplius q. lxxv. aureoz substantia vel etiaz minus relinquatur. solida legata debent. Nec ea res dānosa est heredi. cui liberū est non adire hereditatem. Que res efficit: vt sit necesse legatarijs ne testitute testamento nihil psequant^o euz herede in portione pacifica.

Cū aut rō legis falcidie ponitur: ante redūcit es alienū. itē funeris impensa. et pcia seruoꝝ manumissoz: tunc tēde in reliquo ita ratio habetur: vt ex eo quarta pars apd heredes remaneat: tres vero partes iter legatarios distribuuntur pro rata scilicet portione eius quod cuiqz eorum legatū fuerit. Itaqz si singulus quadringentoz aureos legatos eēt. et patrimonij quantitatē ex qua legata erogari optet quadringentoz esse quarta pars singulis legatarijs debet tetrahi: et si trecentos quinquaginta legatos singamus: octaua debet tetrahi: et si quingētos legauerit. initio quita: tēde qrtā tetra

seruis suis. et tūc si omnes perierat legatarū damnu est. ut. ff. co. i. rōc §. diligēter. et §. incerte. aut penitus certa. vt fribus. et tūc petit legatario vt. §. de leg. §. si res legata.

Mec ea res rōdet. tacite obiectio. q. d. nōne erit iniquū cōpelli adire et non lucrari et ita dānū sentire.

Pacifica. i. ali quid optet eos dare bndict ad eam. Et ita nota q non p omnia eē bodie sunt exēta fideicommissa legatis. nā fideicommissarij cōpellit herede scriptuz adire et nihil ei dat. ut. j. i. j. §. sed si recuset. sed illud ē in generalibz fideicommissis. hoc in spēalibz.

Cū aut. alienum etiā qd ipse heredi debebat tpe mortis. licet pmissione sit scdm indebitū. ut. ff. e. qui fundū. et. c. eo. l. irritū nisi ex pte pbebar. ut. ff. e. si debitor creditor.

Funeris. nō monumenti. ut. ff. e. l. j. §. si.

Seruoꝝ. i. mos erat antiqz tus vt q suos nō habebat. vni vlt plures emerit. q bonozis cā fun^o testatoris plicati antecederēt q facto statiz intel ligantur manu missi. et sic illozū manumissoz de

trahitur pū et facit ad hanc positionē. **D**elati. l. i. col. §. 2. q dñi. **A**dic q testator alieni. r. legauit. vt alienū suuz redimeret legatarij et māmitteret. **S** em legato nō detrahit falcidia. nisi d eo qd sup esset forte fca optio. ut. ff. d fideico. l. i. decē. 2. ff. e. sed et si nō fu. **S** i aut vt suū pū le gatarj māmitteret. tūc nullā partē falcidiā legatarj. et ita h pcia deducunt vt falcidiā nō paciant. ut. ff. e. si fu. r. **S** i habeat. habita. i. ex timatione rez non 2. l. iul. ex affectio. sed cōi ex timatione. ut. ff. e. l. pcia.

Pro rata. vt ita qrtam detrahat bñs si nihil ei dimiserat testator. vt si aliqd erat residuū penes eū. ad huc detra bat ad suppletionē. vt qntā vel ēt millesimā. ut. ff. e. in quā titate. §. si. et facit. ad hoc. c. l. ij. 2. ff. e. l. plaucius.

S i singam. retēro casu q hēb at i bonis qd dīgēta **D** octaua. i. qd dīgētoꝝ. q ē qnāginta. et ita debet bñs

nota

prima quinquaginta et bec alia quinquaginta detracta
7 sic centu. et sic quartā. Accur.

Quinquaginta. retento casu qd habebat in bonis qua-
dringenta. et sic legavit ultra quā haberet centū.

Detrabi. impropriē ponitur detrabi quo ad id qd ex-
cedit. et ppe quo

ad quartā. que ē
in bonis. 7 sic se

mel positū vbiuz
pprie 7 ipropriē

ponitur. vt. ff. de
of. p. cō. l. ij. 7 tē

notā qd bec fal-
cessat in multis

casibus quos vi-
cas vt dixim⁹ in

autē. de herē. et
fal. 8. hic nobis.

De fideicō.
bndatib⁹. Ju-

stinianus p⁹ tra-
ctatū legatorūz

de lege falcidia p⁹
usq⁹ de fideicō.

tractavit. qd let
falcidia in legatū

prius fuit inuen-
ta qd in fideicō.

fm. p. del sic. di-
ctū est de lega. 3.

quia de fideicō.
sumus polliciti

dicere. vt. d. de
lega. 3. sed ne in p

mis. et ideo d fi-
deicom. tracte-

m⁹ et quia fidei-
cō. aliud genera-

le aliud speciale
generale vero di-

gnus. de genera-
li pzo videam⁹.

vt. j. eo. in pnci-
pio. 7. j. i. j. pn.

De fidei-
com. tractatū

tractaturis nob
de fideicō. qd eo-

rum apud anti-
quos aliter seba-

bebat tractatus
ne quid antiqui-

tatis penitus ig-
noretur. itaq⁹ di-

camus de fidei-
cō. generalib⁹ et

specialib⁹. vt. ar-
d. de testa. i. pn.

Quibus. vt
spurijs. et in bis

nil innouat. naz
nec bodie valet

fideicō. vt. ff. de
iure sis. nō intelligitur. 8. j. et. ij. et. iij. et. c. de na. l. l. j. 7. ij.

et. d. ad le. fal. etiā fm. a. 30. sunt 7 aliū qui cape nō poterāt
nec pnt. vt. d. de lega. 3. legari diximus. et in bis omnibus
nil innouatur.

De vinculo. id est actione. sed per officium iudicis. vt. ff.
de ver. signi. pccumie verbum. 8. actionis.

De personar. capatiū dūtaxat. nō earum que sunt nō ca-
paces. de quibus. 8. locutus est. et vic. personar. quarundā

Interponere. f. vt fideicō. pntē generaliter in oib⁹.

Et populare. id est populo expediens.

In assiduā. i. vt assidue d hoc ius reddat etiā ab alijs
i. de off. l. fideicōmissor. Accursius. qd a psublino.

Creatur. vt. ff. de ori. iur. l. ij. 8. post deinde diuis

In primis. f. quia ius fideicōmissor. expōituri sum⁹.

In autē. f. vniuersalia 7 singularia hoc. f. vt heres pzi

hi⁹ debet: ante em tetrahēdū
est qd extra bonoz qritatem
est: unde qd ex bonis apd he
redem remanere oportet.

De fideicōmissarijs herē-
ditatibus. Rubrica.

Tunc transeam⁹ ad fi-
deicōmissa: sed prius
est vt de hereditatib⁹
fideicōmissarij videam⁹. Sci-
endū itaq⁹ ē oia fideicōmissa
primis epibus infirma eē. qz
nemo inuitus cogebat p stare
id te quo rogatus erat: quib⁹
em nō poterāt hereditatē vel
legata relinquere: si relinque-
bant. fideicōmittebāt eoz q
capere ex testamēto poterant
hereditates: 7 iō fideicōmissa
appellata sunt. qz nllō vincu-
lo iuris: sed tm pudore eorūz
q rogabantur p nebantur.

Du⁹ postea pum⁹ augustus.
semel iterūz grā psonaz mo-
tus: vt qz p ipius salūte roga-
tus qd dicerēt aut ob insignē
quozūdā pfidiā. iussit psublino
autoritatē suā interponere:
qd qz iustū videbat: et po-
pulare erat. paulatim puerū
est in assiduā iurisdictionē.
tantūz eoz fauor factus est
vt paulatim etiā proz prius
crearet⁹: qd te fideicommissis
ius diceret. que fideicōmissa
riū appellabant. **I**n primis
igit sciendū est. op⁹ esse vt ali-
quis recto iure testamēto he-
res istituat. eiusq⁹ fideicōmit-
tatur: vt eā hereditatē alij re-
stituatur: alioquin inutile est

mo instituat. in sua habent naturā cōmunitē. igit et de
eo in primis notandū ē. sic et ecōtra dī 7 p̄tinuatur. 8. dele-
ga. 3. sed ne in primis.

Instituatur. p̄t etiā ab intestato. vt. j. e. 8. p̄terea. q̄ est 5.

Inutile. nō. nō valere testm sine b̄de sic. ff. d̄ bis que in

test. de. l. prime. et.

ff. de codicillis. l. fi.

Dot. conditio-
ne. q et a quo sine

implendē. dic vt. ff.
ad treb. facta. 8. si

sub conditione.

Dermanet. no-
ta qd semel ē. semp

erit. sic. ff. de mi. l. et

si sine. 8. 5. qd pap.

et. ff. d̄ p̄re. in fi. l.

ei qui soluendo. in

fi. Accur.

Aliqñ. i. f. 3. vni-
us. vt p trebel. vt

statz dicit. nā om-
nia transebant.

Aliqñ. i. fm ali-
ud ius nō erat loco

heredis. sed legata-
rij. vt p pegasianuz

fm qd retinet insti-
tut⁹ quartā. vt. j. e.

8. 5. qz. 7. 8. postqz.

Trebello. 7 hic
dicit⁹ fuit trebel. se.

cō. vt et macedo. a
macedone vt. ff. ad

macedo. l. j.

Consulibus. scz
existentibus. Acc.

Gimes. imo nō
omnes. etiā p tre-

vt. j. eo. 8. ergo. cō-

tra. Solut. 3. hic di-

cat oēs. nō tamē di-

at tote vel in totū

fm. io. Del dic. qz

qn de tota erat ro-

gatus. habebat lo-

cū qd h dicit. si au-

tem retenta quar-

ta decetero est ro-

gatus. b. ylocuz qd

ibi dicitur.

Guili. vel etiā
p̄tono. dūmodo ta-

les sint p̄tonie que

sunt transitorie. vt

sunt p̄fectorie. vt.

ff. de acti. et ob. i. bo-

nozarijs. 7. ff. c. l. j.

8. quis. secus in

penalibus. vt. j. de

acti. 8. penales.

Hereditatē nō fa-
cta cesside actōnū.

als em ē directas
bz ex noie cedētis.

Reculabāt. sic. 8. ti. j. i. pn. 3

Consulib⁹. f. existentib⁹.

Et lege id est dicere sicut p lege falcidia defalcant specia-

lia legata. vt. 8. ti. j. 8. cū aut. et. 8. j. ita 7 generale fideicō. de

falcatur per pegasianū se. con. vt. hic. Et nota triplicē eē qd

tam vna dicitur iure nature debita vt que debetur filijs 7 fi-

liabus et inferioribus et superioribus et quibusdā transuer-

salibus. vt. d. de inoffi. test. cū queritur. et. l. parentib⁹. q̄ est

aucta. vt in autē. de trien. et se. 8. j. et bec dicit⁹ debitū bono-

rū subsidiū. vt. d. de ioffi. don. si totas. Alia ē q̄ debetur iure

institōis. vt ex singularib⁹ legatis et fideicōmissis. vt. 8. ti. j.

Alia que dicit⁹ trebellianica. vt. j. e. 8. sed qz. licet fuerit p pe-

gasianū inducta. vt. hic. Itē est quarta quedā q̄ debet ex cō-

stitutione diuisi p̄ filio arrogato. vt supra de adoptio. 8. cūz

autem. Item est et alia. vt in autē. qui. mo. na. est. le. 8. q̄

igitur. collatione. vj. Accur. floren.

quandam
dem ad

Permissa est per se. con. pegasianū. scz ab herede non a legatario grauato alij dare vlt restituere. vt dicem⁹. i. c. j. §. j. c. **P**ost qd senatusconsultum. scilicet pegasianum. **S**ustinebat. f. omnia. **P**artem. scilicet dodrantem. **S**olebant. f. iure vetustissimo. fm pla. nā legatarius nō sustinebat onera. z ideo h stipulatio i terponebat. **S**z cū bodie legata fidel. cōmissis sint creq̄ taur. §. de lega. §. j. z. in fideicommiss. fo diuidatur onera inter herede z fideicommissariū. vt. j. p. n. §. ergo. et. §. h. qz stipulatioes. pa tē qz bec legata vni uersalia seu parti aria sine stipulati one debent transi re cū onere. z facit ad hunc. §. ff. de le. n. si quis suū. §. si. z l. se. **I**nterponi. pu ta qn legabatur do drantē. **C**omune sit. f. hāc stipulatioe non interposita oia onera erant heredis rogati. occasione qre se quā retinebat vt j. co. §. ar. si plus. **E**rgo. qz tūc de mū locus bebāt se. cō. pegasianū. quā do vel totā vel vltra dodrantē heres rogatus est restitu ere. ergo zc. **P**arte. §. e. §. re stituta ptra. **S**olu. vt ibi. **C**onuersa onera. nisi stipulatioes supradictam inter posuisset. vt. §. e. §. post qd. et hic subij cit. **S**i vero restitu erit. f. sponte. nā po terat quartā retie re p pegasianū. vt §. e. §. post qd. **I**nterponebat. tur. facit. ff. de pecul. si creditor. z. ff. may. herede. §. si. **S**i si recusat. dā nosam. licet causā nō assignet. qz va rie sunt hominū vo luntates. vt. ff. ad trebel. qz poterat. **A**ccursus. **Q**uo casu. i. cū p trebel. restituitur tota. vel dic p pegasianū. f. in casu. ipo sito. vbi coact⁹ adit si vero nō coactus sed sponte. fec⁹. vt §. e. §. si vero totā. **E**trog. f. trebel. quia nil retinebat. z pegasianū. qz cogebat. et ita quo ad suam pcurant. quo ad verba ei nō pcurant. cū alio casu vni. z alio aliud loq̄bat q **S**ed qz dixi interponi stipulatioes ex se. con. pegasia. zc

gulis qz rebz que p fideicommissis relinquitur ea dē retentio pmissa est. **P**ost qd senatus cōsultū. ipse hō onera hēditaria sustinebat. **I**lle autē q ex fideicommissis recipiebat pte hereditatis. legatarij partiarj loco erat. i. eius legatarij. cui pars bonoz legabatur. que species legati partitio vocabatur: qz cū hēde legatarius pteba tur hēditatē. vñ que solebant stipulatioes inter hēdem z partiarj legatariū interponi: eē dē interponebant iter eū q ex fideicommissis recepit hēditatē et herede. i. vt lucrū z damnū hereditariū. prata parte iter eos cōe sit. **E**rgo si quidez nō plus qz dodrantē hēditatē scriptus heres rogatus sit restituere: tūc ex trebelliano senatusconsulto restituebatur hereditas: z in vtrūqz actōes hēditarie prata pte dabant. **I**n herede quidē iure civili: i. eū vero qui recipiebat hēditatē ex senatusconsulto trebelliano tanq̄ in hēdez. **E**t si pl⁹ qz dodrantē. vel etiā totā hereditatem restituere rogatus sit: locus erat pegasianū senatusconsulto. vt et heres q se mel adierit hereditatē: si modo sua voluntate adierit. siue retinuerit quartā pte: siue retinere noluerit. ipse vniuersa onera hereditaria sustinebat. **S**z quarta qdē retēta quasi pte z pro parte stipulatioes interponebant. tanq̄ iter partiarj legatariū z herede. **S**i vero totā hereditatē restituere: empte z vendite hereditatis stipulatioes interponebantur. **S**ed si recuset scriptus heres adire hēditatē: ob id qz dicat eam sibi suspectā eē q̄si damnosam: cauet pegasianū senatusconsulto: vt desiderate eo cui restituere rogatus est

Casibus. f. ppter solemnitate verborz vt dicunt. vlt tūc qn is cui restituta erat. nō erat soluēdo. vnde inutilis erat stipulatio. vlt veri⁹ bos captiosos modos nescim⁹ q̄ sunt. **S**implicitas. nota simplicitate amica legibus. z facit. j. de legit. ag. suc. §. nos vero. z. ff. de dolo. l. j. in prin. **S**ec. **S**uggestis. h no. q in sima sue allegationes re perede. **P**ostea. qz p⁹ fuit trebel lianum. **A**ccur. **Q**uartā. f. d bonis hereditatis. detracto tū ere alieno. vt. l. eo. z si sine scri ptura. **A**c. florē. **L**icet. et d voluntate defūcti iure iusto. f. institu tōnū. vt. l. ad le. falc. f. vt allegat bodie fore ptra fm qdā. vt i au tē. d ber. z fal. §. si vero exp⁹ sim. **A**ccursus. **S**olutū. pte facti nō iuris g norantia. vt. l. ad leg. fal. error. **A**ccur. **A**ctōib⁹. scz creditor nō lega toz. fm. b. vt. ff. e. l. j. si. z. l. apud j. k. **S**z et lega tarij nō det. cuz eis fideicommissa ria potō nō suffi cit. sic tū vt totā hēditatis qtra si bi recuset. vt. ff. ad tre. l. j. §. si is. q̄ fm. io. §. ar. §. **A**d tre. l. j. sed illa fm supradic tam distinctōz intelligitur. **S**i vero. resti tuerit. q restō sic re et verbo. **R**e vt si patiat res hēditarias a fidei cōmissario possi veri vlt totas vel aliqz caruz. hac mēte vt restitus tur hereditas. **V**erbo at sic. re stituo hereditatez tibi. l. z corpa liter rez possē onē nō tradā. et extūc res hūc si deicommissarij in vtrōqz casu. vt. ff. ad trebel. facta. **S**ed nūquid eti am an factā restitutiōe est fideicommissari⁹ do minus. vt. l. cō. munia. d. l. l. si. §. sed qz. **R**ū. nō qz an restōez oia facit heres. z ēt mānūmittit suū hēditariū. qd nō faceret si alius esset dñs. vt. ff. ad trebel. marcell⁹. §. res. et. l. si be res institutus. §. si beres. nec obstat dicta. l. cōia d. le. que

dicat dari rei ven. fideicommissario generali. nam est intel-
ligendū ex quo hereditas est restituta. Vel speciale in re-
bus alienatis. vt ante restitutā hereditatem detur fideicom-
missario vt illis rei vendi.
e. **Opertur.** quia p oia est vt beres. vt. ff. qd cū eo. si fil?
S. si

Fuerat. vt.
S. an eo. S. si re-
cuset. Accur.

Apud heredes. cui etiaz ca-
uebit fideicō. de
prestando eū in-
dennē futurū oc-
casione heredita-
tis. vt. ff. ad tre.
cū hereditas. et
etiam p futuris
habet exceptio-
nes. vt. ff. ad tre.
l. i. S. quāq. S. h-
ec cautio de q
hic dicitur. quali-
ter sit. Rū. p offi-
cū iudicū postu-
lantē. eo cui ē re-
stituenda bere-
ditas. vel quora
pars. nō at si si-
gulari fideicō. sit
relictū. vt. ff. ad
tre. l. i. nāq. S.
nō omnis. vlti-
mū postulatē p-
curatore ei? cui
sit mandatū. nec
sufficit cauere de-
rato. vt. ff. ad tre-
bel. quidā. S. et.

Accur. vt. ff. qd cū eo. si fil?
S. si

Abil. dicit. vt. ff. qd cū eo. si fil?
S. si
S. p. primo. Et no-
ta. q idē iuris ē
icoto quo ad to-
tū qd in parte q
ad partes. vt. ff.
de acqui. bere. si
feru? S. ff. d. vlti-
qui scit. in prin.
ar. contra. ff. de
euc. ex mille. ac.
S. si quis. qd
tam. vel etiā mi-
nus quarta. sed
tamen agitur ad
supplementū vel
retinebit vt. ff. c.
l. i. S. si beres. pce-
pto in. si.

**Remanz. fa-
cit.** de ber. in-
sti. quoniam.

Actiones. f.
creditorum non
legatorū. quod
dic. vt. ff. qd cū eo. si fil?
quia in fine.

Institutus.
vt restituat pte
ta certare. Acc.
m

Preterea.
rogare. i. codicill
nō

Restituat. iō
pōt ab his fidei-
cō. relinquere. q
niam sua sponte
relinquere legitimā hereditatem videt
non institueno alium. vt. ff. de iure co. l. conficiantē. S. i.

Accur. florentinus.

ad senatuscōsultū trebellia-
nū. vt ex h solo necessitas he-
re di iponat. si ipō nolēte adit
fideicommissari? desiderat resti-
tui sibi hēditatē nullo nec dā
no nec cōmodo apud hēdem
remanētē. **Nihil** at inter-
est. vtrū aliqō ex asse hēs insti-
tutus: aut totā hēditatē aut
p pte restituē rogat: an ex pre-
hēs institut? aut totā eā ptez
aut pte pris restituere rogat.
Mā h hoc casu eadē obfuarī
pripimus. que in totā hēdita-
tis restitutione dixim? **Si**
qō vna aliqua re reducta siue
pcepta que quartā ptingit: ve-
luti fundo vlt alia re. rogatus
sit restituere hēditatē. sili mō
ex trebelliano senatuscō. resti-
tutio fiat. pūde ac si quarta
pze retēta rogat? eēt reliquā
hēditatē restituere. **Sz** illud
interest. q altero casu. i. cū re-
ducta siue pcepta aliq re res-
tituit hēditas. in solidū ex eo
senatuscō. actiones transferū-
tur 7 res que remanēt apud
hēdes. siue villo onere hēdita-
rio apud eū manet: quasi ex le-
gato ei acq̄sita. **Altero** vero
casu. i. cū quarta pze retēta ro-
gatus est hēs restituē hēdita-
tē 7 restituit: sciendū ē actōes
7 p do dātē qdē transferunt
ad fideicommissariū. p quadā
te remanēt apd hēde. **Quin**
etiā. h vna re aliqua reducta
aut pcepta: restituere aliquis
hēditatē rogat? ē: in qua ma-
xima ps hēditatis ptingat: eā
in solidū trasserunt actōes et
secū deliberare dō is cui resti-
tuit hēditas: aut expediat si-
bi restituī. **Eadē.** f. interneni-
unt: 7 si duobus pluribusue de-
ductis pceptis siue rebz restitue-
re hēditatē rogat? sit. **Sz** 7
si certa sūma reducta pcepta
ue: q quartā vlt maximā pte ēt
hēditatis ptingit rogat? sit ali-

o **Maleant.** sed quo iure hoc est verū. antiquo nō. vt. ff. de
le. l. i. j. **Itē nouo non.** vt. l. com. de le. ij. **Dic** ergo antiquū
ri iure locū habere. qd hic dicit. **Vel** dic q dicit. l. de le. j. **Itē**
noua iura loquitur. **Itē** que equipata sunt legata fideicom-
missis. vt supra de lega. S. sed nō vlt. **Accur.**

qō hēditatē restituē. idē iur?
ē. **Que** at dixim? d eo q ex asse
institut? ē: eadē transferim?
7 ad eū q ex pre hēs script? est
Preterea itestatur q mortu-
rus p̄t rogare eū: ad quē bo-
na sua vlt legatio iur vlt hono-
rario p̄tere itelligit. vt hēdi-
tatē suā totā p̄tere ei? aut re
aliquā vlt vti fundū: hoīez: pe-
cuniā alicui restituat. cū alio
quin legata nisi ex restō n̄ va-
leat. **Itē** qō cui aliqd resti-
tuit. p̄t rogare. vt id rur? alij
aut totū. aut ptez. vlt aliqd
aliō restituat. **Et** qō p̄ma si
fideicommissor cunabula a fide-
hēdum p̄det: 7 tam nomē q
siam acceperūt. iō diu? augu-
stus ad necitatē iur ea tetra-
rit? nup. 7 nos eundē p̄ncipez
supare p̄redētes: ex fco qd tri-
bunian? vir excell? q̄stor sacri
palacij suggestit: p̄stōz fecim?
p quā disposuim? si testator si-
ta hēdit sui p̄misit. vt vlt hēdi-
tatē vlt sp̄ale fideicommissū insti-
tuit. 7 n̄ ex scriptura: n̄ ex qn-
qz testū nūo q i fideicommissis
legitim? eē noscīt possit res
māifestari: s̄ vlt pauiores quā
q̄nqz vlt nēo penit? testis iter-
uenit: tūc siue p̄ hēdis: siue
ali? q̄cūqz sit q fidē hēdis ele-
git: 7 ab eo restituī aliqd volu-
erit: si hēs p̄fidia tē? adiple-
fidē f̄culat. negādo re ita esse
subsecutē: si fideicommissarius
iuriurādū ei tetulerit: cū p̄us
ipse d calūnia iurandū necē eū
hē? vlt iuriurādū subire: q ni-
hil tale a testatore audiuit: vlt
f̄culatē ad fideicommissū vlt vni-
ūstiat? sp̄al vlt solutōz coarta-
ri? ne d̄perat vltia volūta ste-
rator? fidei hēdi p̄missa. **Ea**
dē obfuarī cōsum? 7 si a le-
gatario vlt fideicommissario ali-
qd s̄st̄ r̄lictū sit **Ad** si is a q
relictū d̄ p̄ q negauit p̄fite-
atur qdē aliqd a se r̄lictū eē: s̄

Itē qō. restitua-
at. 7 em inquantū
qō honozat. 7 one-
rari p̄t. vt. j. ti. S.
hoc solū. **Sed** nun-
quid quartam resti-
nebit. **Rū.** vt. j. l. j.
S. hoc solum.

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Itē quia nomē.
nota nomē consē-
quens rei. vt. ff. de
donatio. est et aliō
r

Subtilitate que est ut ex quo est voluntas non solennis non valeant ea que facta sunt. **De fideicommissis. si veritas. 2. C. de testamentis. non dubium. §. illud.**

Cogendus est solvere. sed quomodo cogendus est solvere. sic ergo soluitur inutiliter relicta. sicut et utiliter. quod non debet. **ut. §. d. fideicommissis. si veritas que est. per. §. d. dam dicunt. q. vbi solentur testari voluit et non fecit. beat locum lex. §. a. als si noluit testari solentur habeat locum quod hic dicit. ut. ar. ff. de codicillis. l. j.**

Sed hec falsa est. quia dicitur testatore loquitur. qui solentur fecit. ut ibi. si testator fidei heredem dicit ut bul. dicebat esse distinguendum aut dicat heres. non est verum tibi legatum esse. in quo casu cogitur probare esse verum et solenne. ut in perario. eo saluo ut si deferatur sacramentum iuret. ut. §. pri. §. an dicat non potes petere. quia est minus solenne. in quo casu cogit. ut hic. Sed hoc non valet. quia si hoc ex pediret ei negare. quod esse non debet. ut ff. de tribu. illud. §. penl. Dic ergo primo. an ab initio preteatur relicta. et tunc non tenet ex non solenni voluntate. ut i. l. illa peraria. aut negavit. sed postea fuit per sacramentum vel per probationes quicquid. et tunc appellat. ut ita ratione sui mendacii tenetur. ut hic. et ar. in ante. d. trl. et se. §. studiū. et. §. ad hoc

ad legis subtilitate recurat oimodo cogendus est solvere.

De singulis rebus per fideicommissum relictis.

Potest autem quis etiam singulas res per fideicommissum relinquere. veluti fundum hominem vestem argentum pecuniam numeratam. Et vel ipsius heredem rogare ut alicui restituat. vel legatario legari non possit. **P**otest autem non solum proprias res testator per fideicommissum relinquere. sed et heredis aut legatarii aut fideicommissarii aut cuiuslibet alterius. **P**er legatarii et fideicommissarii non solum ea rogari potest ut eam alicui restituat que ei relicta sit. sed etiam de alia. siue ipsius siue aliena sit. **H**oc solum observandum est: ne plus quisquam rogetur alicui restituere quam ipse ex testamento ceperit. **N**am quod amplius est inutiliter relinquitur. **C**um autem aliena res per fideicommissum relinquitur: necesse est ei qui rogatus est. aut ipsam redimere et prestare: aut extimadorem eius solvere. **L**ibertas quoque seruo per fideicommissum dari potest: ut heres eius rogetur manu

mittere: vel legatarius vel fideicommissarius. **N**ec interest utrum de suo proprio seruo testator roget: an de eo qui ipsius heredis aut legatarii vel etiam extranei sit. **P**er legatarii et alienus seruo redimere et manumitti debet: si dominus eius non vendat: si vero nihil ex iudicio eius qui reliquit libertatem receperit: non statim extinguitur fideicommissaria libertas. sed differtur. quia possit tempore precedente vbi quocumque occasio serui redimendi fuerit postulare libertas. **Q**ui autem ex fideicommissi causa manumittitur: non testatoris sit libertus. etiam si testatoris seruus sit: sed eius qui manumittitur. **A**t is qui directo testamento libertus esse iubetur: ipsius testatoris libertus fit qui etiam orcinus appellatur. **N**ec aliter velle directo ex testamento libertatem habere potest: quam qui utroque tempore testatoris fuerit: et quo faceret testis. et quo moreretur. **D**irecto autem libertas tunc dari videtur: cum non ab alio seruo manumitti rogatur: sed velut ex suo testamento libertatem ei competere vult. **V**erba autem fideicommissorum hec maxime in usu habent: peto: rogo: volo: mando: fidei tue committo: quod pinde singula firma sunt. atque si om-

ta. et onus erat positum in facie dō. **S**ed cum quantitas legatur. et in quantitate gravatur. sicut bic loquitur. nisi quid quartam iure. fal. potest oneratus retinere. siue sit legatarius siue fideicommissarius. qui sit gravatus. quidam dicunt quod sic. ut. ar. ff. ad le. fal. penales. §. si. **M**os pertra. ut in. e. ti. l. lex fal. si inter. §. nu. q. 7. de vul. substi. cohered. §. cum filie. **L**ibertat. ex trane. l. 3. etia cre viderit suum. ff. de fideicom. liber. paulus. j. r. m. o. 2. l. alieno. in pan. sed in pecunia legato disti guit. i. i. uent. vel ignozauerit re aliena. ut. §. de le. ga. §. qd. autem. **N**on vendat. vel etiam si vendat ultra iustitiam pēu vendere. vel nam tunc pinde est acti non vendat. ut. ff. de le. in. no dubium. §. si. **S**ed modo. interpositio est. **N**ihil. si ens aliquid etia modicum relinquit alicui. ut vendat. **S**ille legatarius accipit. **P**pellitur vendere. ut hic. 2. C. de fideicom. liber. l. debent. 2. l. si te donata. 2. C. ad le. fal. si ea cuius filium. **A**ccur. q. **A**ccipit. sed vng. istius. **R**iffer. qd. differre non aufertur sic. ff. de iudi. cum furio. ar. pertra. C. de inoff. tes. sanus. §. si. 2. ff. de usufruct. §. usufructus. **T**ren no. quod inspicitur quod curren potest. sic. ff. de iurisdic. om. iudi. si idem. §. si. et. ff. de adimen. l. l. seruo. **A**ccur. **Q**ui aut. manumittit. ad est heredis vel legatarii vel fideicommissarii. **E**tiam orcinus. sic dicitur. ab orco. id est manumissus ab eo qui tendit ad orcum. i. infernum. vel ab orzbo. quod est recum. unde orcinus id est directe manumissus. vel ab orce id est capio. nam et inde archioztus. quia multa capiunt et manumissus in testamento. in quo multa sunt. **E**t suo. non expectata manumissione ab alio facienda. **Q**uestan. to. vel etiam codicillis testamento confirmatio. ff. de ma. tes. libertas. **C**ompetere. que competit hereditate adita etiam ab uno ex pluribus heredibus. ut. ff. de ma. tes. l. testamento. **A**ccur. **V**erba. maxime. ideo hoc dicit. quia quibuscumque verbis relinqui possunt. ut. §. de le. ga. in principio. sine directis siue precariis. ut. C. com. de le. omneverbū. et facit. ff. ad tre. l. scruola. **A**ccur. **Q**ue codicillis. quia testamēta et eoz. accidentia dicta sunt. hinc de codicillis. id est de paruula vel de mima scripta voluntate. nam ideo codicilli. dicuntur. quia in breuiori cartula vel codice quā testis fiebant. et solum in eis quāda fideicommissa relinquebantur. et tales sunt ad testamentū

De singulis rebus per fideicommissum relictis. De fideicommissis generalibus supra ti. j. dixit. nunc de specialibus dicit.

Potest. singulas. non solum generaliter. ut. §. ti. j. **Q**ue legatarii. rogare. ut aliquid alicui restituat. **N**on possit. antiquo iure inspecto. sed nouo iure aliter est. nam potest a quolibet commo dū quocumque modo her legari. et fideicommissum. C. omni. de le. l. j. §. si. 2. hoc sta

Potest aut. alterius. refert. tñ. an legat rem. tim subicit. extranei an heredis. primo casu distinguat. an scuerit alienam vel credidit suam. scd non. ut. §. de le. ga. §. qd. autem. 2. ff. de le. l. i. vnum ex familia. §. si rem.

Consequens. scilicet legatarii. **I**nutiliter. facit. ff. de le. pri. plane. ij. §. si. et. l. videndū. et. ff. de le. ij. l. j. §. sciendū. 2. l. ij. §. iul. 2. l. si legatarius. **S**ed contra in dicta. l. plane. §. si cui. sed ibi stetit per legatarii quo minus melioze acceperit. vel melioz videtur esse que elegerit. licet deteriorē elegerit. ut. ar. j. de act. §. pterea. **P**er ar. pertra ff. de le. ij. imperator. §. j. ibi. em. vero. 2. **S**ed hoc quod hic dicitur intellige quomodo in quantitate legat alicui et in quantitate oneratur. ibi aut quomodo quantitas datur et in specie grauatur. quo casu tñ videt extimasse spem suam legatarii accipiendo quantitatē. ut ex eadē lege colligit. **P**er d. ff. ad le. fal. sed et si non seruo in pan. **S**ed ibi eodē modo rōde quia quantitas erat lega

om. iudi. si idem. §. si. et. ff. de adimen. l. l. seruo. **A**ccur. **Q**ui aut. manumittit. ad est heredis vel legatarii vel fideicommissarii. **E**tiam orcinus. sic dicitur. ab orco. id est manumissus ab eo qui tendit ad orcum. i. infernum. vel ab orzbo. quod est recum. unde orcinus id est directe manumissus. vel ab orce id est capio. nam et inde archioztus. quia multa capiunt et manumissus in testamento. in quo multa sunt. **E**t suo. non expectata manumissione ab alio facienda. **Q**uestan. to. vel etiam codicillis testamento confirmatio. ff. de ma. tes. libertas. **C**ompetere. que competit hereditate adita etiam ab uno ex pluribus heredibus. ut. ff. de ma. tes. l. testamento. **A**ccur. **V**erba. maxime. ideo hoc dicit. quia quibuscumque verbis relinqui possunt. ut. §. de le. ga. in principio. sine directis siue precariis. ut. C. com. de le. omneverbū. et facit. ff. ad tre. l. scruola. **A**ccur. **Q**ue codicillis. quia testamēta et eoz. accidentia dicta sunt. hinc de codicillis. id est de paruula vel de mima scripta voluntate. nam ideo codicilli. dicuntur. quia in breuiori cartula vel codice quā testis fiebant. et solum in eis quāda fideicommissa relinquebantur. et tales sunt ad testamentū

qualis est scapha ad nauem. Sed nunquid fm hoc pos-
sunt fieri sine scriptura. quidam dicunt quod non. sed ta-
men dico etiam sine scriptura bodie fieri. licet forte olim
in scriptis tm fierent. vt. d. de ope. li. l. si. in prin.

Ancō firmato
Dic nō
quatuor mo-
dis codicilli con-
ficiuntur. Aut ei
in futurū pfirmat
tur veluti testa-
mento prius fa-
cto in quo dictū
est. quicquid di-
xero in codicill.
ualeat. rpo
stea codicilli fa-
ciuntur. Aut in
p̄teritū. veluti
codicilli prius fa-
cto testamēto fa-
cto postea pfirmat
māti sunt. Et bi-
duo casus sunt.
E. c. siue in iūto
Tercio sunt cū
testamento. ve-
luti cū testator q̄
testamentū imple-
re nequerit. ad-
diderit vt viz co-
dicilloz habere
vt. d. e. l. si. s. il-
lud plane. ibi ni-
si ille. et cetera.
Quarto sine te-
stamento. scz ab
intestato. vt. ff. e.
p̄ficiunt. et infra.
c. s. non tantū. r
c. eo. nō icarco.
hic autēz fuerūt
pfirmati vel an-
te vel post. Acc.
c. Augustus. cui
aliquid relinque-
batur.

Ancō firmato
Dic nō
quatuor mo-
dis codicilli con-
ficiuntur. Aut ei
in futurū pfirmat
tur veluti testa-
mento prius fa-
cto in quo dictū
est. quicquid di-
xero in codicill.
ualeat. rpo
stea codicilli fa-
ciuntur. Aut in
p̄teritū. veluti
codicilli prius fa-
cto testamēto fa-
cto postea pfirmat
māti sunt. Et bi-
duo casus sunt.
E. c. siue in iūto
Tercio sunt cū
testamento. ve-
luti cū testator q̄
testamentū imple-
re nequerit. ad-
diderit vt viz co-
dicilloz habere
vt. d. e. l. si. s. il-
lud plane. ibi ni-
si ille. et cetera.
Quarto sine te-
stamento. scz ab
intestato. vt. ff. e.
p̄ficiunt. et infra.
c. s. non tantū. r
c. eo. nō icarco.
hic autēz fuerūt
pfirmati vel an-
te vel post. Acc.
c. Augustus. cui
aliquid relinque-
batur.

Mon posset. p̄ter impotentia facti. vt quia nō habet
tot testes qui testamento conficiendo sufficiant. secus si
p̄ter impotentia iuris. vt. ff. e. l. diuus. §. codicillos. que
est contra. et p̄batur de solutio. ff. e. conficiunt. §. codi-
cilli. Accursius florentinus.

Mo tm confirmat. scz expressim. vel etiam si quoquo
mō retineatur p̄ma voluntas. vt. ff. e. ante testamēti ta-
bular. Sed io. contra. nam siue ante siue post fiant. semp
videntur confirmati. vt hic dicitur statim. et. ff. e. si quis.
cum. §. fina. et. l. ab intestato.

Codicillis. neqz dari. directo. sed per fideicommissum
siue ab eo quē prius fecerat heredē. siue a legitimis bene
potest relinqui. vt. ff. eo. l. ij. §. si. et. d. e. hereditatem et. j.
priori. §.

Confundatur. idest ne iste due voluntates sic miscean-
tur vt vna ab altera discerni nō possit. nā si idem significa-
rent. quare diuersa nomina darentur. vt. d. e. si idem.

Codici. scz vt de iure valeat.

Codici. relinquit. sed q̄ actione bec hereditas. vt etiā
alia in codicillis relicta petent. Rñ. quidam conditione
ex lege. vt. ff. de condi. et. l. j. vel dicit vtili actione ex testa-
mento. cum adinstar testamēti codicilli sunt inuēti. vt. ff.
eo. l. ij. §. j.

De codicillis.

Ancō augusti rpa cō-
stat codicilloz ius in
usu nō fuisse. s; p̄m^o lu-
cius lentulus ex cui^o p̄sona ē
fideicommissa cepit codicillos
introduxit. nā cū recederet in
aphrica. scripsit codicillos te-
stamēto pfirmatos q̄b ab au-
gusto p̄cepit p̄ fideicommissum
vt faceret aliquid: r cūz diu-
sus augustinus volūtate eius im-
pleffet. trinceps reliqui eius
autoritate secuti. fideicommis-
sa p̄stabāt: r filia lentuli lega-
ta que iure nō debebat soluit
dicit ar august^o duo casus pru-
tentes. inter quos trebatius
q̄. cuius tūc autoritas maria
erat. r q̄sisse: an possz recipi b:
nec absōnās a iure rōne codi-
cilloz vsus esset: r trebatium
suasisse augusto. q̄ diceret vti-
lissimūz necessariū b ciuito eē
p̄ter magnas r lōgas p̄gria-
tiones q̄ apud veteres fuisset
vbi si q̄s testamētu facere nō
possz: tm codicillos possz. p̄-
que rpa cū r labeo codicillos
fecisset: iā nemini dubiū erat
quin codicilli iure optio ad-
mitterent. **M**o tm aut testa-
mēto facto p̄t q̄s codicillos
facere: s; r testat^o q̄s recedēs
fideicommittere codicill p̄t. s;
cū an testamētu factū codi-

Instituto. scilicet in testamento.
Adicere. cui conditioni adiecte necesse parere nō habet
sed in eius conditionis defectū de ademptione hereditatis
cogitasse videtur. vt. ff. de condi. instit. l. pe. in fi. sed forte is
vanum cogitauit.
vt ibi dixi.

Directo. si ta-
men substituerit vi-
detur rogasse per fi-
deicomis. vt restitu-
at vt. ff. ad trebel. l.
scuola.
Codicillos. et
potest. vt etiā om-
necoyaleant. nisi cō-
trariāz p̄tineat vo-
luntatem. vt. d. e.
l. cum p̄ponas. ali-
ud in testamentis.
vt supra quib^o mo-
testa. infir. §. poste-
riore. et facit. ff. eo.
diuus. §. j. Accur-
q̄. Et nulla. scz de
illis quatuor qui
testamento r̄side-
rant. vel. vij. testū
vel sigilloz. vt q̄d
sua manu scribant
vel q̄d subscribant
testes. vt supra de
testamentis. §. j. s;
quedam solemnita-
tes et hic desiderē
vt sint quinqz te-
stes. vt diximus. su-
pra ti. ij. §. fi.

**Explicit liber. ij. incipit. iij. De hereditatis q̄ ab intesta-
to referuntur. Rubrica.**

Intestatus recedit. q̄
aut oino testū nō fe-
cit: aut nō iure fecit:
aut id q̄d fecerat ruptū irri-
tūe factū est: aut si ex eo nō
h̄s extiterit. **I**ntestatoz at
h̄ditates ex lege. rj. ra. p̄mū
ad suos h̄des p̄inet. **S**ui at
h̄des existimat vt supra dixi-
mus q̄ in p̄tate morietis fue-
rūt. veluti fili^o filiaue: nepos

textus huius tituli loquitur tm de suis hereditibus. sic et als
ff. si certum p̄ta. et de rebus credit. vbi tractat de mutuo in
specie tm. Accursius floren. legum doctor. famosissimus

Intestatus. fecit. vel quia non vult. vltz nō p̄t.
vt pupillus furiosus. licet bi improprie intestati
dicant. cū et si vellēt testari nō p̄t. vt. ff. e. scz de
suis. et. l. j. in principio. Accur.

Mo iure fecit. qz caruit solēitate testū. vel nō habuit te-
stamenti factionem et fecit.

Cruptū. arrogatione vel agnatione postbursi. vt supra
qui. mo. tes. infir. j. §. et. no. q̄ nō est p̄ oia idem. q̄n r̄p̄itur.
ac si nullū factū esset. si tamen fecit codicillos cū p̄mo cāu
salicet quando rumpitur. legatū vt ex codicillis. non valeat
vt. d. de codicillis. l. p̄ma. secundo sic. vt supra de fideicō-
mis. here. §. p̄terea. et. ff. de iure. codicilloz. si quis cum. in
fi. j. §. et. l. ab intestato. et supra ti. j. §. non tantū. Accur.

Constitutū. vt per capi. di. testatoris. vt. §. qui. mo. tes. infir.
§. nō tamen. et facit. ff. de ver. sig. intestatus.

Ceterit. sunt r alij duo modi. vt p̄ querelā vltz p̄tra tabu-
las testamento reatso. vt. d. de col. vt liberis. Accur.

Constitutū. supra diximus. f. de here. quali. r dif. §. sui.

Constitutū. Item aliud est necesse. vt nemo eos p̄cedat.
vt ibidem dicit. scz supra de here. qua. et dif. §. sui.

vanum cogitauit.
vt ibi dixi.
o Directo. si ta-
men substituerit vi-
detur rogasse per fi-
deicomis. vt restitu-
at vt. ff. ad trebel. l.
scuola.
p Codicillos. et
potest. vt etiā om-
necoyaleant. nisi cō-
trariāz p̄tineat vo-
luntatem. vt. d. e.
l. cum p̄ponas. ali-
ud in testamentis.
vt supra quib^o mo-
testa. infir. §. poste-
riore. et facit. ff. eo.
diuus. §. j. Accur-
q̄. Et nulla. scz de
illis quatuor qui
testamento r̄side-
rant. vel. vij. testū
vel sigilloz. vt q̄d
sua manu scribant
vel q̄d subscribant
testes. vt supra de
testamentis. §. j. s;
quedam solemnita-
tes et hic desiderē
vt sint quinqz te-
stes. vt diximus. su-
pra ti. ij. §. fi.

Rehereditati-
bus que ab intesta-
to referuntur. bec
rubrica est genera-
lis ad omnes seq̄n-
tes titū. vsqz ad ti-
tulum de bo. posse.
vbi mixtim tracta-
bit ex testamento.
r ab intestato. sed
mule alleg.
De hereditatibus
quæ ab intestato
referuntur. Rubrica
Dicitur ex iure
quæ ab intestato
referuntur.